SEP 26 1955
OCT - 6 1955
CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
SEP 20 1955
DEPT. OF CITIZENSHIP & IMMIGRATION

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, SEPTEMBER 21, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

74./405. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 21. SEPTEMBRĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājuma daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Jauns revolūcijas vilnis Argentinā

CĪŅA PAR PERONA ‚TRONI' KĻŪST NESAUDZĪGA

KARA FLOTE DODAS UZ GALVASPILSĒTU GĀZT VALDĪBU

Vajadzēja paiet tikai trim saspīlējuma pilniem mēnešiem kopš 16. jūnija revolūcijas, lai sacelšanās pret Argentīnas prezidentu Peronu uzliesmotu no jauna, pie tam daudz plašākā apmērā nekā iepriekšējā reizē.

Buenosairesā. 16. jūnija revolūcijas atkārtošanās pēc trīs mēnešu ilga saspīlējuma — pārvērtusi Argentīnu militārā un politiskā chaosā: nemiernieku spēki otrreiz cenšas gāzt deviņus gadus ilgo Perona diktatūru. Skopās ziņas, kas pienāk no Argentīnas, liecina, ka sacelšanās sākumā revolūcionāru bruņotiem spēkiem izdevies gūt virsroku visā Dienvidargentīnā, ieskaitot bagāto un stratēģiski svarīgo Kordobas provinci. **Divas kara flotes bazes un vairākas pilsētas pašlaik atrodas revolūcionāru pusē. Kordobas pilsētas raidstacija, kas nonākusi nemiernieku rokās, ziņo, ka Argentīnas kara flote kaujas gatavībā dodas uz galvaspilsētu, lai padzītu prezidentu Peronu.** Montevideo raidstacija Urugvajā, apskatot revolūcijas gaitu Argentīnā ziņo, ka divi Argentīnas kara kuģi, pēc ziņas ar Peronam lojālo gaisa spēku vienībām, meklējuši patvērumu Urugvajā.

Līdz šim par revolūcionāru lielākajām uzvarām jāuzskata Kordobas un Bahia Blanka pilsētu, Puerto Belgrano un Rio Santiago kara flotes bāzu ieņemšana. Kordobas pilsēta (350.000 iedzīvotāju), kas ir dienvidu provinču labības un galas produktu rūpniecības centrs, nemiernieku izdevies sagūstīt provinces gubernātoru Raulu Lučini.

Porto Belgrano raidstacija, aizstāvot revolūcionāru centienus paskaidro, ka šoreiz cīņa turpināsies tik ilgi, kamēr būs panākta galīga uzvara un gāzta Perona diktatūra, kas liekuļotas sociālas taisnības vārdā rada naidu brāļu starpā. Porto Belgrano revolūcionāri ziņo, ka Argentīnas kara flote atrodas viņu pusē. To pašu saka arī prezidents Perons Buenosairesā. Revolūcijas sākumā Argentīnas kara flotes galvenie spēki atradās manevros Atlantijas okeānā, apmēram 600 jūdžu dienvidos no galvaspilsētas.

Kaut gan revolūcionāru bruņotie spēki ir pārliecināti, ka šoreiz Perona krišana būs neizbēgama, arī prezidents Perons parego uzvaru savai pusei, jo valdībai lojālās armijas daļas cīņu pret nemiernieku turpina. Bahia Blanka tuvumā valdības karaspēkam jau iznākusi vairākkārtēja saskare ar revolūcionāru spēkiem. Drīzu cīņu sākšanos parego arī Kordobas pilsētas apkārtnē. Pēc pēdējām ziņām spriežot, pilsēta jau atrodas pilnīgā valdības karaspēka ielenkumā. Cīņas notiek arī Rio Santiago rajonā, kur Peronam lojālās vienības atbalsta aviācija.

Ziņas vēstī, ka š. g. 16. septembŗa revolūcija ir daudz labāk organizēta un atbalstīta nekā 16. jūnija sacelšanās. Bez jau minētiem revolūcionāru panākumiem Bahia Blankā, Kordovā, Porto Belgrano un Rio Santiago, revolūcionāri palaujas arī uz armijas atbalstu Mendozas provinces Santa Fē pilsētā, kā arī uz Korrientas un Entre Rios spēkiem ziemeļos. Kāds radiozinojums no Bahia Blankas vēstī, ka Argentīnas daļas rietumos no Tandil atrodas revolūcionāru rokās.

Sakarā ar atkārtoto revolūcijas uzliesmojumu, Argentīnas valdība visā valstī izsludinājusi izņēmuma stāvokli. Līdz šim tas attiecās vienīgi uz Buenosairesu, kas bijusi galvenais nemiernieku centrs.

Nemieram sākoties, Buenosairesas radio ziņoja, ka nemiernieku priekšgalā atrodas ģen. Balaguers. Pirms apmēram 10 dienām ģenerālis un 4 viņa apakšnieki tika apvainoti sazvērestības gatavošanā pret valdību. Ziņas, ka ģen. Balaguers būtu apcietināts, acīmredzot bijušas nepareizas. Prezidentam Peronam lojālo spēku vadība uzticēta ģen. Franklinam Lucero.

REVOLŪCIONĀRI PIEPRASA PERONA ATKĀPŠANOS

Revolūcionāru militārie vadītāji gatavojas sastādīt septiņu vīru padomi, kas pārņems varu Argentīnā. Buenosairesai draud nemiernieku kara flotes un aviācijas uzbrukumi.

Buenosairesā. — Nedēļas nogalē Argentīnas prezidents Perons izdeva pavēli lojālistu armijas vienībām cīnīties līdz pēdējam vīram pret uzbrūkošiem revolūcionāru spēkiem. Tai pašā laikā Perona valdība ieveda stingru cenzūru visiem ārzemju žurnālistiem, kuri seko Argentīnas pilsoņu kara gaitai. Ārpasaulei tagad jāsamierinās vienīgi ar Perona valdības sniegto informāciju. Pirms cenzūras nodibināšanas Urugvaju bija sasniegušas revolūcionāru ziņas, ka jūrnieki un kareivji lielā skaitā dezertē no lojālistu rindām un pārliet nemiernieku pusē. Sešas no Argentīnas 16 provincēm (apm. 4 milj. iedzīvotāju) jau esot pilnīgā revolūcionāru rīcībā. Nemiernieku kara flote un aviācija gatavojoties bombardēt Buenosairesu, ja prezidents Perons neievēros ultimātu atkāpties no amata. Ģen. Balaguers, nemiernieku spēku vadītājs, jau ir izstrādājis plānus septiņu vīru padomei, kas pārņems varu pēc Perona gāšanas.

Perona valdības izdotais komunikē noliedz revolūcionāru militāros panākumus un paskaidro, ka nemiernieku rokās tagad atrodas vairs tikai Puerto Belgrano flotes baze, kamēr pārējās pilsētas, Kordobu ieskaitot, lojālistiem izdevies atkarot

AN pilnsapulcei sanākot

AN, Nujorkā. — OTRDIEN NUJORKĀ SANĀCA APVIENOTO NĀCIJU PILNSAPULCE UZ KURU SAV. VALSTIS LIEK LIELAS CERĪBAS ATTIEKSMJU UZLABOŠANAI AR PAD. SAVIENĪBU

Viens no lielākiem optimistiem šoreiz ir prezidenta Eizenhauera personiskais padomnieks atbruņošanās jautājumos Harolds Stasens, kurš domā, ka Padomju Savienība atbalstīs Eizenhauera priekšlikumu militāro noslēpumu iegūšanu no gaisa, kas būs pirmais solis bruņošanās samazināšanai. Padomju Savienībai Apvienoto Nāciju pilnsapulces sesijas laikā tiks dota iespēja savu miermīlīgo nostāju parādīt darbos: pierādīt, ka Rietumu un Austrumu domstarpības var tikt atrisinātas sarunu ceļā. Viens no jautājumiem, kurā Rietumu pasaule cer panākt Padomju Savienības sadarbību, ir jaunu valstu uzņemšana Apvienotās Nācijās. Jau vairākus gadus Padomju Savienība cenšas uzspiest Sav. Valstīm savu plānu par kopīgu 13 valstu ieskaitīšanu Apvienoto Nāciju rindās. Šo 13 valstu skaitā ietelp Padomju Savienības sateliti — Albānija, Rumānija, Ungārija, Bulgārija un ārējā Mongolijā. Padomju Savienība nepretotos Somijas, Itālijas, Īrijas, Portugales, Nepalas, Lībijas, Jordānas un Ceilonas uzņemšanai. Sav. Valstis padomju plānam nepiekrīt tāpēc, ka par katras valsts uzņemšanu jānobalso atsevišķi un katrai kandidātei jāpierāda, ka tā ar savu miermīlīgo nostāju grib un ir spējīga pildīt Apvienoto Nāciju chartā paredzētās prasības. Visdrošākās izredzes iekļūt Apvienotās Nācijās ir Austrijai, kuras uzņemšanu atbalsta visas 4 lielvalstis, kas parakstīja Austrijas miera līgumu un atjaunoja tās neatkarību.

JAUNS KREMĻA MANEVRS RIETUMU MĀNĪŠANAI

Padomju Savienība atdod Porkkalas bazi Somijai

Maršals Bulgāņins Somijas ministru prezidentam Kekkonenam paskaidro, ka attiecīgās abu valstu starpā uzlabojušās tik tālu, ka Padomju Savienība atrod par iespējamu atdot Somijai kara flotes bazi Porkkalā.

Maskavā. — Pēc Rietumvācijas kanclera Ādenauera atvadīšanās, Padomju Savienības galvaspilsētā ieradās jauni viesi. Vispirms no Austrumvācijas Maskavā atsteidzās min. prez. Grotevols, lai kopā ar krieviem uzsāktu jaunu plānu izstrādāšanu Vācijas apvienošanai. Neilgi pēc tam no Helsinkiem ierādās Somijas valdības delegācija, valsts prezidenta Paasikivi vadībā. Sākoties sarunām Padomju Savienības un Somijas starpā maršals Bulgāņins paziņoja, ka Padomju Savienība tuvākā nākotnē atstās savu kara flotes bazi Porkkalā. Porkkalas bazi Padomju Savienība pārņēma 1944. gadā, paredzot 50 gadu okupāciju. Porkkalas līgums tika ratificēts 1947. gadā, tieši vienu gadu pirms Padomju Savienības un Somijas draudzības līguma parakstīšanas. Minētā flotes baze atrodas tikai 20 jūdžu dienvidrietumos no Somijas galvaspilsētas. Bulgāņins izteica cerību, ka bazes atbrīvošanas rezultātā 1948. gadā parakstītais draudzības līgums abu valstu starpā tiks vēl paplašināts. No Kekkonena atbildes varēja spriest, ka Somija ir gatava sadarboties ar Padomju Savienību.

Otrā sarunu dienā Bulgāņinam pievienojās arī komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs, kas somiem skaidri pateica, ka okupējot tik mazu valstiņu kā Somiju, Padomju Savienība neko nelegūs. „Tam nebūtu nekādas nozīmes," pie pusdienu galda turpinājis Chruščevs, „kārtojiet vien savas iekšlietas tā, kā jums pašiem patīk. Mums tās neinteresē."

APSPIESTO NĀCIJU ASAMBLEJA PIESKAŅOSIES AN SĒDĒM

Pieskaņojoties Apvienoto Nāciju pilnsapulces sanāksanai 20. septembrī, Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas atklāšanas sēde notiks 22. septembrī Carnegie Endowment Center telpā, Nujorkā. Šinī sēdē izlems tikai organizācijas jautājumus.

Nākošā asamblejas sēde notiks 29. un 30. septembrī, kad apspriedīs starptautisko stāvokli. Šinī sēdē piedalīsies arī trimdinieku delegāti, kas dzīvo Eiropā. Līdz šim vēl nav noskaidrots, kāds latviešu delegāts no Eiropas brauks uz Nujorku. Delegātus asamblejai izvauga LAK Eiropas centrs Londonā.

SULTĀNS NEGRIB ATKĀPTIES

Francijas valdības un Marokas nacionālistu pārstāvju nesekmīgās sarunas par troņa pretendentu Marokā iedrošina sultānu Ben Arafu kavēties ar paredzēto atkāpšanos.

Rabatā, Marokā. — Kamēr Parīzē turpinās sarunas Francijas valdības un Marokas nacionālistu starpā, Marokas protektorātā no jauna uzliesmo vietēja rakstura nemieri, kuŗu iniciātori meklējami kā eiropiešu, tā marokāņu nacionālistu vidū. Sīkās sadursmes pēdējās nedēļas laikā prasījušas vairāku 10 cilvēku dzīvības. **Nedēļas nogalē viens Kasablankā kādā eksplozijā tika ievainoti seši eiropieši, kamēr Fecā kāda bumba ievainoja 16 marokāņus. Par nelielām demonstrācijām ziņo arī no vairākām citām Marokas pilsētām.**

Pagājušās nedēļas nogalē saspīlējums Marokā pieauga no jauna, kad Rabatā no Parīzes ieradās Francijas parlamenta aizsardzības komitejas priekšēdis Pjērs Montels, kas politiskās aprindās pazīstams kā franču militārpolitikas aizstāvis Ziemeļafrikā. Montela parādīšanās stipri iedrošināja Marokas eiropiešus, liekot tiem domāt, ka politisko reformu laiks vēl ir tālu.

Iepriekšējās sarunās Parīzē Francijas valdība vienojās ar Marokas nacionālistu pārstāvjiem, ka Marokas politiskās reformas uzsākamas ar sultāna Ben Arafa atcelšanu no amata. **Ja sākumā sultāns šim lēmumam nepretojās, tad pēdējās nedēļas laikā stāvoklis strauji mainījies. Tagad sultāns vairs negrib aiziet. Šo sultāna lēmumu aizstāv Marokas eiropieši un lielāks skaits vietējo augstmaņu, kuriem sekotāju skaits ir visai ievērojams.** Grūtības, kādas radās Parīzē, nespējot vienoties Marokas troņa pretendenta izvēlē sultāna aiziešanas gadījumā, pēdējo jau ir tiktālu iedrošinājušas, ka nedēļas nogalē viņš atrada par nepieciešamu paziņot gubernātoram ģen. de Tūram, ka troni nedomā atstāt. Pēc sarunas ar sultānu ģenerālis nekavējoties izlidoja uz Parīzi, lai iepazīstinātu Francijas valdību ar situācijas maiņu Marokā.

VĀCIJAS APVIENOŠANU KOMŪNISTI GRIB IZDARĪT PĒC SAVA PRĀTA

Austrumvācijas valdība „padziļina savas draudzības attieksmes" ar Padomju Savienību

AUSTRUMVĀCIJAS DELEĢĀCIJA MASKAVĀ PASKAIDRO, KA VĀCIJAS APVIENOŠANA PANĀKAMA VIENĪGI PĒC SARUNĀM RIETUM- UN AUSTRUMVĀCIJAS STARPĀ

Maskavā. — Divas dienas pēc Rietumvācijas kanclera Ādenauera vizītes Padomju Savienībā, Maskavā ieradās Austrumvācijas ministru prezidents Grotevols ar vairākiem augstākiem valdības pārstāvjiem. Maskavas lidlaukā Grotevols sagaidītājiem paziņoja, ka viņš ieradies Maskavā, lai „padziļinātu un stiprinātu draudzīgās attieksmes" Austrumvācijas un Padomju Savienības valdību starpā. „Mēs ceram," sacīja Grotevols, „ka Maskavas sarunu rezultātā mums izdosies pierādīt visai vācu tautai, cik viegli var panākt tuvas, patiesas un draudzīgas attieksmes vācu un padomju tautu starpā." „Draudzības padziļināšanu" ar Padomju Savienību Austrumvācijas Grotevols atzīst par pirmo soli vispārējās Eiropas aizsardzības nodibināšanai un Vācijas apvienošanai.

Rietumu galvaspilsētās valda pārliecība, ka Austrumvācijas un Padomju Savienības sarunu laikā pēdējā paziņos savu apņemšanos atbrīvot vācu kara gūstekņus. Līdz šim padomju valdība šo solījumu oficiāli nav devusi. Šai sakarā Rietumu žurnālistu vaicāts, Padomju Savienības min. prezidenta vietnieks Pervuchins atbildēja, ka Rietumvācijas kanclers Ādenauers Maskavas nostāju gūstekņu jautājumā jau paziņojis pasaulei. „Ja Ādenauers sacīja, ka gūstekņi tiks atbrīvoti," teica Pervuchins, „tad viņam bija arī savs pamats. Nekāds cits apstiprinājums nav nepieciešams."

Ādenaueram būšot jārunā ar Austrumvācijas valdību

Maskavā. — Austrumvācijas min. prez. vietnieks Otto Nuške Maskavā paziņoja, ka Rietumvācijai, ja vien tā grib turpināt cīņties par Vācijas apvienošanu, šai jautājumā būs jārunā tieši ar Austrumvācijas valdību. Pēc domu apmaiņas ar Padomju Savienības ministru prezidentu Bulgāņinu Nuške paskaidroja, ka par Vācijas apvienošanu var runāt vienīgi pēc sarunām ar Austrumvāciju. Pretējā gadījumā Vācija netiks apvienota. Spriežot pēc Maskavas sarunu gaitas, Austrumvācija gatavojas parakstīt vienošanos ar Padomju Savienību, piešķirot pēdējai tiesības aizstāvēt Austrumvācijas valdības intereses oktobrī gaidāmā 4 lielvalstu ārlietu ministru konferencē Ženēvā. Rietumvācijas kanclers Ādenauers, kā zināms, komūnistu valdību Austrumvācijā neatzīst. Padomju Savienība savukārt noraidīja Ādenauera prasību atzīt viņu par visas vācu tautas reprezentantu.

Pēc pirmās Bulgāņina un Grotevola sastapšanās pēdējā vietnieks Nuške kādā preses konferencē žurnālistiem īsumā atstāstīja sarunu gaitu. Grotevols esot piedāvājis Bulgāņinam saformēt austrumvāciešu armiju, kas varētu tikt iekaitīta maršala Koņeva komandētā Austrumeiropas alianses armijā. Pēc Nuškes domām armijas jautājums tiks pieminēts vēl sarunu tālākā gaitā. Kā zināms, pašreiz Austrumvācijai nav oficiālas armijas, vienīgi 100.000 vīru liela, līdz zobiem apbruņota „tautas policija." Padomju Savienības valdība paredzējusi parakstīt formālu līgumu ar Austrumvāciju, lai papildinātu pagājušā gada deklarāciju atjaunot Austrumvācijas suverenitāti. Līgums būtu apmēram tāds pats, kādu Rietumvācija šī gada pavasarī parakstīja ar Sav. Valstīm, Angliju un Franciju.

Gaidāmā līguma parakstīšanā Rietumu diplomāti saskata jaunu komūnistu gājienu dalītas Vācijas turpināšanai. Bez tam tuvākas saites ar Austrumvāciju Padomju Savienībai dos tiesības reprezentēt pēdējās valdību ārlietu ministru konferencē Ženēvā, tāpat kā Rietumu ārlietu ministri pārstāvēs Rietumvācijas valdības intreses, cenšoties panākt Padomju Savienības atbalstu Vācijas apvienošanai.

Padomju Savienība, acīmredzot, tagad centīsies nostādīt Austrumvāciju uz vienas pakāpes ar Rietumvāciju, lai tā izspiestu sarunas abu Vāciju starpā Vācijas apvienošanas jautājumā.

Pieskaroties Bulgāņina solījumam atbrīvot vācu kara gūstekņus (Nuške minēja 9.626, to pašu skaitu, ko Padomju Savienība atzīst par vācu kara noziedzniekiem, bet ne ar vārdu nepieminēja Ādenauera datus, pēc kuriem vācu gūstekņu skaits Padomju Savienībā ir 10 reiz lielāks), Nuške panākumu vainagu nekavējās uzbāzt sev galvā, paskaidrojot žurnālistiem, ka solījums gūstekņus atbrīvot ir „mūsu pūļu gala rezultāts." Sarunas gūstekņu atbrīvošanas jautājumā Padomju Savienības un Austrumvācijas starpā esot turpinājušās jau kopš 1953. gada.

LAIKMETĪGS NOTIKUMS

Zinātnieki un inženieŗi izgudrojuši Zemes satelītu, no kuŗa Zemes iemītnieki tiešā ceļā dosies iekarot Mēnesi. **Avīžu ziņa**

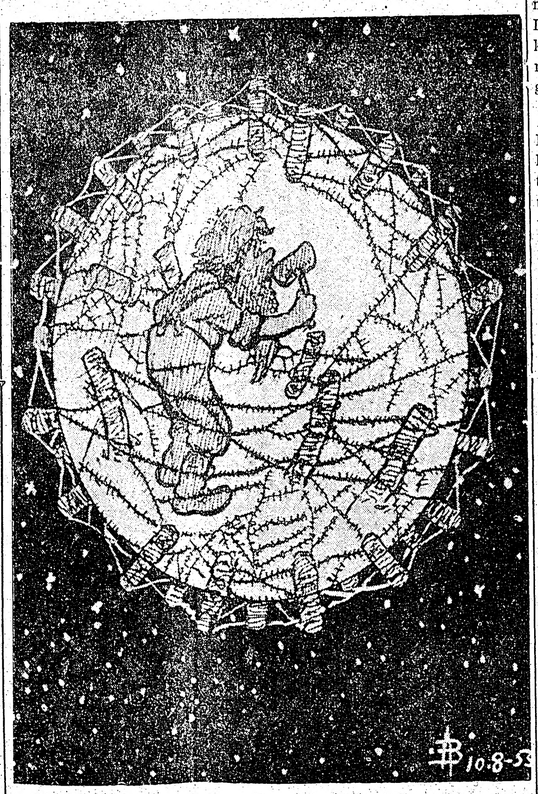

Mēness cilvēks sagatavojies cīnai pret uzbrucējiem no Zemes: — Lai tik šie parādās, viņus sagaidīšu ar saviem modernākajiem ieročiem!

AUKSTAIS KARŠ NAV MAZINĀJIES

Ja četru lielvalstu valdību galvu konferences laikā Ženēvā likās, ka aukstais karš ir apstājies, tad tagad tas atkal turpinās pilnā spēkā, vienā otrā punktā kļūdams nepatīkami karsts. Aukstais karš karstajā var pārvērsties acumirklī. Bez mazākā pierādījuma, ka aukstais karš būtu mazinājies vai ka Padomju Savienība un komūnistu Ķīna būtu attelkušās no saviem agrākajiem plāniem, Rietumi, komūnistu „piesmaidīti," nekavējās ticēt pēdējo miermīlīgajiem centieniem. Šāda Rietumu pasaules lētticība ir arī līdz šim lielākā komūnistu uzvara aukstajā karā

Lai tikai īsumā pakavējamies pie aukstā kara dažādajās frontēs, kur vienā otrā punktā laiku pa laikam temperatūra strauji kāpj.

GRIEĶIJĀ

Sekojot nemieriem Turcijā un Grieķijā Kipras salas dēļ, tagad ir skaidri pierādījies, ka šo nemieru aizmugurē atrodas komūnisti, kas Turcijā demonstrē pret Grieķiju un Grieķijā pret Turciju! Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku virspavēlnieks ģen. Grunters ir izteicis bažas, ka Grieķija varētu atstāt Ziemeļatlantijas organizāciju, ja vien Anglija, kuŗas rokās atrodas Kipras sala, un Turcija, kas aizstāv anglu intereses, neapmierinās grieķu prasības. Grieķijas aiziešana Ziemeļatlantijas organizācijas aizsardzības sistēmā izcirstu neaizpildāmu plaisu, kamēr komūnisti varētu svinēt jaunu uzvaru pašu Rietumu savstarpējās nesaprašanās dēļ.

TURCIJĀ

Turcijas konsulāta uzspridzināšana Salonikos, Turcijas lielākās pilsētās radīja vispārējas pretgriešanās demonstrācijas, kuŗu rezultātā tika nodarīti milzu materiālie zaudējumi un paasināta attieksmes Grieķijas un Turcijas starpā, līdz ar to padarot daudz nedrošāku Balkānu trīsvalstu aliansi, ko bez Turcijas un Grieķijas pārstāv arī Dienvidslavija. Turcijas valdība Saloniku konsulāta uzspridzināšanā nevaino vis grieķu nacionālistus, kas cīnās par Kipras salas atbrīvošanu, bet gan komūnistus, kuŗi sev izdevīgus apstākļus nogaidījuši, mēģina sarīdīt turkus ar grieķiem. Arī demonstrāciju inscenēšanā lielākās pilsētās Turcijas valdība tagad vaino komūnistus.

GAZAS APGABALĀ

Cīņas Ēģiptes un Izraēlas starpā sāka pieņemt tādus apmērus, ka pagājušā nedēļā abu valstu samierināšanai bija jāiejaucas Apvienotām Nācijām. Pēc stāvokļa Vidējos austrumos pašreiz var spriest, ka Izraēla būtu gatava sadarboties ar Rietumiem, kamēr Ēģipte, kuŗai seko lielākā daļa arabu valstu, izrāda atklātas simpatijas Padomju Savienībai. Nevienam nav vairs noslēpums, ka Padomju Savienības ir piedāvājusi pārdot ieročus arabu valstīm. Komūnisti, kā redzams, žīdu un arabu konfliktu cenšas izmantot, cik vien iespējams.

ALŽĪRĀ

Franču acis Alžīra ir daļa no Francijas. Alžīras nacionālisti tā nedomā. Nesenās Ziemeļafrikas sacelšanās laikā, kad alžīriešu un marokāņu nacionālisti frančiem uzbruka vienlaicīgi, vāji apbruņotie un apgādātie Alžīras nacionālisti saņēma ievērojamu komūnistu pagrīdes atbalstu.

MAROKĀ

Nesenā sacelšanās, kur tika nogalināti gan franči gan iedzimtie, vienīgie uzvarētāji, izrādījās, ir komūnisti. Komūnistu aģentu atbalsts katrā ziņā Marokas nacionālistu sacelšanos nespēja ietekmēt. Komūnistu uzvara meklējama kādā citā plāksnē, proti, Ziemeļafrikas nemieru dēļ Francijas valdība ir bijusi spiesta atvilkt vairākas franču divīzijas no Ziemeļatlantijas organizācijas Eiropas aizsardzības līnijas. Karstā kara gadījumā šāds iztrūkums var būt liktenīgs.

KOMUNISTU ĶĪNA

Kaut gan Formozas šaurumā it kā būtu iestājies neoficiāls pamiers, komūnisti pēdējā laikā no jauna atsākuši Kvēmojas salas apšaudi. Aukstā kara frontē ķīnieši uzklausa amerikāņu prasības Ženēvā, cerēdami pašreizējās sarunas sūtņu starpā pabīdīt mazliet augstāk — līdz ārlietu ministru līmenim. Bez tam komūnistu Ķīna nepārtraukti cer, ka sadarbošanās ar Sav Valstīm tai nodrošinās vietu Apvienotās Nācijās.

Notikumi komūnistu Ķīnas iekšienē tomēr neko neliecina par saspīlējuma mazināšanos, kas pēdējā laikā tiek nepārtraukti sludināts. Vadoties pēc oficiālās komūnistu Ķīnas tieslietu ministrijas informācijas, pēdējo divdesmit mēnešu laikā iztiesātas 363.604 prāvas. Visos gadījumos tiesājamie bijuši noziegušies pret komūnistu valsti.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

BEZ TĀLREDZĪBAS

K. KAMPE

Dzejnieks Gēte, vērojot kristīgo cilvēku nejēdzības, liek ļaunuma personificējuma — Mefistofeļa mutē vārdus: „Es labprāt pārdotos velnam, ja pats jau nebūtu velns." Rietumu valstsvīri, pēc zemošanās ļaunuma priekšā Ženēvā un miermīlīgās sadzīvošanas radio raidījumiem pāri dzelzs aizkaram, tā sagrāvuši verdzināto tautu pretestību un izturību, ka tām jāsāk domāt par pārdošanos velnam, t. i. par morālisku iznīcību. Tā Ženēvas konference ir devusi komūnistiem ievērojamu sasniegumu — verdzināto tautu garīgās pretestības samazināšanu. Atgriezies mājās, Eizenhauers gan mēģināja stāvokli glābt, paskaidrojot, ka viņš vēlas Vācijas apvienošanu, satelītu atbrīvošanu un uz komūnistu diktatūru vērstas darbības ārpus dzelzs aizkara izbeigšanu. Uz to jāatbild ar latviešu sakāmvārdu: „Izlietu ūdeni vairs nesasmelsi."

Un vai tad ar runāšanu vien kas līdzēts? Rietumi neko nedarīja tad, kad vajadzēja un varēja darīt to, lai nobeigtu Otro pasaules karu ar mieru, bet ne ar auksto karu un uzspiestas koeksistences periodu. Tanī laikā, kad Hitlera armiju sakaušana tuvojās beigām, mūsu zemē katram kaut ar pāris ziemu pagastskolas izglītību bija skaidrs, ka tad, kad Rietumu un komūnistu armijas Vācijā satiksies — sāksies karš abu Vācijas uzvarētāju starpā, jo kapitālisma un komūnisma koeksistenci viselementārākā loģika nepielaiž. Ir zināms, ka tā domāja pat tie latviešu komūnisti, kas atradās Latvijā vācu okupācijas laikā. Arī Maskavas armijas uz šo karu bijušas sagatavotas, un, ja jūs lasat vācu karavīru atmiņas, tad redzat, ka arī viņi pēc Hitlera noiešanas no skatuves bija gatavi kopā ar Rietumiem iet cīņā pret komūnismu. Tad bija vācu armija, ko tagad tikai grib radīt, un tad būtu bijusi apvienota, brīva un demokratiska Vācija, nebūtu arī verdzinātu tautu. Ir pamats domāt, ka pats Hitlers Otro pasaules karu nemaz nebūtu sācis, ja viņš būtu paredzējis, ka kapitālistiskā Amerika glābs no iznīcības komūnismu, kura nediskutējams pamatmērķis ir kapitālisma iznīcināšana.

Daži asprātīgi komentātori saka, ka tagadējā koeksistence neesot nekas jauns, ka tā pastāvot jau 37 gadi. Tomēr viņi aizmirst, ka ar spēcīgu Vāciju un Japānu un bez atomu skaldīšanas ieročiem komūnistiem nebija nekādas izredzes to koeksistenci apdraudēt. Koeksistence, par kādu runā tagad, tiek atzīta kā atomlaikmeta uzspiesta.

Karš starp komūnistiem un Rietumiem Otrā pasaules kara beigās nemaz arī nebija vajadzīgs, ja vien politika būtu bijusi tālredzīga. Tāpēc no jauna paceļas jautājums, kā saprast ASV politikas īsredzību laikā, kad izkārtoja faktiskās varas stāvokli Otrā pasaules kara beigu posmā? Vai Rūzvelts tiešām ticēja Staļina godīgumam? Pat ja viņam šāda nepamatota ticība arī būtu bijusi, viņš kā valstsvīrs nedrīkstēja nodrošināt ASV intereses tikai ar savu ticību, bet tās vajadzēja kategoriski nodrošināt ar varas metodēm, uz kurām, kā vēsturē māca valstu varenība pastāv un bez kurām tā krīt. Un tagad šīs varenības prestižs ir kritis tik zemu, ka jāzemojas komūnistu Ķīnai, lai dabūtu no tās ārā dažus amerikāņus; kā Eizenhauers Ženēvā neko vairs nevar atteikt, kad komūnisti pasaka, ka par subversiju un satelītu brīvību runāt ir nevietā. Ja mājās atgriezies viņš atkal runā par atbrīvošanu, tad tā ir runa neīstā laikā un vietā — tā nerunā varenie.

Un ko par šo runu saka plaši pazīstamā amerikāņu komentātore Doroteja Tompsone? — Arī viņa saka, ka šī runa bijusi nevietā un nereāla, jo nevarot rēķināties ne ar tiesībām, ne idejām, bet vienīgi ar reālitātēm, un bijis jāpaliek pie tā, kā Ženēvā nolemts, t. i. par Vācijas apvienošanu runāt kopā ar jautājumu par atbruņošanos. Tik tālu, lūk, ASV ticības politika novedusi ASV un visu brīvo pasauli.

Lietu šādu izkārtošanu pēc Otrā pasaules kara mēs nevarējām paredzēt. Tad mēs būtu rīkojušies citādi. Tad mums jau Latvijas neatkarības laikā kopā ar Lietuvu un Igauniju vajadzēja meklēt ūniju ar Zviedriju. Zviedrija ir brīva vēl šodien. Jādomā, ka tad brīvas būtu vēl arī mūsu zemes. Tā būtu bijusi tālredzība, bet liekas, ka tik lielu tālredzību toreiz nevarēja prasīt.

Portvašingtonas baznīcā (N. Y.) mācītājs Grauds salaulāja primābalerīnu — Helēni Pakuli no Ņujorkas ar Jāni Upi no Hempstetes, N. Y.

Jauno pāri baznīcā ieveda neatkarīgās Latvijas Krimināltechniskā institūta vadītājs Aleksandrs Ozoliņš ar kundzi.

Pēc krāšņas laulību ceremonijas jaunsalaulātie un kāzu viesi devās uz kāzu mielastu, kas bija rīkots jaunā pāra mājās. Pirms mielasta mācītājs Grauds iesvētīja māju laimīgai un bagātai ģimenes dzīvei.

Māksliniece dzimusi tiesu darbinieka ģimenē — viņas tēvs Latvijā bija apgabaltiesas kam. prokurors. Pēc ieceļošanas ASV, Pakulei, kā Latvijas nacionālās operas primābalerīnai un Hamburgas operas solistei, pēc grūtiem pārbaudījumiem paveras durvis uz pasaules lielāko skatuvi — kino un reviju teātrī — Radio City Music Hall. Pēc nostrādātiem trim gadiem, viņu aicina uz Metropolitēna operas akadēmiju kā profesori klasiskā baleta nozarē. Šajā darbā viņa strādā vēl tagad, un viņas vārds ir pazīstams un augsti vērtēts mākslas cienītāju aprindās.

Pārnākot jaunajā dzīvē, māksliniece tuvākā laikā savās mājās atvērs klasisko baleta skolu, jo Hempstetes pilsētas valde viņai jau piešķīrusi pilnas tiesības baleta skolas atvēršanai. Šī skola darbosies paralēli viņas tiešam darbam Metropoliten operas baleta akadēmijā.

Savu dzīves draugu viņa arī izvēlējusies starp likumu sargiem, jo Jānis Upe Latvijas pastāvēšanas gados strādājis kriminālās policijas pārvaldē.

PROTĒZES VARĒS SAŅEMT TIEŠI NO VĀCIJAS

DV ASV VALDES PIRMĀ RUDENS SĒDE

DV ASV valdes sēdi Ņujorkā atklāj un vada pr-dis A. Puķīte. Sēdē piedalās: vicepr-ži H. Bagātais un G. Odiņš, locekļi K. Ķuzulis, J. Bērziņš, H. Karlsons, I. Balodis un protokolē darbvedis D. Maļinovskis. Sēdē nav ieradies A. Vanags, jo kā DV ASV valdes pārstāvis piedalās DV dienās Kanadā.

Pirms darba sēdes vicepr. G. Odiņš, DV CV lūgts, pasniedz A. Puķītem no Vācijas pienākušo DV nozīmi zeltā un diplomu.

Sēdi ievada pr-ža un valdes ziņojumi. Kā no pr-ža ziņojuma izriet, DV ASV šajā vasarā sevišķi aktīvi bijuši bērnu vasaras nometņu rīkošanā un to atbalstīšanā, sevišķi izceļoties Čikāgas, Vašingtonas un Ročesteras DV apvienībām — par to ir rakstījusi arī prese. Tāpat pr-ža ziņojums rāda, ka DV ASV apvienības ir centušās vasarā daļēji kārtot ALAs biedru maksas, tā sekojot ALAs valdes lūgumam balstīt ASV latviešu centrālās organizācijas darbu, kam sevišķas grūtības sagādā līdzekļu trūkums vasaras mēnešos.

DV apvienības ir izstrādājušas plānus un sagatavojušas materiālus nākamai Ziemsvētku līdzekļu vākšanas akcijai.

Kasieris K. Ķuzuļa nolasītais kases pārskats rāda, ka uz 1. septembri kasē organizācijas līdzekļos ir $177.95, aprūpes līdzekļos $1.764.37.

Kultūras daļas vadītājs G. Odiņš ziņo savus novērojumus, ka, lai uzturētu dzīvu bērnos latvisko sparu un valodu, vairāk jāpievēršas bērnu literātūrai latviešu valodā — tai jābūt interesantai, neizvairoties no tulkojumiem. Viņš ieteic izstrādāt attiecīgu ierosinājumu ALAi, jo kaut ko reālu var darīt tikai ar visu latviešu organizāciju atbalstu.

Vicepr-dis H. Bagātais ziņo, ka ir atrasts ceļš kā ASV latviešu invalidiem saņemt ortopedisko palīdzību tieši no Vācijas, — šādu paziņojumu no Orthopädische Versorgungsstelle Bremen ir saņēmis jau invalids R. Nazers. Tuvāk par to tiks ziņots DV ASV valdes nākošā apkārtrakstā.

Tālākā darba gaitā valde skata cauri DV ASV 5. delegātu pilnsapulces protokolu un pieņemtos lēmumus, nolemjot protokolu pavairot un izsūtīt apvienībām lēmumu iedzīvināšanai.

Aprūpes jautājumos pr-dis vispirms nolasa saņemto rakstu no Anglijas, kurā, starp citu tiek ziņots, ka, sakarā ar miera līguma spēkā stāšanos, Austrijā var darboties tikai viena latviešu pārstāvība. Skaidrības labā valde minēto rakstu nolemj nosūtīt arī laikrakstiem, lūdzot to publicēt. Sakarā ar DV Austrijas nodaļas likvidēšanos, DV ASV līdzekļus turpmāk sūtīs jaunajai pārstāvībai līdzšinējos apmēros — $100 mēnesī.

Uz kāda Vācijas tautieša lūgumu valde nolemj mēģināt izdarīt pirmo streptomicina sūtījumu uz Latviju kādam grūti slimam bij. karavīram, jo no Vācijas to nav iespējams izdarīt.

Valde nolemj ar 15. septembri uzsākt DV ASV Ziemassvētku līdzekļu vākšanas akciju Kaut vienu dolaru, kā pirmo termiņu naudas pārsūtīšanai uz Vāciju nosakot 1. decembri, lai Vācijā līdzekļus varētu savlaicīgi sadalīt.

Tālāk valde nolemj pēc DV apv. Čikāgā parauga izgatavot invalidu kartes, izsniegšanai ASV invalidiem un lūgt ALAu, lai visas tajā pārstāvētās vienības šīs kartes atzītu, tā ļaujot invalidiem bez maksas piedalīties visos latviešu sarīkojumos visu ASV mērogā.

Sakarā ar Vācijā nodibināto LKIA, valde (kuras sēdē piedalās kā valdes locekļi 3 invalidi) to uzskata par kļūmīgu un kaitīgu soli, ievērojot, ka 10 gadus DV darbs centrējies tieši ap smago invalidu aprūpi. Vācijas sardžu un darba rotas ir jau paziņojušas, ka arī turpmāk ziedotos līdzekļus sadalei sūtīs DV.

Dažādos jautājumos valde pieņem lēmumu, ka, ja ALAs valde izšķirtos par Dr. M. Valtera ierosināto parakstu vākšanu nākamai ārlietu ministru konferencei, arī DV ASV iesaistīsies šajā akcijā.

Sēdi noslēdzot, valde pieskaras presē pieminētām lasītāju vēstulēm par 1 dol. sainīšu akciju un atkārtoti konstatē, ka DV zināmu apstākļu dēļ šajā akcijā nav varējuši tieši iesaistīties.

PAZIŅOJUMS

Vidējo valstu dziesmu svētku rīc. komiteja lūdz steidzīgi atsaukties latviešu komponistu piederīgos vai mantiniekus, lai varētu nosūtīt honoraru par Dziesmu svētkos atskaņotajiem darbiem:
A. Jurjāna, P. Barisona, J. Zālīša, J. Cimzes, Ern. Vīgnera, J. Graubiņa, Em. Melngaiļa.

Savu adresi paziņot lūgts arī Helmers Pavasars, rakstot Arvīdam Bolšteinam, 2570 N. Booth St., Milwaukee 12, Wis.

ADRESES MAIŅA

Montreālas Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes māc. A. Gaudiņš mainījis adresi.

Jaunā adrese: 5198 Byron Ave, NDG. (Byron Ave. atrodas uz Decarie Bvd. un Qeen Mary ielas stūriem.) Tel. EL-3422.

MIRIS PROF. DR. N. VĒTRA

Naktī uz 17. septembrī Mariss Vētra saņēmis telefonisku ziņojumu, ka Čikāgā ar sirdstrieku miris viņa brālis Dr. N. Vētra, kurš nesen vēl ieguva ārsta prakses tiesības Savienotajās Valstīs. Jāatzīmē, ka cīņā pret komūnistiem Indoķīnā savu dzīvību atdeva viens no viņa dēliem, bet otrs dēls savā laikā krita krievu gūstā. Nelaiķis atstāj atraitni.

PATEICĪBA

Latviešu sporta apvienība Kanadā sirsnīgi pateicas DV Toronto nodaļai, latv. YMCA's klubam, Toronto DV sporta klubam, TLB, TLSPK, A. Brīmanim, A. Flaumam, arch. A. Iltneram, I. Kāpostiņam, V. Klaviņam, I. Mežaraupam, Fr. Pavasaram, K. Pīlāgam, G. Plavniekam, L. Ploriņam, A. Rozentālam, B. Upānam, A. Zaķim un H. Zichmanim par 2. Ziemeļamerikas meistarsacīkstēm vieglatlētikā un tenisā dāvātām jaukajām balvām.

LSAK

SOMI APMEKLĒ TALLINU

Baltijas valstu stingrā izolācija, kādā krievi tura šīs valstis, ir brīvajā pasaulē radījusi aizdomas. Sakarā ar to krieviem nācies dzirdēt diezgan nepatīkamus pārmetumus. Tas laikam bijis iemesls, kāpēc krievi uzaicināja somu sociāldemokratus un komūnistus apmeklēt Tallinu.

Šie somu viesi, skaitā ap 10 cilvēku, cik zināms, ir pirmie ārzemnieki, kuri pēc kara apmeklējuši Igauniju. Somi varēja apskatīt tikai Tallinu. Sakarā ar Somijas apdraudēto stāvokli un delegācijas locekļu izvēli, nevarēja sagaidīt, ka, atgriezušies mājās, somi stāstīs kaut ko sliktu par redzēto. Komūnisti, kas piedalījās delegācijā, protams stāstīja, ka tauta Igaunjā esot laimīga un Igaunija pēc kara veikusi lielu progresu. Viens no delegācijas locekļiem — Kotkas pilsētas galva — tomēr savā paskaidrojumā presei deva diezgan neiepriecinošu ainu par Tallinā redzēto. Viņš esot krievu valodu vairāk dzirdējis nekā igauņu, cilvēki esot ģērbušies trūcīgi un taml.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

1. oktobrī Amerikas latviešu teātra Bostonas ansambļa viesizrāde — J. Raiņa Krauklītis Ītona auditorijā.
8. oktobrī, plkst. 6 sv. Andreja baznīcas zālē ģimnazijas audzēkņu vakars.
16. oktobrī sv. Audreja baznīcās zālē vijolnieka Alfrēda Zīversa koncerts.
22. oktobrī I. Kajakas — Ķeniņas ritmo-plastikas skolas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcā.
5. novembrī — Elzas Žebranskas koncerts komercskolas zālē — Shaw ielā.

Montreālā LATVIJAS AMERIKĀ abonēšanas maksu un informāciju pieņem IND. SKRASTIŅŠ 3360 St. ZOTIQUE E., APT. 6., Rosemount — Montreal, P.Q.

ĢENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

BULGAŅINS PIEMIN BALTIEŠUS

Maskavas radio ziņo, ka maršals Bulgaņins sarunās ar Ādenaueru aizrādījis, ka vairāk kā 100.000 padomju pilsoņu tiekot aizturēti Rietumvācijā. Kara beigās Hitlera armija esot piespiedu kārtā nosūtījusi uz Vāciju „daudzus miermīlīgus padomju pilsoņus" no Padomju Savienības okupētajiem apgabaliem. „Associated Press" piezīmē, ka Bulgaņins acīmredzot ar to domājis Baltijas valstu pilsoņus. Šīs pārvietotās personas atteicās atgriezties savās padomju okupētās dzimtenēs. Rietumu valdības atkārtoti noraidījušas padomju apvainojumus, ka šīs personas it kā tiekot aizturētas pret viņu gribu.

Tālāk Maskavas radio ziņo, ka ārlietu ministrs Molotovs kritizējis amerikāņu organizācijas Rietumvācijā, kas laiž gaisā balonus ar skrejlapām. Šie baloni esot bīstami gaisa satiksmei, tāpēc Molotovs esot uzaicinājis Ādenaueru apturēt šo akciju.

LASĪTĀJU vēstules

MĒS UN KRIEVU DELEGĀCIJAS

Padomju „lauksaimniecības speciālistu" delegācija pēc divu mēnešu ilga ceļojuma pa ASV un Kanadu 12. septembrī ar smaidiem sejā aizlidoja no Ņujorkas uz mājām. Šīs delegācijas panākumi būtu pilnīgi, ja viņu trimufa braucienu nebūtu aptumšojuši baltieši un ukraiņi ar naidīgām demonstrācijām. Šie nedaudzie trimdinieki bija vienīgie, kas vērsa pasaules uzmanību uz to, ka „ciemiņi" ir vilki avju ādās. Šīs bēgļu saujiņas ir izrādījušās par ievērojamu traucējumu padomju uzsāktajai jaunajai „smaidu politikai." Un tas ir mūsu pienākums. Jo biežāk mēs atgādināsim pasaulei par mūsu esamību, Baltijas valstu sasāpējušo problēmu, kas smagi gulstas uz pasaules sirdsapziņas, jo drīzāk mēs varam sagaidīt šīs problēmas atrisināšanu.

Līdz ar iepriecinošo parādību par mūsu tautiešu aktīvitāti šādos pasākumos jāpiemin arī nepielaižamā pasīvitāte dažos lielos trimdinieku centros, kā, piem., Ņujorkā. Krievu kolchoznieku delegācija uzturējās Ņujorkā pa divi lāgi un aizlidoja smaidot, bet nebija neviena, kas amerikāņiem atgādinātu, ka piespiedu kollektīvizācijas dēļ aizgājuši bojā miljoniem zemnieku, ka brīvais zemnieks ir pārvērsts par kolchozu dzimtscilvēku. Nebija neviena, kas šiem krievu muižkungiem uzprasītu, kas noticis ar latviešu zemniekiem, kuriem atņemta viņu zeme un kuri izsūtīti uz Sibiriju. Arī tad, kad Molotovs atgriezās mājās no Sanfrancisko, kur tam baltieši bija sarīkojuši brīnišķīgu „uzņemšanu", Ņujorkā piketēšana pie kuģa bija vāji noorganizēta.

Drīzumā Molotovs atkal ieradīsies Ņujorkā uz AN pilnsapulces atklāšanu. Vai nebūs neviena, kas viņu „sagaida"? Negribētos ticēt, ka jau sākam pagurt un pamazām iegrimstam apatijā. Mūsu labākais ierocis cīņā pret komūnismu paliek neizmantots. Šis jautājums būtu jāpārrunā mūsu centrālām organizācijām un jālemj, kas te būtu darāms.

Merkurs

ATTURĒŠANĀS NEVIETĀ

Latvijas universitātes dibināšanas svētku aktos pēdējos gados mēdz neierasties dažu studentu organizāciju piederīgie, motīvēdami savu atturību ar to, ka aktos dzied Gaudeamus pilnu tekstu, arī pēdējo pantiņu (Pereat tristitia), kuru tie apzīmē par „nievājošo."

Šī pieeja tomēr ir dīvaina. Visu Latvijas universitātes pastāvēšanas laiku taču šis pants tika dziedāts, tā ir veca tradicija, tikpat veca, kā pati Latvijas universitāte.

Pēc 1934. gada 15. maija, nodibinoties autoritārai valsts iekārtai, universitātes gadasvētkos nedziedāja gan pantiņu — Vivat et respublica, bet pēdējais pantiņš — Pereat tristitia, gan nekad nav ticis „atcelts," un „protams, to nevar darīt arī tagad.

Mag. iur. E. Lapiņš, Grand Rapidos, Mich.

Latvijas Amerikā Hamiltonā abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem JĀNIS GAILĪTIS, 79 SMITH AVE, Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

KANADĀ

TORONTO

Toronto latviešu organizāciju pārstāvji piektdien, 16. septembrī bija pulcējušies sv. Andreja baznīcas telpās, lai pārrunātu valsts svētku svinību norisi.

Par 18. novembra rīcības komitejas vadītāju ievēlēja LNAK valdes priekšsēdi A. Svenni. Sanāksmē bija pārstāvēti LNAK, LSAK, TLB, LKKCK, Lāpa, Daiļamatnieku apvienība, Mākslinieku apvienība, Baptistu draudze, 1. ev.-lut. dr. un Skautu jenda.

Rīcības komitejas amatus sadalīja: sekretārs T. Kronbergs, kasieris A. Gribusts, telpu pārzinis O. Breņķis, kārtības dienesta pārz. V. Rozenbergs, dekorātors K. Langenfelds, administrātors R. Roze, programmas vadītājs K. Tannis, bet reklāmu pārzinis P. Broks.

Svinībās aicinās premjēru L. Forstu un Toronto pilsētas galvu N. Filipu. Bez tam aicinās arī visu baltiešu pārstāvjus, kā arī Toronto latviešu organizāciju vadītājus.

Apspriežot svinību norisi, nolēma apsveikumu laiku ierobežot uz 3 minūtēm, par ko būs arī atiecīga atzīme programmās.

Svētku koncertā paredzēts koris, solists un deklamācijas.

Budžetu pieņēma 450 dolaru apmērā.

Valsts svētku svinības notiks 19. novembrī, plkst. 8.00 vakarā Centrālā technikuma zālē.

Toronto latviešu tautas augstskola rīko daiļamatniecības kursus šādos priekšmetos: 1. latvju rakstos un kompozicijā. 2. Praktiskos darbus ādas izstrādāšanā, audumos un kokgriešanā. Dalībniekus lūdz pieteikties līdz 25. septembrim pie A. Nulīša Latvijas Amerikā redakcijā, 123 Huron St, tel. EM-8-0792.

Svētdien, 18. septembrī Toronto iradās skatuves māksliniece Alma Mača, kura uzņēmusies vadīt režiju DV teātra jauniestudējamai Ādolfa Alunāna lugai „Visi mani radi raud." Pirmais mēģinājums notika jau pirmdiņas vakarā.

DV teātra personāls sestdien, 17. septembrī pulcējās DV namā grožņu vakarā, lai atkal ar jauniem spēkiem pēc vasaras pārtraukuma ķertos pie darba.

KIČENERA, ONT.

Kičeneras — Vaterlo latviešu biedrība, kas par savu galveno mēķi ir praudusi apvienot šinī apvidū dzīvojošos latviešus, atskatās uz organizāciju statūtu pieņemšanas piecu gadu posmu.

Šim mērķim, kā pirms vairākiem gadiem, tā arī vēl tagad ir piešķirama izcila vērība.

Ar apziņu, ka spraustam mērķim ir bijuši panākumi un tādi būs arī turpmāk, biedri pulcēsies, lai kopīgi atzīmētu šīs piecu gadu pastāvēšanas atceres svinības, kas notiks sestdien, 24. sept. plkst 7.00 Kičenerā, Walper Hotel, 1 King St. W. Crystal ball room zālē.

Svinībās aicināti visi tuvi-tāli tautieši un arī mūsu labvēļi, vietējo pašvaldību un organizāciju pārstāvji. Svinību programmas ietvaros paredzēts: atceres akts un īss pārskats par darbību, apsveikumi, mākslinieciski priekšnesumi, kopīgas vakariņas un saviesīga dzīve ar deju.

Ieeja uz sarīkojumu, ieskaitot vakariņas — $1,75 no personas.

K-V Latviešu b-bas revīzijas komisijas priekšsēdis ir V. Lasmanis; locekļi, N. Baranovičs un T. Liegis. Biedrības adrese: Kitchener — Waterloo Latvian Association, 327 Blucher Blvd., Kitchener, Ont.. Phone. 32207.

MONTREĀLA

Jaunorganizējamā korī dziedātāji lūgti pieteikties pie Luča, 3805 Dupuis Ave, Ap. 19, tel. RE 3-6015, vai pie L. Landovska, 5216 King Edward Ave, N.D.G. Tel. DE 4279.

Pie DV nodaļas iecerēts dibināt šaušanas sekciju. DV biedri, kuriem būtu interese piedalīties šinī sporta nozarē lūgti pieteikties pie DV nod. valdes loc. J. Leitena, 3781 Barclay Ave, Apt. 10., tel. RE 3-2412.

No Nama fonda valdes locekļa pienākumiem atteicies Kr. Ozoliņš. Viņa vietā aicināts nākošais kandidāts Bruno Ozoliņš. O.

10. septembra vakarā kopējā MLB un DV Montreālas nodaļas mītnē notika latviešu organizāciju pārstāvju sanāksme, kuru pārstāvēja visas trīs Montreālas latviešu draudzes, MLB, DV, Latviešu teātris, sporta kopa un latviešu skola. Sēdi vadīja MLB priekšsēdis A. Bremze, protokolēja vicepr-dis J. Saliņš. Sapulces darba kārtība bija: 1) Iepriekšējā protokola nolasīšana, 2) A. Bremzes ziņojums par 14. jūnija atceres svinību norisi, 3) Programmas izstrādāšana 18. nov. piemiņas aktam un 4) Dažādi jautājumi.

Tā kā 14. jūnija atceres svinības rīkoja kopīgi visas trīs baltiešu tautas, tad atlikums tika kristīgi izdalīts šo rīkotāju tautu starpā. Montreālas latviešu kolonijas tiešie akta rīkotāji bija MLB un DV nod., un līdz ar to atlikumu — $23,30 — dala šīs abas organizācijas.

Tālāk A. Bremze ziņoja, ka sakarā ar pagājušo Ženēvas konferenci ASV un Kanadas ārlietu ministrijām nosūtīti raksti, kuros šīs divas lielvalstis tiek lūgtas nepiemirst arī mūsu kopējo lietu. Saņemtās atbildes apstiprina šo valstu pozitīvo nostāju attiecībā uz mūsu lūgumu, solot rīkoties iespējamību robežās.

Organizāciju pārstāvji vienbalsīgi nolēma 18. novembra atceres aktu rīkot š. g. 19. nov. Mc Gilla zālē.

Bez referāta 18. nov. aktu kuplinās māksliniece L. Karlsone un, iespējams, topošais Montreālas latviešu kolonijas dubultkvartets, kuru apņēmies vadīt apdāvinātais diriģents Daumants Vītols.

Līdz šim Montreālas latviešiem bija pazīstama un zināma tikai viena dziedātāju biedrība: Montreālas latviešu skolas koris, kurš ne reti paudis šajā svešajā krastā tālās Latvijas vārdu. Vērojot aizvadītās org. pārstāvju sanāksmes draudzīgo garu un nelokāmo apņemšanos dibināt latviešu jauktu kori, gribas ticēt, ka labās cerības un priekšlikumi nebūs veltīgi. Tā kā laika atlicis maz, bet Montreālas latvieši gaida dziesmu, kopējā apspriedē nolēma nekavējoties uzsākt jauna vīru dubultkvarteta organizēšanu, kas varētu būt pamats jauktam latviešu korim Montreālā.

Bez tam 18. nov. atceres aktā izteikuši gatavību piedalīties latviešu skola un latviešu teātra daži aktieri. Valsts svētku atceres rīcības komitejā ievēl: A. Bremzi, O. Kļavenieku un Kanadas veclatvieti A. Lazdiņu.

Lai topošajam latviešu korim rastu līdzekļus, sapulces dalībnieki vienbalsīgi nolēma 14. jūnija atceres svinību tīro atlikumu nodot kora rīcībā, ar ko segt nošu iegādes izdevumus un, ja būs nepieciešams, arī telpu īres maksu. Lai turpmāk izvairītos no parallēlisma sarīkojumu organizēšanā, organizāciju pārstāvji nolēma par paredzamiem sarīkojumiem savstarpēji sazināties un tā labot pagātnes kļūdas.

Apsveicams bija draudzības gars un iecietība, ar kādu, nenoliedzami, bija bruņojušies sanāksmes dalibnieki.

Sk.

DAUGAVAS VANAGI

DV 5 G. SVĒTKI MANITOBĀ

DV Manitobas nodaļas biedri 2. septembra vakarā pulcējās kopā, lai atzīmētu savas organizācijas 5 gadu pastāvēšanas atceri Kanadā.

Vakaru atklāja nodaļas pr-ks T. Minkevics, pēc kam svētrunu teica mācītājs F. Ruperts. Sekoja V. Balgala referāts. Čaklās Vanadzes G. Staudžas vadībā bija gādājušas par bāgātīgu vakariņu galdu, pie kura klātesošie kavējās pārrunās gan par senajām cīņu dienām, gan arī par tagadni.

Izmantojot jaukō laiku un Vinipegas veclatvieša R. Stašus laipnību, Manitobas Vanagi nākošā dienā devās izbraukumā uz R. Stašus farmu, kas atrodas jaukā vietā Vinipegas upes krastā Lac du Bonnet apkārtnē. Mednieki, gatavodamies drīzai medību sezonas atklāšanai, izmēģināja savus šaujamos rīkus mērķī šaudami, bet makšķernieki šķetināja spiningu auklas, gan bez ievērojamākiem lomiem. Visi izbraukuma dalībnieki piedalījās sacīkšu šaušanā ar mazkalibra bisi. Labākie šāvēji izrādījās jaunākā paaudze, un pirmās vietas ieņēma — sievietēm Lidija Smoļinska, bet vīriešiem Ivars Ķēleris.

V. B.

Ziedojumi

DV valdei ASV ienākušie ziedojumi DV palīdzības darbam 1955. gada 1. pusgadā.

Ziedojumi iemaksāti caur apvienībām, kopām, pilnvarniekiem un individuālie ziedojumi, kuri saņemti tieši no ziedotājiem DV ASV valdes kasē. Kopējie ziedojumi sadalīti pa AS Valstīm pēc ziedojumu lieluma:

Ņujorkas pilsētā un valsts $389; Vašingtonas valsts $310; Mičigēnas — $295.63; Illinoijas — 98.00; Kalifornijas — $83.00; Minesotas — $75.00; Viskonsinas — $63.00; Nūdžersijas — $54.50; Nebraskas — $45.00; Indianas — 25.00; Vašingtonas DC un apkārtne $25.00; Pensilvēnijas — $19.00; Ohio — $19.00; Dienviddakotas — $15.00; Vest Virdžinijas — 12.00; Oregonas — $11; Kentukī — $10.00; Massadžusetas — $6.00; Merilendas — $5.00; Konektikatas — $5.00; Mountainas — $4.00; Aijovas — $4.00. Kopā — $1.573.63. Ar atlikumu no iepriekšējā gada DV valdes ASV kasē kopā uz 1. jūliju 1955. g. ir $4.460.12.

Pirmajā pusgadā DV valde ASV no aprūpes līdzekļiem izdevusi: 1) Palīdzībai Vācijā caur DV Rietumvācijas valdi $1.722.75. 2) Palīdzībai Austrijā caur DV Austrijas nodaļu $453.30; 3) Palīdzībai ASV (pabalsti) $850.45. 4) Palīdzībai ASV — izsniegti atmaksājamie aizdevumi $485.00. Kopā palīdzībai 1. pusgadā $3.511.50.

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV: DV ASV kasierim vai vietējās DV apvienībās

KANADĀ: DV KV kasierim: Mr. V. Curiškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam regulāri iemaksāt.

DV ASV valde, DV KV valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesaskanēt ar redakcijas viedokli.

MĒS RIMTIES NERIMSIMIES...

Hugo Atoma pārdomas pēc ALJAs 4. gadskārtējā kongresa

Vilciens jau ripo atpakaļ, un neskaitāmas mašīnas atgriežas mājās ar jaunatnes kongresa dalībniekiem. Ko esam mēs,300 jaunieši, guvuši šinī visplašākajā kongresa salidojumā? — Stiprinājumu...

Mēs esam guvuši stiprinājumu savam uzvaras gājienam pret aizkulišu tumšajiem spēkiem: esam raduši vienprātību un mērķtiecību savam turpmākam darbam.

Jaunatnes apolītiskie spēki ir guvuši virsroku pret speciālu interešu „vecās gvardes" nesekmīgajiem mēģinājumiem izplesties „globālismā".

Vispirms ir jāsaved kārtībā savas mājas, jāieklauj visu ASV latviešu jaunatni ALJA's darbā, un tikai tad var domāt par vispasaules jaunatnes „jumta organizāciju."

ALJA'a ir gatava sadarboties ar katru latviešu jauniešu apvienību brīvajā pasaulē, bet tā nevēlas uzkundzēties...

Ar piekto darbības gadu ALJA ieiet nostabilizēšanās posmā. Tās vadībā ļoti mazas pārmaiņas, kas rāda, ka jaunatne ir izrādījusi uzticību līdzšinējiem vadītājiem. (Atmiņā jo spilgti palicis brīdis, kad nāca moments nominēt priekšsēdi. Kāds nosauca Konstantīna Sventecka vārdu, kāds otrs piecēlās un teica apm. šādi: „... ievērojot K. Sventecka pašaizliedzīgo un sekmīgo darbību apvienības labā, slēgsim nomināciju šim postenim un, kā pateicību par viņa darbu, parādīsim savu solidārizēto nostāju..." Runātājs nespēja vēl nobeigt, kad atskanēja dedzīgi aplausi, — tā K. Sventeckis tika ievēlēts uz otru gadu.).

Nākošajā gadā ALJA's darbs būs vieglāks, jo tās valdē valda vēl labāka saskaņa un pastāv uzskatu viengabalainība.

Bez šaubām, nākošajā gadā jaunatnes apvienības darbs izpletīsies plašumā un, kā viens no valdes locekļiem minēja, ALJA kļūs par vienu no spēcīgākajām un veselīgākajām latviešu trimdas organizācijām. Jaunatne nepazīst politisko virzienu machinācijas, tā vēlas pacelties pāri visiem nogrupējumiem un sadarboties ar katru latvieti, kura sirdī deg dzimtenes mīlestība... ALJA's biedru skaits ir jau tuvu 700. Tas ir liels pieaugums gada laikā, salīdzinot ar vecākās paaudzes organizācijām, kuru biedru skaits kļūst arvien mazāks.

Patīkami bija vērot, ka kongresa delegātu vairākums bija visjaunākās paaudzes locekļi. Tas rāda, ka latviešu sabiedrībai nav velti jāuztraucas, visjaunākā paaudze nezudīs Latvijai, tai ir interese par tautiskuma saglabāšanu. Vairāki delegāti ceļu bija mērojuši no tālām malām: Kalifornijas, Senatobijas, Misisipi, Teksasas un visām pārējām latviešu kolonijām, izņemot Bostonu, kur ALJA nav spējusi piesaistīt jaunatni.

Bet laiki un uzskati mainās. Sabiedrībā radīsies uzticība pret šo jaunatnes organizāciju. Latvieši apzinās, ka tikai vienotiem tiem būs cerības ko sasniegt. Līdz šim samērā maz studentu piesaistījušies ALJA's darbam, kāds nujorkietis — students sacīja: „Tas tamdēļ, ka jaunatnes pulciņos nav pietiekamas tālredzības, nav īstu mērķu, izņemot balles un laicīgās izpriecas." Lai to novērstu, nepieciešama tieši akadēmiskā jaunatne, kas varētu iedvesmot pārējos jauniešus cēlākiem mērķiem, garīgam darbam. Šinī kritiskajā laikmetā vajadzīgi tādi, kas var ap sevi pulcināt tēvzemes nākotni — jaunatni. Būtu nepieciešams, ka mūsu studenti to paturētu prātā — jo citādi konsekvence būs skarba, viņiem jābūt tiem, kas ap sevi var pulcināt trimdas zēnus un meitenes un vadīt tos pretim gaišākai nākotnei un dzimtenes atbrīvošanai. Darbs ir jāuzsāk jau tagad.

Dzimteni mēs neredzēsim, ja nepaturēsim arī ticību uz Dievu. Atmiņā palikuši Dr. Lejasmeijera referāta fragmenti: „... lai novērstu civilizācijas sabrukumu mums jāatgriežas pie kristietības. Mums jātiecas pēc gara skaidrības, jānoraida materiālie kārdinājumi, miesas kaires, tikai tad pastāvēs civilizētās zemes. Lielas valstis sabrukušas tāpēc, ka tās zaudējušas ticību Dievam. Un arī mēs solojam pretī iznīcībai — vienīgais glābiņš ir atgriešanās pie reliģijas, kas cīnās pret tumšajiem spēkiem..."

Nezinu, bet runājot par jaunatnes kongresa dalībniekiem, liekas, ka tiem ticība savam Radītājam nav zudusi. Kongresa dievkalpojums bija ļoti kupli apmeklēts, baznīca bija pārpildīta, ieskaitot balkonu. Jaunā teoloģijas studenta Kristapa Valtera, iun., svētvārdi aizkustināja visus. Izrādās, ka ir arī cilvēki, kas šodien netiecas tikai pēc televīzijas aparātiem un spīdošiem Kadiļakiem...

Vilciens ripo tālāk, mēs katrs tuvojamies savam mērķim... Roka vēl jūt atvadu spiedienu un ausīs vēl skan kongresa noslēgumā apņēmīgi un izjusti nodziedātie vārdi: „Nevis slinkojot un pūstot..." Redzu kongresa dalībnieku dzirkstošās acis, kas vērstas tālumā. Vai tās cauri asins miglai saredzēja dzimtenes bērzu birzis un tos simt tūkstošus, kas taigās vēl gaida uz brīvības stundu? Svēti solīsimies:

„Mēs mūžības ilgu skautā,
Mēs jaunā trimdas audze,
Balto bērzu auklētā —
Dzimtenes dzīvības sardze! —
Mēs sirdīs glabāsim tevi,
Mēs rimties nerimsimies
Līdz atgūsim dzimto zemi!..."

Hugo Atoms

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

FONDS FONDA GALĀ UN KĀDA IDEJA

ALAs ģenerālsekretāriāts piesūtījis biedrībām un draudzēm Mineapoles — St. Paulas kopas priekšnieka Roberta Vītola ierosinājumu, dibināt fondu Maize un aizdars tautiešiem atbrīvotajā Latvijā. Tanī pašā apkārtrakstā ir aicinājums ziedot tautieša Viktora Krasta no Sanfrancisko ierosinātai Dzimtenes nodevai ALAs politiskam darbam par Latviju. Arī pirmais Latvijas iekšlietu ministrs Dr. M. Valters izdarījis pirmo iemaksu jaunam „Politiskās akcijas" fondam un aicina tautiešus viņam sekot. Darbojas un iemaksas gaida vairāki citi agrāk dibināti fondi.

Aina rādās tāda, ka latviešu trimdas sabiedrībā arvien strāvo idejas un ziedošanās prieks Latvijas brīvības centieniem, bet trūkst vienotājas un vadītājas autoritātes, kas kā bite salasītu no tautiešiem un organizācijām ziedošanās medu un to sanestu vienā stropā — Latvijas atbrīvošanas fondā, kur būtu medus rāmiši gan politiskai cīņai, gan latviešu kultūrai un izglītībai, gan vājo un veco aprūpei.

Tāda fonda ideja reiz radās Vācijā 1950. g. laikraksta Latvija redakcijā un LCK Informācijas nozarē Švābu Gmindē ar vārdu — Ārtava Latvijai. Tas būtu fonds, kurā katrs latvietis trimdā vismaz reiz gadā (18. novembra dienā) iemaksātu savu ārtavu Latvijai, nevis kādai organizācijai. Šo fondu pārzinātu visaugstākās latviešu autoritātes trimdā, kas stāvētu pāri atsevišķām kontinentu, valstu un vietējo latviešu organizācijām. Tā būtu reizē arī nacionālās kopības apliecinājums.

Laikam šī ideja bija un vēl arvien ir pa lielu, lai to īstenotu. Ārtava Latvijai mazākā apmērā sāka darboties 1950. g. 18. novembra dienā, un kopš tā laika darbojas vēl arvien Eiropā, dodot līdzekļus politiskam, kultūras un aprūpes darbam. Bet šis fonds kulmināciju ir jau pārdzīvojis 1950.-51. gados.

Vai tagad nebūtu laiks visus ierosinājumus par tāda vai citāda fonda radīšanu Latvijas un latviešu tautas labumam apvienot vienā globālā Latvijas atbrīvošanas fondā ar minētiem trim galveniem uzdevumiem? Ja Latvijas valsts eksistē un mēs stāvam un krītam par to, tad pastāv arī latvieša pienākums kaut ko ziedot Latvijai, lai tā nepazustu pavisam.

POLITISKĀS PARTIJAS UN JAUNATNE

Kādā lielā trimdas akadēmiskā sanāksmē risinājās politiska saruna starp kādu vecās politiskās partijas vadošo darbinieku, kādu nacionālās vienības kustības veicinātāju, kas neatzīst veco politisko partiju šķiru principus, un kādu jaunās paaudzes darbinieku.

Partijas politiķis teica: „Atbrīvotajā Latvijā vajadzēs arī politiskos darbiniekus un tādēļ partijas, kā Jaunsaimnieku, Zemnieku savienība, Latgales kristīgo zemnieku un citas trimdā ir vajadzīgas un viņas nevajaga „ēst".

Nacionālās vienības kustības darbinieks teica: „Vispirms Latvija jāatbrīvo, taču partijas nevieno, bet dala. Atbrīvotā Latvijā nedrīkst pārvest veco partiju garu, bet tās jārada jaunas uz nacionālākiem pamatprincipiem — kam vienādi rūp zemnieka un strādnieka intereses."

Jaunās paaudzes pārstāvis: „Es esmu inženieris. Kā mani var interesēt kādas zemnieku partijas programma? Man te ir citas intereses politikā. Atbrīvotā Latvijā arī politikā vajadzēs jaunas idejas, bet par tām runāsim — atbrīvotā Latvijā."

Politika ir divdabīgs fainomens: tā apvieno tautu valstī, bet pašu tautu saskalda. Agrāk teica — kur trīs latvieši, tur piecas partijas. Vai latviešu jaunajai audzei izdosies īstenot jaunu politisku ideālu atbrīvotajā Latvijā: kur trīs vai vairāk latviešu, tur tikai divi partijas?

Saturns

DIVAS NEDĒĻAS EIROPAS SIRDS PILSĒTĀ

PARĪZES PIEZĪMES

Izgaisis ir raibais tērpu kopojums Sorbonnā, izskanējušas bezbēdīgās jauniešu čalas pilsētas universitātē, un telšu vietās zēnu nometnē Melunā lēni krājas dzeltenu rudens lapu kārta. YMCAs simtsgadu jubilejas svinības Parīzē beigušās. Sanāksmes dalībnieki var atpūsties un, katrs pēc savas personiskās uztveres, izvērtēt redzēto un dzirdēto.

JAUNIEŠI PĀRDZĪVO TICĪBAS BRĪNUMU

Pazīstamais Šveices profesors Brunners kādā savā grāmatā raksta: Kristīgā draudze ir lielākais vēstures brīnums. Šo brīnumu piedzīvoja YMCAs ikviens jubilejas svinību dalībnieks. Tūkstošiem zēnu, pusaudžu, jauniešu un vīru sirmām galvām, dažādām ticībām piederēdami, bija klausījuši sanāksmes vadmotīva bībeles pantam — Ut emnes unum sint — Lai visi ir viens — un pulcējušies, lai kopējās lūgšanās un pārrunās meklētu jaunus ceļus labākas nākotnes veidošanai. Zudušas bija citkārtējās reliģiskās preteškības, nojaukti rasu aizspriedumu šķēršļi. Palikusi bija tikai ticība Dievam, un apņemšanās Viņa vārdā kalpot cilvēcei. Kāds jaunietis teica — „Nekad neesmu izjutis Dieva esamību tā, kā to izjutu šeit. Viņš bija starp mums.

KRĀSAINĀS TAUTAS CĪŅA PRET KOMŪNISMU

Pārsteidzoši liels bija krāsaino — Afrikas un Āzijas tautu pārstāvju skaits. Tas izskaidrojams ar YMCAs pasaules apvienības darbības pašreizējo vadlīniju, kura piemērota kristīgo baznīcu pielietotai: šajās zemēs ar veselīgu, kristīgu jaunatni radīt pretspēku tur pamazām popularitāti gūstošai komūnisma ideoloģijai. Ka tas ir ļoti nepieciešams, to rādīja arī diskusiju grupu rezultāti.

Krāsainās tautas, tikai nesen patstāvību ieguvušas, ir jauns ievērojams faktors pasaules politiskajā dzīvē. Šo tautu pārstāvji bija pārsteidzoši labi sagatavoti. Viņi bija braukuši uz Parīzi, lai ne tikai mācītos, bet arī lai vērstu uz sevi pasaules uzmanību.

Kāds viņu runātājs, Dr. Karefa-Smart, savā runā lietoja apzīmējumu: „Mēs, krāsainie, un jūs, bezkrāsainie..." Šajā apzīmējumā slēpjas dziļa patiesība. Sanāksmes gaita rādīja, ka baltās rases pārstāvji bieži iegrima filozofijas epitetu dūkstājā, no tā ārā netikdami. Krāsaino pārstāvji to pašu pateica pāris vārdos un... visiem saprotami. No viņiem varēja mācīties.

UZ BĪSTAMĀ KOEKSISTENCES CEĻA

Bezdzimtenes ārzemnieku pārstāvjiem ar nožēlošanu, arī latviešiem, bija jākonstatē ārkārtīgi lielā jaunatnes naivitāte komūnisma jautājumā. Koeksistences ideoloģija, ar faktu un apstākļu nezināšanu savienota, atsevišķu zemju jaunatnē ir laidusi jau dziļas saknes. Šī iemesla dēļ latviešu JKS pārstāvjiem bija darba pilnas rokas gan diskusiju grupās, gan arī privātās sarunās, apgaismojot komūnisma patieso seju un nolūkus. Ja diskusiju grupu kopsavilkuma atzinumos daudzas problēmas neparādījās mums pieņemamā redakcijā, tad vaina meklējama apstāklī, ka mūsu skaits bija daudz par mazu, lai apspiesto balss spētu izlauzties cauri tūkstošiem. Darīts tomēr tika iespējamais, un zināmi panākumi neizpalika. Interesanti atzīmēt gadījumu, kad šo rindiņu autora vadītā diskusijas grupa, uzklausījusi apstākļu raksturojumu komūnistu apspiestajās zemēs, diagonāli pretēji mainīja pieņemto atzinumu koeksistences jautājumā.

KAD SATIEKAS VECI DRAUGI

Latviešu kustības darbs objektīvā vērtējumā ir atzīstams par ļoti labu un vispusīgu. Nenoliedzams palīgs programmas veidošanā pēckara gados ir bijusi Vācijā dotā iespēja piedalīties dažādos kursos un sanāksmēs, kuru rezultātā blakus no Latvijas līdzi paņemtajām tradicijām ir pievienotas jaunas atziņas un metodes. Žēl vienīgi, ka līdzekļu trūkuma dēļ Parīzē nebija iespējams uzstāties kādai mūsu tautas deju kopai. Tas būtu pievērsis mums vēl lielāku vispārības uzmanību, nekā to iespēja nedaudzie mūsu pārstāvju tautas tērpi.

Sanāksmes dalībnieki bija novietoti visai izklaidus, tāpēc arī nebija viegli satikt vienu vai otru pagājušo dienu paziņu. Laimīgs gadī-

(Nobeigums 4. lpp.)

KREMLIS SOLAS ‚LIBERĀLIZĒT' LIKUMUS

Miermīlīgās sadzīvošanas „rāmī" Kremlis gatavo brīvajai pasaulei un Padomijas iedzīvotājiem vēl vienu jaunu pārsteigumu.

Harvarda tiesību prof. Harolds Bērmanis, lietpratējs padomju likumdošanā, veselu mēnesi uzturējās Maskavā, kur viņam bijušas sarunas ar 18 vadošiem komūnistu tiesībniekiem un uzstāšajās Padomju zinātņu akadēmijas tiesību institūtā.

Prof. H. Bērmanis Maskavā rietumu presei izteicies, ka Padomju Savienībā tiek sagatabvota „milzīga likumu reformēšana". Ja šo likumu reformēšanu pieņemšot, tad likumu grozījumi palielinātu apsūdzēto personu tiesības un stāvokli tiesāšanas kārtībā. Likumu grozījumus sagatavojot speciāla Augstākās padomes komisija.

Prof. H. Bērmanis saka, ka paredzēti šādi grozījumi: apsūdzētam būšot dažos gadījumos tiesības uz aizstāvi iepriekšējā izmeklēšanā; izmeklēšanas tiesnesis būšot neatkarīgāks no prokurora noteikt, vai apsūdzība ir dibināta; par mazsvarīgiem pārkāpumiem nedraudēšot vairs krimināla atbildība; nodarījuma analoģijas doktrinu, kas tagad deva iespēju padomju tiesai notiesāt cilvēkus par „noziegumiem", kuri nav paredzēti soda likumos, tagad pilnīgi izmetīšot no likuma; sodi par kontrrevolucionāru darbību tikšot mīkstināti; prokuratūrai tagad būšot uzlikta speciāla atbildība „novērst pārestības spaidu darbu nometnēs". Bez tam tikšot paplašinātas Advokātu kollēģijas tiesības, ierobežojot tieslietu ministrijas tiesības noliegt advokātiem praksi.

Ja prof. H. Bērmanis atcerētos, ka „Staļina konstitūcija" garantē visas pilsoņu tiesības, bet tās ne padomju valdība, ne prokurori, ne tiesas, ne čeka neievēro, bet rupji samin ar terrora zābaku, tad arī jaunie grozījumi, ja tos vēl pieņems, paliks tikai uz papīra, kamēr nemainīsies pats komūnistu režīms, kas celts uz netaisnību un varmācību.

V. L.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

BOSTONĀ

● Sabiedriskās dzīves rudens sezonas sākumu Bostonā ievadīja Amerikas latviešu tutiskā savienība, atzīmējot savienības 37. gadu. Gada svētki notika jaunizbūvētajā zālē, kas spēj uzņemt ap 200 personu. Savienības priekšnieks mag iur. Aleksandrs Cīrulis atgādināja, ka ALTS savā laikā bija latviešu centrālā organizācija ASV un ir palīdzējusi materiāli un politiski jaundibinātai Latvijas valstij, sākot ar mantu un naudas sūtījumiem un beidzot ar delegācijas sūtīšanu pie ASV toreizējā prezidenta Hardinga, lūdzot Latvijas valsts de jure atzīšanu, kas arī sekoja.

A. Cīrulis atgādināja, ka tagad ALTA valdē ir tikai jauniebraucēji — politiskie bēgļi, bet ALTS biedru sastāvā arī vairs palikuši tikai ap 10 veclatviešu. Tas vislabāk raksturo Tautiskās savienības jauno idejisko garu — rūpes par Latvijas valsti.

Lietuvas konsuls advokāts A. Šalna un Amerikas baltiešu savienības Bostonā priekšnieks R. Svelnis, apsveicot tautisko savienību aicināja baltiešus ciešākai sadarbībai; tas var notikt, ja baltiešu sabiedriskie darbinieki tuvāk iepazīstas, biežāki sastopas un izmaina domas un informāciju. Vēl sveica Korporāciju kopas Bostonā seniors E. Jakobsons, rakstveidā Daugavas Vanagu apvienība u. c. Pēc tam A. Cīrulis pasniedza inž. Bruno Skultem Savienības mūža biedra diplomu par nopelniem biedrības nama iegādē un izbūvē.

Koncertā piedalījās arpiste brīvmāksliniece Marga Millere — Grasmane ar latviešu tautas dziesmu, Gļuka u. c. darbu teicamiem atskaņojumiem.

V. L.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Marija Richtere 12. septembrī savu tuvinieku un draugu vidū atskatījās uz 75 mūža gadiem. Jubilāre Latvijā dzīvojusi Ivandes pagastā.

● Bijušais Grand Rapidu latviešu biedrības priekšnieks mag. iur. Verners Vītiņš beidzis Mičigēnas universitāti Ann Arborā un ieguvis maģistra gradu bibliotēkas nozarē.

MINEĀPOLĒ

● Ar pēdējo iecelotāju transportu no Vācijas šeit ieradies DV biedrs, kara invālids Arājs Pēteris. Galvojumu sagādājis R. Graveliņš.

● Pie DV apvienības nodibinājušies šacha kopa. Pirmā sanāksmē piedalījās J. Balodis, P. Hīnerts, H. Kiperts, M. Antons, A. Tūtiņš, V. Vītols, A. Strēlnieks, J. Sarma un A. Tone. Par kopas vadītāju vienbalsīgi ievēlēja P. Hīnertu, kurš spēlē arī amerikāņu šacha klubā, un palīgu bij. senātoru Jāni Balodi.

Sāksies pārbaudes spēles, pēc kurām sekos lielais turnīrs vairāku balvu izcīņai. Paredzētas arī sacensības ar amerikāņu šacha klubu. Pagaidām apzināti ap 25 spēlētāju, starp kuriem ļoti daudz jauniešu.

● Studenšu un studentu korporāciju kopas rīko L.U. 36 gadu dibināšanas atceri, 25. septembrī, pl. 6.30 vakarā YMCA's telpās Nicollet Ave.

Akadēmisko runu teiks Dr. T. Vītols no Mineāpoles. Priekšnesumos piedalīsies DV vīru dubultkvartets „Latvis", brīvmāksliniece Valda Lesiņa u. c.

● Latviešu trio koncerts notiks 1. oktobrī plkst. 7.30 vak. YMCA's zālē, to rīko Latviešu apvienība Minnesotā.

MILVOKOS

● Milvoku Latviešu ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes 3 gadu pastāvēšanas svētku dievkalpojums notiks svētdien, 25. septembrī, plkst. 12.30, to vadīs prāvests A. Rumpēteris ar mācītāju A. Ziņģi. Draudzes koris brīvmākslinieces A. Sinepes vadībā dievkalpojumu kuplinās ar dziesmām.

Draudzes svētdienas skola savu darbību sāks 2. oktobrī un darbosies katra mēneša 1., 2. un 3. svētdienā.

Jauniešu iesvētīšanas mācība sāksies 24. septembrī plkst. 10.00 rītā prāv. A. Rumpētera dzīvoklī, 2929 N. Cramer St.

● Milvoku latviešu akadēmiskās organizācijas 24. sept., pl 5,30 rīko Latvijas universitātes dibināšanas atceres aktu Atheneum zālē, 813 E. Kilbourn Ave. Akadēmisko runu teiks ārk. prof. Jānis Stagers no Volparaiso universitātes Indiānā. Dziedās DV apv. Milvoku vīru koris diriģenta V. Aparjoda vadībā. Ieeja pret ziedojumiem.

Tanī pašā zālē pēc akta DV A rīkos latviešu filmu izrādi. Izrādīs trīs krāsu filmas: Mineāpole un latvieši, Latvieši mežonīgajos rietumos un Dziesmu svētki Milvokos. Filmas ir uzņēmis H. Krastiņš, Dainas studijas mūzikālā daļa čellinieka Jāņa Ādamsona pavadījumā. Ieejas maksa pieaugušiem $1,-, bet bērniem 25 centi. Puse atlikuma par labu DV A Milvokos.

● DV Apv. Milvoku teātra ansamblis ar savu š. g. 10. septembra viesizrādi var būt vairāk kā apmierināts: zāle bija pārpildīta un skatītāji E. Vulfa lugu Svētki Skangalē uzņēma ļoti atsaucīgi.

‚PADOMJU SPECIĀLISTUS' LONDONĀ SAGAIDA PĀRSTEIGUMS

SARUNA AR A. LIEPIŅU PAR KOMŪNISTU APSVEIKŠANU LIDOSTĀ

Padomju Savienības „lauksaimniecības speciālistus", kuri pētījumu nolūkā apceļoja Savienotās Valstis un Kanadu, gandrīz visur sagaidīja pretkomūnistu demonstrācijas. Tā tas bija Montreālā, kur policija demonstrantiem aizliedza lietot plakātus, tā arī Vinipegā, kur demonstranti aiz pārskatīšanās uzbruka Karaliskās jātnieku policijas ierēdņiem. Bez demonstrācijām neizpalika arī Londonā, kaut arī delegācijas maršruts bija grozīts un ierašanās laiks turēts slepenībā. Tomēr bija uzņēmīgi cilvēki, kaut arī nelielā skaitā, kas gaidīja vairākas stundas, lai „sveiktu" komūnistu varas vīrus un pateiktu viņiem acīs to, ko mēs par tiem domājam.

Londonas lidostā delegāciju sagaidīja kādi pieci latvieši (trīs no vienas ģimenes) un nedaudz citu iecelotāju. Tā kā visdedzīgākie „apsveicāji" bija latvieši, tad vietējā prese, radio un televīzija visu šo demonstrāciju pierakstīja latviešiem. Arī gods!

Tālāk sniedzam mūsu līdzstrādnieka sarunu ar Antonu Liepiņu (bij. DV Londonas nodaļas pr-ks), par to, kā visa šī „viesu" sagaidīšana notika.

„Kādi bija tie motīvi, kas jūs pamudināja šajā demonstrācijā piedalīties?"

„Bija zināms, ka 1. septebra vakarā Londonā no Vinipegas ieradīsies komūnistu lauksaimniecības speciālistu delegācija, bet delegācijas ierašanās stunda tika turēta slepenībā.

Londonas organizāciju vadības neko nebija darījušas, lai pienēcīgi šos „specus" sagaidītu un mēģinātu londoniešiem atdarīt acis, apgaismojot padomju delegācijas nolūkus un īstos mērķus. Aukstais prāts teica: — vai tev tagad nav labi, — darbs, maize, nakts miers, nav jābaidās, ka naktī tevi čekisti modinās pratināšanai vai apcietināšanai, lai izsūtītu uz vergu nometnēm Sibirijā. Lai rīkojas vientiesīgie, gan jau reiz atmodīsies no savas vilšanās.

Bet paskatoties uz nelielo bērnu pulciņu, kas pāri ielai laimīgi savā bezrūpībā un naīvumā priecīgi spēlējās, acu priekšā kā īsteni parādījās tie drausmīgie skati dzimtenē, kur daudzi bērnu vecāki, sakropļoti un nomocīti, atstāja neapgādātus bāreņus, kuriem uz visiem laikiem ir liegts bērnu bezrūpīgais prieks. Tad ainas no tumšajiem lopu vagoniem, kur tūkstošiem šķirtas ģimenes, vīrieši, sievietes un bērni atsevišķi, tika izsūtīti uz Sibiriju. Bērni uz pāraudzināšanas iestādēm, kur dzīve norit vissmagākos un necilvēcīgākos apstākļos. Šī cilvēku izsūtīšana un mocīšana turpinās vēl tagad, un neviens nezina, kad tā beigsies...

Tā, nogrimstot pagātnes notikumu ainās, sirds saka: — tavas tautas sāpes, vaidi, asaras un lūgšanas tev uzliek par pienākumu kaut ko darīt, lai šo neaprakstāmo postu mazinātu.

‚Arī Kanadā šie viesi no vergu zemes ieradās nevis, lai kaut ko mācītos lauksaimniecības ražošanas metožu uzlabošanai, bet lai iepazītos ar Kanadas lauksaimniecību un pie laika varētu pētīt metodes, kas iespējamā gadījumā būtu vislabākās (lai nedod Dievs) šīs labās lauksaimniecības iznīcināšanai. Tādēļ arī rodas jautājums, — vai arī šīs zemes naīvums nenovedīs pie tā, ka arī šeit norisināsies tas pats, kas notika Latvijā? Un vienīgā atbilde šim jautājumam ir: — tā zeme, kas mani, dzimtenē vajātu, ir uzņēmusi kā līdztiesīgu pilsoni, uzliek man par pienākumu kaut ko darīt, lai šo zemi pasargātu no līdzīga likteņa. Tādēļ vienīgais iespējamais ir atmodināt visus šās zemes pilsoņus no naīvuma, kamēr vēl nav par vēlu, parādot, ka laipnais, smaidīgais viesis no Padomijas ir ieradies ar apslēptu dunci azotē un tīko pēc tās dzīvības un mantas. Delegācijai pasniegtās puķes un silti teiktie apsveikuma vārdi apliecina, ka komūnistu propagandai ir panākumi, un ka piektā kolonna šeit aug un briest kā ļaundabīgs audzējs Kanadas tautas un zemes miesā.

Paklausot sirdsbalss aicinājumam, devos uz lidostu, cerībā, ka Dievs palīdzēs kaut ko darīt šīs zemes un tās iedzīvotāju labā."

„Ko redzējāt lidostā? Kas bija sagaidītāju vidū?"

„Pie lidostas bija salasījušies vietējie komūnisti, antikomūnisti, daži ziņkārīgie, kā arī preses, policijas un valdības pārstāvji, kopsummā ap simts cilvēku, cits citu uzlūkodami neuzticīgi, bez smaida sejā.

Pēc vairāku stundu gaidīšanas, īsi pēc plkst. 8.00 vakarā, parādījās „viesu" lidmašīna. Cilvēki stāvēja ārpus lidostas pie žoga un vēroja tuvojošos gaisa putnu. Nebija zināms, vai būs iespējams tikt lidostā, kāpēc arī nebija iespējams pārdomāt, kā rīkoties. Vienīgā doma galvā — lūk, tur brauc sātaniskās valsts spiegi, kas tiks mīļi uzņemti. Man, kam patiesība ir zināma, tā jādara zināma arī citiem. Tanī laikā kāda sieviete ar lielu puķu pušķi, otras sievietes pavadībā, caur uzgaidāmām telpām devās uz lidostu. Aizrādīju tai, ka viņa gatavojas pasniegt puķes padomju režīma emisāriem. Kad lidmašīna nosēdās un boļševiku delegāti sāka izkāpt, lidmašīnas priekšā sāka pulcēties apsveicēji. Tanī momentā pie manis piesteidzās mans dēls un teica:

„Tēti, visus laiž uz lidostu. Iesim tur un rīkosimiem, ja citi cilvēki ir atdevuši dzīvības par patiesību un brīvību, tad arī nekas, ja mūs abus par patiesību un taisnību iebāž cietumā."

Iegājām lidostā, kur visi oficiālie sagaidītāji bija paspieduši roku „biedrim" Vladimiram Mackēvičam un klusiem vārdiem to apsveikuši. Bija iestājies vispārējs klusuma brīdis. Jutu, ka varu kaut ko pateikt tikai tādā gadījumā, ja esmu pēdējais „apsveicējs". V. Mackēvič, redzēdams, ka ejam viņam klāt, laikam nodomāja, ka esam kādi aizkavējušies vietējie komūnisti un izstiepa savu roku man pretim, lai apsveicinātos. Es sniedzu lielajam „biedrim" roku, kuru viņš satvēra kā stangās. Krievu valodā teicu pietiekami skaļi, lai visi klātesošie dzird:

„Tās puķes, ko jūs saņemat brīvajā Kanadā, aizvediet līdzi uz Sibiriju un noliekat uz latviešu, lietuviešu, igauņu un citu tautu izsūtīto un nomocīto lauksaimnieku un citu kapiem!"

Kamēr es ar viņu runāju, viņa roka atslāba, un seja savilkās nepatikā, un viņš teica:

„Es nesaprotu par ko jūs runājat?"

Tagad savukārt es centos viņa roku paturēt savējā, lai tas saņemtu pilnu „apsveikumu" roku rokā ar mani, un turpināju: —

„Tikdaudz miljonu baltiešu un citu tautu piederīgo jūs esat nomocījuši Sibirijas vergu nometnēs, kā tagad varat izlikties, ka to vairs paši nezinat un nesaprotat?"

Šajā laikā apkārtstāvošie komūnisti sacēla tādu troksni, ka nebija nozīmes neko vairāk teikt, tādēļ mierīgi noslaucījis roku no tās varmācības smakas, kas nāk līdzi šiem cilvēkiem, aizgāju.

Laikrakstu reportieri ļoti interesējās par visu to, kas tika teikts krievu valodā, un viņu vēlēšanās visu laiku no antikomūnistu puses arī tika apmierināta.

Lidostā bija ieradies arī Londonas Jaunatnes pulciņa vadītājs G. Brikmanis un Zviedrāns, kuri rīkojās ļoti enerģiski.

Bija arī daži antikomūnistiski noskaņoti ukraiņi, no kuriem kāda ukrainiete, asarām acīs centās izskaidrot savas un citu ciešanas, dzīvojot Krievijā zem komūnistu jūga.

Nākot cauri uzgaidāmām telpām, bija dzirdams krieviem veltīts sauciens: —

„Jūs, padomju bendes, kad aizbrauksit atpakaļ un nodosit savas izspiegotās ziņas, tiksiet paši pakārti, jo par daudz esat redzējuši brīvo pasauli!"

„Viesu" aizbraukšana uz viesnīcu risinājās ļoti gausi, un tā iznāca diezgan daudz laika vārdu kaujai starp komūnistiem. Kur tikai bija dzirdams kāds komūnistiem labvēlīgs vārds, vai redzams vēlīgs smaids mīļajiem „viesiem", kāds antikomūnists bija klāt, lai apgāztu izteiktos melus. Starp citu tika dzirdēti sekojoši izteicieni:

„Jūs, kas aplaudējat padomju spiegiem, būsit pirmie viņu upuri."

„Samaksāsim jums ceļu, brauciet uz iecerēto paradīzi, kur tiksities Vorkutkā."

„Vai nav kauns, nodot savu dzimteni padomju bendēm", un daudzi citi tamlīdzīgi.

Tomēr nenotika nekāda varas darbība no antikomūnistu puses.

Kāds liela auguma policists privātā, katru antikomūnistu, kas centās piekļūt tuvāk atbraukušajiem komūnistiem, lai gan nevienam nebija ne mazākās vēlēšanās pieskārties boļševikiem, atbīdīja sāņus. Šim policijas ierednim tika paskaidrots, ka viņš būs viens no pirmajiem komūnistu upuriem, ja Kanada nokļūs komūnistu varā, jo viņam nebūs kur glābties, jo ar mēnesi un Marsu satiksme vēl nav atklāta. Viņš uz to atbildēja:

„I see!"

„Kāds būtu Jūsu novēlējums latviešiem brīvajā pasaulē?"" beigās jautāju A. Liepiņam.

„Kaut tautieši nenogrimtu tikai dzīves ērtību meklēšanā, neaizmirstu vienu un atgādinātu to katram kanadietim — darba biedrim — lai cik grūti būtu apstākļi, kas cīnās, tam ir kādas izredzes uzvarēt, bet kas bailēs un apatijā ienaidnieka priekšā noliec galvu, ir jau cīņu zaudējis un nolemts iznīcībai."

Lai ņemam par paraugu šo sirmo vīru, kuram drosme ir.

A. Saulājs.

CEĻA VĀRDI

Cilvēkiem cilvēcība bieži vien ir vēl diezgan pasvešs jēdziens. Nīčše

*

Citu cilvēku ienīšana bieži vien noved pie sevis dievināšanas. Ebner-Ešenbacha

*

Pasaulei kaut ko pārmest būtu bezgala muļķīgi - jo tai ir pilnīgi vienaldzīgas mūsu domas. Marks Aurels

*

Bagātība, slava, vara — viss ir nenozīmīgs un niecīgs, salīdzinot ar sirds visaptvērēju spēku. Jo tikai sirds ir vienīgais patvērums zemes virsū.

Marks Aurels

GANDRĪZ DĒKU STĀSTS PĀRI TRIM KONTINENTIEM

Intervija ar divām pasaules apceļotājām

Katrīna Stroda-Boikova kopā ar 1½ g. veco meitu Karīnu 1949. g. rudenī no Vācijas franču zonas iecelojа ASV, apmetās Čikāgā, nodzīvoja 8 mēnešus, ļoti nepatika, sāka domāt par citām zemēm, sēdās Nujorkas ostā tvaikonī Ille de France un devās uz Angliju. Tur apskatīja Londonu, Dienvidangliju, Ziemeļangliju, visu Vidusangliju. Londonā viņu ļoti pārsteidza vecmodīgās mašīnas, kas uzturēja satiksmi, visi taksometri atgādināja vecas karietes. Mančestera bijusi pavisam melna no fabriku putekļiem. Vidusanglijā viņa, redzējusi skaistus parkus ar okšaneru apstādījumiem, bet neesot patikuši kamīni, tāpat lielais mitrums. Viņa gribējusi apceļot visu Rietumeiropu, arī Romu (tad bijis svētais gads), bet uznācis Korejas karš. Viņas atgriezušās atpakaļ Čikāgā, nodzīvojušas vairāk kā gadu, tad devušās apceļot Kanadu, bijušas Vinipegā, Kalgarijā, Vankuverā, tālāk līdz Aļaskas robežai.

— Kā jums tur patika?

— Ļoti patika, sevišķi skaistā daba, Vankuvera ar savu tīrību, skaistie kalni un ezeri... Palikt tomēr tur nedomājām, atgriezāmies Čikāgā, lai nopelnītu naudu, jo bijām nodomājušas braukt uz Austrāliju. 15 mēnešu laikā vajadzīgā summa bija rokā, un atkal mēs sēdāmies tvaikonī... Pirmā piestātne bija Honolulu.

— Kā jums Havaja patika?

— Havaja vairāk ir izslavēta, nekāda lielā skaistuma tur nav. Honolulu mūs sagaidīja ar ziedu vītnēm, tvaikonis tur stāvēja pusotras dienas, havajietes nekādas skaistules nav, latvietes ir skaistākas. Tur pasažieriem iztukšo kabatas. Kuģa personālam, saprotams, vajadzīga izklaidēšanās, matrožus tur sagaida meitenes. Amerikāņi uz Havaju brauc pavadīt medus mēnešus. Bet mūsu jūrmala ir daudz, daudz skaistāka... Tad apstājāmies pie Fidži salas, tā nav liela, to var apskatīt vienā dienā. Visi sagaidītāji tur bija melnie, tikai viens bija baltais. Tie noskatījās uz mums ieplestām mutēm, nekādu sevišķu interesi neizrādīja, viņi sagaidīja preces no Amerikas vai Havajas. Tur ir tropiskais klimats, ļoti mitrs gaiss, ir arī savs skaistums — palmas, grezna viesnīca ceļotājiem. Veikalos tikai salas iedzīvotāju izstrādājumi, ko ceļotāji pērk, un vietējie arī no tā galvenokārt dzīvo... Jaunzēlandē palikām trīs dienas, jo lija lietus, kad kuģus tur nolādē, gaida, kad pāries. Tur ir ļoti liela tīrība, mazas baltas mājiņas ar sarkaniem jumtiem. Tur nodarbojas ar zemkopību, aitkopību un tirdzniecību. Ostas pilsēta Oklande ir mazliet mazāka kā Rīga, bet tur tāpat ir daudz parku, apstādījumu, liels zooloģiskais dārzs... Sasniedzām ceļa mērķi — Austrāliju. Sidnejas ostā izkāpām 1951. g. novembrī, tad tur sākās vasara. Sidneja atgādināja Čikāgu, bet mēs gribējām redzēt ko jaunu. Braucām uz Kvīslendas galvaspilsētu Brisbeni. Tur bija skaisti, tur apmetāmies uz dzīvi, un no turienes sākām apceļot visu Austrāliju. Palikām tur gadu un trīs mēnešus. Apciemojām arī latviešus — radus, draugus pazīstamus. Austrālija nav tāda zeme kā iedomājas, ka tur pa ielām staigātu ķenguri un cilvēki pastalās. Veikalos visi Amerikas ražojumi, pilnīgi kā otra Amerika. Dzīves standarts gandrīz tāds pats kā Amerikā, tikai tur visi mierīgi strādā, neskrien kā te. Tur ir skaisti saules rieti: kad saule ir norietējusi, tad visas debesis ir sarkanas, palmas met mistiskas ēnas, skaisti kontrasti. Nepatika Ziemassvētki: pušķo eglīti un slauki sviedrus, nekādas svētku izjūtas, eglīšu vietā dedzina palmas... Braucām ar nodomu tur palikt, bet ziemā ne sniega, ne ledus, tikai salna, daudzas mājas neapkurināmas, pa nakti jāsalst, bet no rīta, kad saulīte sāk sildīt, tad tik met visu nost. Latvieši pa lielākai daļai ar dzīvi tur apmierināti, tāpat pērk mājas kā šeit. Ir arī neapmierinātie, kas domā par Ameriku, domā, ka te kas sevišķs. Dvēseles tur arī nav, tāpat kā te, valda mārciņa. Iedzīvoties tur nevarējām, vienmēr likās, ka kā trūktu, cilvēks slims... Sāka arī vēl vairāk nekā Amerikā uzmākties ilgas pēc Eiropas, ka tik kļūtu tai tuvāk. Austrālijā dzīvojot, aprakstīju turienes dabu un cilvēkus, arī fotografēju, bet kad atgriezāmies Čikāgā, visi šie materiāli apslīka plūdos pagraba dzīvoklī, kur apmetāmies. Atpakaļ braucām ar lidmašīnu, nolaišanās bija Fidži salā, Kantonā, Honolulu un Losandželosā.

Pasaules apceļotāja K. Stroda-Boikova

Karīna no Austrālijas atceras kola lācīti: „Es viņu auklēju, viņš aizmiga, bailes man nebija. Es viņu būtu vedusi līdz uz Čikāgu, ja te būtu tās lapas, ko lācītim ēst... Tur bija arī ķenguri" Kokaburu gan viņa neatceras, bet ceļojums paticis labi. Lidmašīnā viņa bijusi vienīgais bērns, viņu ielenkuši preses fotografi, uzdāvinājuši lelli. Tagad Čikāgā viņa iet četrās skolās — baletskolā, amerikāņu, svētdienas un klavierskolā. Kad viņa izaugs liela, tad būs dakteriene, brauks uz Latviju un ārstēs visādas slimības.

Čikāgu abas pasaules apceļotājas tomēr par savām mājām neuzskata, aizbrauktu kaut rītu, bet te varot naudu nopelnīt. Kopš p. g. Ziemassvētkiem viņām ir mājas arī Kanadā, Sadberijā, un Karīnai tur patīkot labāk nekā te, tur varot lasīt ogas, tur esot bērzi un ozoli, kā Latvijā, bet viņas sapņo par pastāvīgu dzīvi Eiropā, tādēļ vajadzīgi dolāri.

Katrīna Stroda-Boikova ir dzejniece, katru rezi, kad ar viņu iznāk sarunāties, jārunā par literatūru un literātiem, un viņa vienmēr sošās kaut ko uzrakstīt — dzejoli, neveli, ceļojumu aprakstu, romānu, tikai neesot laika. Viņas pasaules apceļojumos, meklējot svešumā tādu vietu, kur būtu jaužams kas no dzimtenes dabas vai dzīves veida, izpaužas dziļa traģika. Svešumā var gan tāpat nopirkt māju, savu stūrīti zemes, iegūt laulātu draugu, uzturēt mieru un veselību, bet dzimtenei nav aizstājēja.

S.

PARĪZES PIEZĪMES

(Pārraesums no 3. lpp.)

jums tomēr saveda kopā ar bij. amerikāņu zonas pas. YMCAs pārstāvi, zviedrieti Signi Dreijeri, kura daudziem palikusi atmiņā kā latviešu aizstāve. Viņa dzīvi interesējās par latviešu kustību Vācijā un citās zemēs. Ko dara Jānis Ozols, kur palicis labais nometņu vadītājs Kļaviņu Juris, kā klājas Žanim Zentiņam un Kraukļa kundzei? Īsā laikā neiespējams visus jautājumus atbildēt, Visiem šeit minētiem un arī neminētiem draugiem no viņas sirsnīgi sveicieni un vēlējumi — drīz atgriezties brīvā Latvijā. Tāpat sveiciens visiem no Valtera Kilpatrika, Džo Bednareka un Larija Meises. Tie mūsu patiesie draugi.

NAV VIEGLI IEPAZĪT PARIZI

Parīzes sanāksmes dalībniekiem bija iespēja piedalīties arī vairākos izbraucienos. Protams, Parīzes iepazīšana varēja notikt tikai paviršī, no ārpuses. Lai apmierinātu visu intereses un šo bijušo pasaules centru iepazītu mazliet dziļāk, nepieciešami mēneši un gadi. Kāds taksīša šoferis — vecais krievu emigrants — atzinās, ka arī 25 gados viņš neesot spējis Parīzi īsti iepazīt. Pēc šādas valsirdīgas atzīšanās arī es to nemēģināju. Varu tomēr teikt, ka redzēju to kā no apakšas, tā no augšas. Citē stacija Metro līnijā ir laikam dziļākā mirstīgam cilvēkam pieejamā vieta Parīzē. Arī divas stundas rindā nostāvēju, lai ar divreizēju pārsēšanos tiktu pasaules brīnuma — Eifeļa torņa galā.

TUVU STAV SVĒTAIS UN GRĒCĪGAIS

Iespaidīgs ir nakts izbraukums gar Parīzes ievērojamākām vietām. Drūms un nopietns stāv Panteons, savās vēsajās velvēs glabājot lielo franču vīru — Igo, Ruso, Voltēra u. c. mirstīgās atliekas. Apslēptas cienības pilna Uzvaras Arka, franču nacionālo jūtu sākums un gals, pauž Francijas armijas kādreizējo slavu. Rotaļīgi dejo strūklakas Karaļa pils priekšā. Šajo pils ar marsāla Foša statuju pauž franču plašuma vērienu, bet Tiljerijas dārzs un Luvra pustumsā glabā paaudžu darinātās gara vērtības. Zeltainā gaismā pret nakts debesīm cienības pilni izslejas Dievmātes katedrāles masīvie torņi. Pāri visam raugās sniegaini baltā Jēzus Sirds baznīcas galotne, gribēdama atpestīt pilsētu no ļaunuma. Labais un ļaunais, tīrais un nešķīstais, šeit ir tuvu.

Turpat pakalnē atrodas pasaules pazīstamie naktslokāli: Moulin Rouge, Jardin de Monmartre, Moulin de Galette u. c. Ļaužu straume plūst lēnām, tīksminot acis gar nepilnīgi apģērbto dejotāju attēliem.

Monamartra bulvāra kafejnīcas laužu pilnas. Tie izbauda Parīzes nakts burvību. Garām slīd automobiļu straume. Spilgtās kino reklāmas sacenšas krāsu bagātībā. Kaut kur augsti tumsā Eifelis met gaismas kūļus, bet apakšā laikrakstu pārdevēji izsauc pēdējos vakara notikumus: Marokā atkal 183 kritušo. Tas netraucē bezpajumtnieku sēnas malā uz netīra maisa gulēt Dieva svētītu veselīgu miegu. Jauns pārītis parka malā saskūpstas un tad nozūd visu piedevējā nakts tumsā. Tikai galantais Parīzes runcis mājas priekšā dzied kairinošu mīlestības dziesmu. Izredzētā viņu šovakar atsātjusi vienu. Tāda ir Parīzes dzīve.

KAD ACU PRIEKŠA NOSTĀJAS NAPOLEONS

Ja pils priekšpuse pievil skatītāju ar savu vienkāršību, tad to bagātīgi atmaksā iekšējais iekārtojums un parks. Neiespējami aptvert atsevišķo lietu mākslas un materiālo vērtību. Tam nepieciešams ilgāks laika sprīdis. Pils iekšienes apskate nogurdina ar savu krāšņumu, tādēļ patīkama pēc tam ir pastaiga skaistajā parkā. Angļu un vācu pilis ar savu veidojumu un iekārtojumu skatītāju nospiež, Versaļa urrpretī atbrīvo.

Neaizmirstams ir pils apgaismojums un strūklakas vakarā. Meistarīgi izvietotie skaļruņi ievada klausītāju Francijas vēsturē, tad uzvedums viduspunktā nostāda pašu pili. Mūzika, citāti, dialogi, savienoti ar piemērotu apgaismojumu, aizceļ klausītāju pagātnē. Pilī valda atkal Ludviķis 14. un 15. Atgriežas Robespjērs. Plašajos gaiteņos skan satrakotā pūļa rēcieni. Līst asinis. Logu rindas krāsojas sarkanā gaismā. Tad cauri pilij izskan Napoleona soļu cietā, noteiktā dunoņa. Tā vien šķiet, ka kuru katru brīdi viņš pats parādīsies atvērtajā logā.

„VECĪT, TEV JAU SIRMI MATI..."

Kādreiz, ģimnazijas soļus Rīgā deldējot, nenāca ne prātā, ka reiz būs jāmēro tik tāls ceļš, lai satiktu klases biedru. Daudzi atgūlās Tērbatas pievārtes smiltājā, daži klīst Krievijas taigās, citus izceļošanas vilnis izmētājis visos pasaules kontinentos, bet Harijs Grīslis, tagad PAA propagandas daļas vadītājs, atradis pagaidu mājas vietu Parīzē. Viņa darba vietā Orly lidlauka malā, svinam atkaltikšanos pēc 14 gadiem.

„Vecīt, tev jau sirmi mati," viņš mani apsveic.

„Bet tev to nemaz vairs nav," ir mans pretsveiciens.

Izkāvies ar rifkabiļiem un berberiem un izbradājis Indokīnas moskītu purvus, Harijs īstā brīdī pratis nostātties uz praktiskās dzīves cietā pamata.

„Gandrīz aizgāju dibenā," viņš stāsta, „jo Parīze bijušam karavīram ir bīstama vieta. Tad atceros, ka galva radīta domāšanai, kā to nelaikis direktors Lapiņš teica. Mazliet uzņēmības, mazliet laimes, un tā maz pamazām sāku avansēties. Šodien par dzīvi neraizējos. Tā rit pati no sevis. Domās gan esmu jau Amerikas krastā. Tur labākas iespējas."

Vilciens lēni izgriežas no Austrumu stacijas. Parīzē pavadītas 2 trauksmes pilnas, bet skaistas nedēļas. Kaut kur augsti gaisā zib Eifeļa staru kūļi un skatam uz brīdi vēl parādās baltais Jēzus Sirds baznīcas veidojums. Tad vilcienu apņem nakts tumsa. Mājā mani gaida darbs.

Māris Olainietis

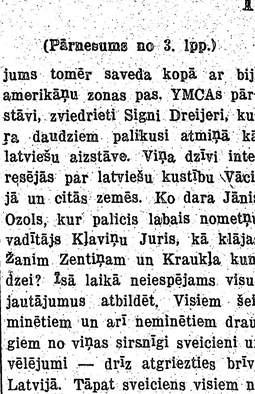

JKS pārstāvji YMCAs simtgadu svinībās pēc latviešu dievkalpojuma

ŠĀVĒJI IZMĒĢINA ACI UN ROKU

Kanadas latviešu dedzīgāko šaušanas sporta cienītāju kopgrupa Ruņģa farmā pēc sacīkstēm

TRĪS VEIKSMĪGĀKIE

Individuālo šāvēju grupā labākie bija M. Rengarts, Toronto (1. v.), J. Brakmanis, Hamiltona (2. v.) un E. Lagzdiņš, Toronto (3. v.)

Jānis Ķārma

Negantnieks

ROMĀNS

(16. turpinājums)

— Tautas rodas, uzplaukst un dzīvo savu likteņa pielemto dzīvi vai arī nonīkst un aiziet bojā ne pēc cilvēku prāta un nodomiem, bet mums nezināmas augstākas gribas žēlotas vai arī postā un iznīcībā sūtītas. Mums neklājas šīs varas domas uz priekšu atminēt. Bet, ja esam un gribam būt tautas skolotāji, mums pienākas mācīt, lai tauta kārto savu dzīvi ar vesela prāta palīdzību un meklē ceļu, kas to ved pretī cilvēcīb.ai, kuŗā jāapvienojas visām pasaules tautām. —

It kā pats būtu apmulsis no saviem vārdiem, Cimze lēnām pārvilka ar plaukstu pār acīm. Klots piecēlās.

— Jā... ir lietas, kuŗās mēs nekad nesapratīsimies, mīļais direktor, tāpēc izbeigsim par tām runāt. Man žēl, ka mūsu starpā valda tāda domu nesaskaņa, par ko man jāziņo tiem, kas uzticējuši man semināra pārlūkošanu... Es jūs cienīju kā patiesu un taisnu vīru, bet nevaru noliegt, ka esat nostājies manā priekšā, it kā turēdams man pret krūtīm pistoli... Bet cerēsim to labāko! Mēs visi arī atzīstam jūsu pūles semināra labā, kas jūs ir nogurdinājušas. Mēs tāpēc esam jums gādājuši palīgu — mūsu krietno Vestfāla kungu, kuŗš jums allaž un visur nāks talkā. —

— Es pateicos par cienījamo kungu rūpēm manis labā, — Cimze mierīgi palocīja galvu. Taču viņa acis runāja citu valodu. Tur varēja lasīt dziļu rūgtumu: krietnais Vestfāla kungs, ataicināts no Vācijas, bija apstākļu un semināra dzīves nepazinējs. Viņa uzdevums bija neuzkrītoši kontrolēt direktora darbu un, gadījumā, ja vecais vīrs to nespētu pienācīgi veikt, ņemt iestādes vadību savās rokās. Cimze to saprata, un arī audzēkņiem tas nebija nekāds noslēpums, un viņi visi kā viens nostājās direktora pusē. Tā semināra iekšējā dzīvē bija radies it kā kāds sāpīgs šķēlums, kāda pastāvīgi čūlājoša vāts, kas direktoru sarūgtināja un sāpināja. Bet viņš par to nevienam neko neteica.

Varbūt šūlrāts kaut ko nojauta, bet negribēja pie šīs nojautas kavēties un to sev noskaidrot. Viņš it kā nožēlā paplēta rokas un savilka uz augšu plecus, laikam gribēdams ar to rādīt, ka ir darījis Cimzes labā ko spējis, bet negrib uzņemties atbildību par to, kas direktora nepiekāpības dēļ varētu notikt uz priekšu.

— Jā, tad mums vēl būtu jāpārlūko semināra saimniecības grāmatas, — viņš izbeidza sarunas, un viņi abi apsēdās pie blakus galda, kur atradās grāmatas.

XI

Mums bij skaidriem graudiem būt...
Kr. Firekers

Svētdienas semināra dzīvē bija pilnīga miera un atpūtas dienas, kad nekādi pārkāpumi netika izmeklēti un netika uzlikti nekādi sodi. Tāpēc Krogzemim bija laika pietiekami pārdomāt, kā aizbildināt savu vakardienas pārkāpumu. Varēja domāt, ka tad, ja viņš valsirdīgi atklātu sava biedra nelaimi, izietu sveikā pat bez rājiena, bet toties Luikam tad draudētu diezgan stingrs rājiens. Bet atklāt biedra dēkas nebija iespējams, un Krogzemim klusuciešot bija jāuzņem viss, kas varēj nākt. Viņš nebija par to dusmīgs vai ļauns uz Luiku, bet apziņa, ka būs jācieš nevainīgam, radīja viņā spītu un īgnuma pilnu pārākuma apziņu, kuŗu viņš savās domās vēl mēģināja kāpināt. Tai pašā laikā viņš juta savādu, it kā sāpīgu prieku par to, ka būs cietējs. Viss tas kopā viņu nomāca, un viņš kļuva jūtīgs pret tādiem sīkumiem, kas citādi viņu nemaz nebūtu aizkāruši. Tā nu izgadījās, ka svētdienas pievakarē viņi ar Luiku sanāca diezgan asā vārdu maiņā. Luiks, lepodamies ar to, ka nebija savā blēdībā pieķerts, sāka Krogzemim pārmest, ka tas izturējies bērnišķīgi un atļāvis. lai Vestfāls to citē direktoram. Krogzemis saīga un nosauca Luiku par sētložņu, kam nebijis dūšas atzīt savu nesvarīgo disciplīnas pārkāpumu. Luiks atbildēja tikpat asi, un ap viņiem sastājās pulciņš latviešu un igauņu. Ķilda kļuva asāka, un tajā iesaistījās arī daži līdzjutēji kā no igauņu, tā arī no latviešu puses, pēc kam pēkšņi atskanēja diezgan skaļš pliķis, kas skāra kāda latvieša vaigu. Ar to nu radās trokšņaina burzma, kas lika atnākt direktoram, kuŗš cīnītājus izklīdināja. Bet kaislības, reiz iekustinātas, negribēja aprimt un pēc vakariņām uzliesmoja no jauna, un Vestfāls citēja direktoram Krogzemi un kādu igauni, kuŗš bija cietējs. Krogzemis nu bija divkārši vainīgs.

Pirmdien, jau vēlu pēcpusdienā, kad Klots bija aizbraucis, direktors aicināja savā kabinetā Krogzemi un igauni. Tas bija pazemīgs un prātīgs zēns, kas atzinās savā pārkāpumā, atvainojās un aizgaja ar mazu piezīmi. Krogzemis palika, un visa viņa būte trīsēja dziļā apvainojuma un protesta izsauktā īgnumā, pie kam viņš pat nespēja lāgā pateikt, pret ko viņa īgnums īsti vēršas. Uz pirmajiem direktora jautājumiem viņš neatbildēja.

Direktors izskatījās bāls un noguris, un, ja Krogzemis būtu pacēlis acis, tad redzētu vairāk skumju nekā stingrības. Bet viņš stāvēja direktoram pretī otrpus galda un skatījās auksti un lepni pretējā sienā.

— Tas tavs pēdējais gads seminārā, — direktors runāja gurdā balsī, pēc īsa laiciņa tu pats jau būsi skolotājs. Tev vajadzējā saprast, ka kārtība un pieklājība ir lietas, kas tev vispirms vajadzīgas pašam. Vai to esi piemirsis? —

Krogzemis klusēja.

— Vai tu mazākais atzīsti, ka šīs lietas ir jāievēro? —

Krogzemis turpināja klusēt.

— Ja negribi atbildēt, tad esi atmetis patiesību, — direktora balss kļuva sausa. Tas Krogzemi ievainoja, un viņa pierē parādījās sārtie plankumi. Viņš demonstrātīvi turpināja klusēt. Kādus mirkļus klusēja arī direktors, laikam, lai apslēptu savu satraukumu par zēna spītu.

— Negribu pieminēt tavu kārtības neievērošanu sestdienas vakarā, — direktors, sevi savaldījis, turpināja, — jo tas ir maznozīmīgs. Bet man bija ļoti nepatīkami dzirdēt par tevi to, ka tu, kas allaž savā pārākuma apziņā nošķīries no citiem, esi rupji apvainojis savu biedru, tāpēc ka tas ir igaunis. —

— Viņš pirmais apvainoja latviešus! — Krogzemis ar pūlēm pārbadūja pār lūpām šos vārdus, kas dīvainā kārtā viņu nomierināja tā, ka varēja skatīties direktoram tieši sejā.

— Tā, tev liekas, ka Kergs pirmais apvainojis tevi un citus latviešus? Bet taču viņš to pašu teicis par latviešiem, ko tu par igauņiem. Tev vajadzēja sevi savaldīt un rādīt, ka esi apdomīgāks. Tas darītu latviešiem vairāk goda nekā tavi nepatiesie vārdi. Vai gan visi neesat vienas iestādes audzēkņi? Vai visi negatavojaties skolotāju darbam? Tu neesi spējis pacelties pāri savai šaurajai latviskuma apziņai un apvainojis savu biedru. Tu esi bijis paštaisns un tādēļ arī netaisns, kur tev nācās domāt par to, ka mums citi cilvēki jācienī un par tiem labi jādomā un jārunā. Ja tā turpināsi darīt arī uz priekšu pēc semināra atstāšanas, tad drīz jutīsi sevi it kā kādā dejas vietā, kur visi klibi, bet tu vienīgais veselām kājām. Ar ko tad dejosi? Tev būs jāaiziet mājās, pirms vēl būsi deju uzsācis. —

— Jā, es aiziešu! — Krogzemja acīs no jauna uzsibsnīja spītība, — es aiziešu no tādas vietas, kur man nekas nav meklējams. Es aiziešu arvien no vietas, kur... —

— No vietas, kur?... —

— No vietas, kur latvietim jālauj, lai citi to min kājām. —

— Ka turi sevi par latvieti, nekur to neliedz, par to varētu tevi drīzāk slavēt nekā pelt. Bet ļauni ir tas, ka latviešus turi par labākiem nekā citus cilvēkus. Dievs tev devis gaišu galvu, lai tu atzītu, ka jo lieli trūkumi iemīt arī latviešiem, tā ka neviens nevar savas vājās puses aizbildināt ar to, ka ir latvietis. Tikai garā nabadzīgie, kam pašiem nav nekā laba, lepojas ar savu tautu un rokām un kājām aizstāv arī tās trūkumus. —

— Ja tautu radinās turēties pie savu senču paražām, kas rāda tikai visu labu un gaišu, tad tā atmetīs visus savus trūkumus, ko tai uzspieduši svešinieki ar ļaunu un viltu. —

— Ja tu piemini tautu, tad tas nozīmē tās vairākumu. Bet, ja gribam būt godīgi, tad šo vairākumu vis necildināsim, jo visu tautu vairākumam allaž iemīt ačgārnība, aprobežotība un ļaunums, kas jo bieži ņem pārsvaru par tautas labajām īpašībām, kaut arī izpaužas dažādā un daudzkārt jo īpašā modē. Ņem vērā, ka netopi par paraugu lielajam vairumam. No tā baidos, redzēdams tavu jaunekļa iedomību, jo iedomīgajiem par visu mēdz būt maldu domas.

(Turpinājums sekos)

LIELISKIE KANADAS ZUŠI UN BRETOŅI

ANDREJA PABLO MIERKALNA APCERE PAR ZUŠU ĒŠANU FRANCIJAS ALPOS

Šo literārichtioloģisko apcerēju-mu man nākas sākt trim parunām: parādiet, ko jūs ēdat, un es pasacīšu, kas jūs esat; nekur neēd tā, kā Francijā, un — ceļš uz sirdīm ved caur vēderiem!

Kanadā šobaltdien runā franču valodu, kuŗu pašā Francijā var sastapt tikai noputējušos bibliotēku grāmatu sējumos no septiņpadsmitā gadu simteņa. Es zinu, ka Kanadā ir slavena jātnieku policija, milzīgi krāšņos svārkos, un rudens kļavu lapas ne mazāk koši brūnoranžsarkanzeltdzeltenas, bet tas viss mani nav varējis aizkustināt tā, kā Kanadas zuši.

Kad es šeit šajā pašā laikrakstā pirmo reizi ieraudzīju Kanadas zušu kārbas, protams, uz reklāmas, jo 20. gadu simtenis nu reizi ir publicitātes gadsimts un nekāds cits, man acīs saskrēja apaļas asaras. Kur tie laiki, kad es, mazs puika, basām noskrāpētām kājām mīņājos ap zušu kūpinātavu, kaut kur ļoti, ļoti tālu — Vidzemes jūrmalas priežu kāpās un gaidīju, kad vecs zvejnieku tēvs cels ārā un dos rokā tik gaŗu zuti cik es pats, brūni nokvēpinātu, rokas dilba resnumā vismaz. Ak, kas tā bija par ēšanu, kā garžoja šis mālaini baltais taukainais netārps. (Vislabāk ar citronu un saldskābo maizi!) Tikai — tas bija tik sen, „bezgala sen", kā sacītu dzejnieks Eriks Ādamsons. Man, Francijas Alpu bezgalīgos augstumos, bija velti cerēt saņemt kādu zuti kalnu strautos, tie daudz par stāviem, burtiski krīt taisni uz leju. Taču pēdīgi tā sagribējās zušu, ka es biju spiests spert liktenīgo un izmisuma pilno soli, ko vēlāk pārmeta mūsu pašu literārie kritiķi īgniem vārdiem avīzēs un enciklopēdijās: es sacerēju īsāko vēstuli Eiropā: „Zušus šurp", un aizlaidu to taisni uz Savienotājām Amerikā, un kas to tik vien gaidīja.

Nepagāja ne gads, kad zuši bija klāt mums visiem pazīstamajās, sarkanbaltajām ausekļa zīmēm — it kā uz aizsargu lidmasīnām un rozēm — pēc Trīs Rožu konjaka pudelēm — greznotās ķundžās. Nav labi zušus ēst vienam, es sev sacīju. Tā ir smaga barība un var nodarīt manam pie izsmalcinātām prettuberkulozes zālēm pieradušajam kuņģim pārāk pāri. Ņemšu un ielūgšu zušu talkā savus tuvākos kaimiņus. Bet kas ir mani tuvākie kaimiņi? — Bretoņi. Man ar viņiem kaut kā rīmējas, latviešu šeit Francijā sauc par letoņiem, bretoņi, letonis, turpat vien ir! Viņi ir īriem brālēni, un par īriem jau, droši vien, būsat šo to dzirdējuši. Dienot kopā ar īru amerikāņiem savā laikā braucām mežonīgā ātrumā džīpos, dzērām koka - kolu ar šteinhēgeri un sitāmies ar militārpolicistiem, bet tas cits stāsts. — Pie bretoņiem esmu tikai ēdis saldas plakanas maizes, melnas nokvēpinātas desas un dzēris velnišķīgi svilinošu oaņolu. Bet tur arī esmu iemācījies bretoņu saukli: Breiz atao!, ko sarunās ar viņiem ir ieteicams pieminēt, tā ir apveltīta ar ne mazāk maģisku spēku kā slavenais pateiciens: Sezam atveries; tur arī esmu dabūjis zināt, ka Bretaņas karogs ir melnas lilijas baltā laukā, ka šo karogu ērtības labā apzīmē par sermuliņu, jo melni baltās sermuļu ādās savā laikā ģērbušies bretoņu valdnieki, un vispēdīgi, ka bretoņu jaunatne tiecas atgriezties pie vecām paražām, valodas, kas līdzīga ar īru, un tā tālāk, un tā tālāk. Mūzika pie viņiem arī vienreizēja — spēlē uz bombardēm tā kā pie skotu hailenderiem.

Un tā, ar vienu vārdu sakot, ielūdzu bretoņus un cēlu priekšā savu — letoņa ēdienu — Niagaras zušus.

„Noblo svešiniek", izsaucās bretoņi „vai tiešām tev pašam nācies kāpt lidmašīnā, lai mums pārvestu tās brīnišķīgi garšojošās zivis no pasaules slavenā Niagaras ūdenskrituma?"

„Tak nē jau, brīvie ļaudis", es viņiem ne mazāk glaimojoši čukstēju, „zuši paši sakāpa lidmašīnās un atstūrēja uz šejieni!"

Pēc tam, kad toreiz un vēl dažas reizes pēc tam biju ēdis Kanadas zušus, pār mani nāca nelaime: es sāku pāramerikānizēties! Jo kā gan es citādi būtu varējis, milzīgi augstā Alpu kalnā pašā galā dzīvodams, pāramerikānizēties, ja ne ēzdams Amerikas zušus? Kas tos ēdis, tam jāpāramerikānizējās, un tur neviens neko nevar darīt. Tas ir lasāms pašu amerikāņu avīzēs, tā kā to var droši ticēt. Tikai — ja Kanadas zušu ēšana un tai neglābjami sekojošā pāramerikānizēšanās ir grēks, tad lai tas zutis par stenderi paliek, bet es viņus slavēju un ēdu! Dievs, palīdzi zušu ķērājiem!

Septembrī, Francijā, Eiropā.

A. P. Mierkalns.

Marija Andžāne

KAŖU GAIDOT

(Potsdamas līgumu laikā)

Nāk ar dvēseles tukšumu
Nakts tik tumša un baiga,
Nakts ar asiņu mulsumu —
Cilvēks kritis uz vaiga!

Tautas iznīkst un asiņo,
Kauliem lielceļi klāti...
Dievs, mūs bāreņus pažēlo,
Dodams dzimteni — māti!

Baisā sātana ņirdzībā,
Rādot skaidrotu vaigu,
Tavā veidā un līdzībā,
Sargi dvēseli maigu!

JAUNAS FILMAS NĀKOŠAJĀ SEZONĀ

VENĒCIJĀ AIZLIEGTA AMERIKĀŅU FILMA

Amerikāņu filma „Blackboard Jungle", kas attēlo pusaudžu noziedzības Savienotajās Valstīs un kas visu laiku skatāma arī Kanadas kino teātros, svītrota no to filmu saraksta, kuŗas rādāmas filmu festivālā Venēcijā. Protesti par filmas izrādīšanu nākuši no ASV sūtniecības Romā, tā kā jādomā, ka aizliegumu ierosinājusi ASV sūtne Romā Klēra B. Laka. Iemesls — šai filmā dzīve Savienotajās Valstīs parādīta nelabvēlīgā un pārspīlētā skatījumā.

APDROŠINA KRŪTIS PRET SATIKSMES KLIZMĀM

Zviedru aktrise Anita Ekberga, kas ar labiem panākumiem filmējusies ne tikai zviedrijā, bet arī Anglijā un pašreiz sāk savu karjēru Holivudā, pēc Londonas laikrakstu ziņām apdrošinājusi lielajā Lloida apdrošināšanas birojā savas krūtis pret katra veida negadījumiem satiksmes katastrofās. Apdrošināšanas sabiedrība, neraugoties uz visiem žurnālistu neatlaidīgajiem jautājumiem, tomēr liedzas minēt summu, par kādu krūtis apdrošinātas, kā arī vispār nepublicē apdrošināšanas polises tekstu.

ORSONS VELLES SAGATAVO SPOKU FILMU

Orsons Velles, kas kino apmeklētājiem sevišķi labi pazīstams pēc Berlīnē uzņemtās filmas „Trešais vīrs", kuŗas manuskripts sacerēts pēc populārā romānista G. Grēna grāmatas, pašreiz gatavojas uzņemt sensacionālu spoku filmu. Velles jau izprasījis atļauju no Padujas mākslas lietu intendanta profesora Bruno Forlāti, kurš viņam atļāvis pilnu vaļu un atbildību par spoku, kas sācis regulāri parādīties kādā Riva del Garde mūzejā. Spokošanās šai mūzejā sākusies pirms divi gadiem, kad divi zemnieki nejauši uzgājuši kādas senas romiešu kapenes, tur atrasto skeletu uzdāvinājuši minētajam mūzejam. Zinātieki domā, ka skelets pieder kādam vīram no Nērona laikiem. Nelaime tikai tā, ka tūlīt pēc skeleta novietošanas mūzejā, kas, starp citu, iekārtots kādā 12. gadsimteņa pilī, tur sākusies nemitīga spokošanās, un spoku lietu eksperti ir pārliecināti, ka spoks ir senais romietis, kas meklē pēc savas galvas.

Tagad Orsons Velles nolēmis šo spoku ar visim viņa izdarībām uzņemt filmā. Lai viņam labas sekmes!

KRIEVI FILMĒ ZIEMEĻPOLA EKSPEDICIJAS

Padomju Savienības filmrūpniecība uzņēmusi dokumentāru filmu par ziemeļpola ekspedīciju norisi. Šī filma domāta īpaši izrādīšanai strptautiskos filmu festivālos. Filma rādīs ievērojamākos padomju un rietumvalstu polārpētniekus darbā, bet sevišķi krievi izcēluši savu zinātnisko pētījumu staciju, kas ierīkota uz kāda ceļojoša ledus kalna ziemeļpola apgabalā. Bez tam krievi reklāmas un propagandas nolūkam uzņēmuši arī mūzikālu lielfilmu pēc Musorgska operas Boriss Godunovs motīviem ar Maskavas Lielā teātŗa aktieriem galvenās lomās.

Atklāts lidojošo cigāru noslēpums

Bristoles universitātes profesors un 1950. g. Nobela prēmijas laureāts fizikā Povells nesen žurnālistiem paskaidrojis, ka lidojošie šķīvji un cigāri nav nekas cits kā pelēki, no īpašas vielas izgatavoti baloni, kuŗus lieto dažādu izstarojumu mērīšanai līdz pat 35 km. augstumam. Baloni, kuŗi dažkārt esot pat līdz 70 metru caurmērā, pēc zināma laika atbrīvojoties no līdzi palaistajiem aparātiem, kuŗi ar izpletņiem atgriežoties zemē, bet paši turpinot lidināties. Profesors arī demonstrējis kādu gaisā palaistu balonu, kurš, no apakšas skatoties, atbilst visam dzirdētam par lidojošām apakštasēm un no sāniem atgādina lidojošo cigāru. Liekas, ka ar šo profesora paskaidrojumu pasaule atkal kļuvusi par vienu līdz šim neizskaidrotu sensāciju nabagāka.

EDINBURGAS INTERNACIONĀLAIS FESTIVĀLS

IEVĒROJAMS NOTIKUMS BRITU KULTŪRAS DZĪVĒ

Drīz pēc internacionālā deju festivāla, kuŗā uzstājās arī latviešu dejotāji, sākās gadskārtējais „lielais mākslas festivāls (21.8. - 10.9), kurš ir neapšaubāmi ievērojamākais notikums Edinburgas kultūras dzīvē. Pirms 8 gadiem grupai entuziastu Edinburgā radās ideja organizēt mākslas festivālu. Tā bija pārdroša doma, jo Britanija vēl smagi cīnījās ar pēckaŗa saimnieciskajām grūtībām. Kā gan lai Edinburgas festivāls varētu konkurēt ar vecajām izslavētajām Zalcburgas un Baireutas svētku spēlēm, ja trūkst arī līdzekļi un piedzīvojumi? Tomēr visi šķēršļi tika pārvarēti, un Edīburgas I festivāls pārsteidza ar savu programmas plašumu, daudzpusību un augsto mākslinieciskо līmeni. Abas minētās īpašības tas ir saglābājis līdz pat šim laikam. Skaistā, vēsturiskā Skotijas galvaspilsēta ir kļuvusi par nopietnu sāncensi Zalcburgai un Baireutai. Katru rudeni festivāla laikā to apmeklē liels ārzemju tūristu skaits (pagājušā gadā ap 300.000). Pagājušā festivāla 170 izrādes gandrīz visas bija izpārdotas. Un tomēr katrs gads noslēdzas ar prāvu iztrūkumu, kuŗu sedz dažādas organizācijas un privātpersonas.

Edinburga cenšas piešķirt festivālam internac. raksturu, uzaicinot māksliniekus no dažādām zemēm un tautām, uzsveŗot, ka mākslas augstākā misija ir — tuvināt tautas un apdzēst kaŗa iededzinātās naida liesmas. Laikā, kad daudzās zemēs valdīja rūgtums pret visu vācisko, Edinburgā publika jūsmīgi aplaudēja vācu māksliniekiem.

Festivāla nozīme Edinburgas kultūras dzīvē ir ļoti liela. Kā visās britu pilsētās (atskaitot Londonu), šeit nav pastāvīgas operas, bet notiek tikai dažādu operu viesizrādes 2 - 3 reizes gadā. Mūzikas cienītājiem ir jāiztiek ar vienu simfonisko koncertu nedēļā un dažādu solistu vai kamermūzikas ansambļu viesošanos. Festivāla 3 nedēļu ilgajā spēļu laikā turpretī Edinburgas mākslas entuziasti var baudīt pilniem malkiem labāko Eiropas (un arī Amerikas) mākslu. Ārpus festivāla Edinburga ir klusa, pat diezgan sīkpilsoniska. Festivāla laikā tā pārvēršas par spraigas garīgas rosmes un kūsājošas dzīvības pilnu pilsētu: svešie viesi izraisa spraigu domu apmaiņu.

Festivāla programma ir ļoti daudzpusīga. Tā, piemēram, simfonisko mūziku šogad reprezentēja bez vairākiem britu orķestriem arī Berlīnes un Ņujorkas filmharmoniskie orķestri ar diriģentiem Hindemitu, Ormandī, Dimitriju Mitropaulos, Gvīdo Kontellī u. c. Viesojās vairāki ievērojami britu un ārzemju kamermūzikas ansambļi. Bija vairāki solistu koncerti, Glaindbornas operas un dāņu baleta izrādes. Drāma bija reprezentēta ar „Old Vic" trupas tradicionālo Šekspīra uzvedumu (Jūliju Cēzaru), vienu amerikāņu rakstnieka Vildera lugu un slavenās franču aktrises Edvige Fevillēre trupas viesizrādēm.

Festivāla mākslinieciskо sniegumu degpunktā, kā parasts, bija Glaindbornas opera ar „Seviļas bārddzini", „Falstafu" un „Likteņa varu". Glaindbornas opera lepojas ne tik daudz ar slaveniem solistiem, kā ar vienu no labākajiem ansambļiem Eiropā, kur katrai pat niecīgai lomai tiek piešķirta tāda pati vērība kā pirmo lomu tēlotājiem, kur vienlīdzīgi var apbrīnot mūzikālo noslīpējumu un režisora fantaziju. Daudz dzirdētais „Seviļas bārddzinis" ieguva jaunu, īpatu burvību Glaindbornas operas izpildījumā; visa izrāde noritēja ar dienvidniecisku vieglumu un temperamentu.

Tas pats vieglums, temperaments un dzirkstošais humors saistīja klausītāju arī „Falstafā". Tā ir laikam vienīgā Verdī komiskā opera, radīta viņa dzīves saulrieta periodā, kad komponists, izgājis cauri „vētras un dziņu" periodam un ieguvis augstāko technisko pilnību, ar labvēlīgu smaidu noraugās uz dzīvi un cilvēkiem, un šis smaids vijas cauri arī visai operai. Šo smaidu Glaindbornas opera prata parādīt visā pilnībā. Abu operu mūzikālā puse, — vārdu sakot, katra fraze izstrādāta tik smalki, ka to varētu salīdzināt ar sidraba filigrānu. Pavisam citu, bet ļoti piemērotu stilu režisors Eberts bija atradis tumšu kaislību piesātinātajai „Likteņa varai". Mūzikālā ziņā īsts šedevrs bija II aktā (klosteŗa ainā) Leonoras skaistais, izjustais dziedājums uz brīnišķīgā mūku koŗa fona (serbu dziedātāja Sena Jurinac).

Berlīnes filharmoniskais orķestris ir ļoti daudz zaudējis ar sava diriģenta Furtvenglera nāvi. Liekas, ka tas ne vienmēr pilnīgi saprotas ar tagadējiem diriģentiem. Tomēr bija arī ļoti skaisti brīži: apgarots, izjusts bija Brāmsa koncerts vijolei un orķestrim diriģenta Ormandī vadībā ar Zino Frančeskatti kā solistu. Ņujorkas filharmoniskais orķestris pārsteidza ar savu pilnskanīgumu. Ārkārtīgi lielais mūziķu skaits dod viņam iespēju attīstī skaņu brāzmas, kas ir, varbūt, brīžiem par varenām Eiropas koncertzālēm. Tomēr varēja jūsmot par orķestra apbrīnojamo disciplīnu un skaisto toni. Apgarotais diriģenta Mitropaulos interpretējums lika atplaukt pat daudz dzirdētai „Burvju strēlnieka" uvertīrai jaunā burvībā; brīnišķīgi niansēts, izjusts, poētisks bija Brāmsa 2. simfonijas atskaņojums.

Ļoti interesanti bija kamermūzikas koncerti. Jūsmīgu un pelnītu piekrišanu guva tā sauktais „Edinburgas festivāla trio: 3 pazīstami vārdi — vijolnieks Frančeskatti, čellists Furnjē un pianists Salomons. Neatsakoties no savas mākslinieciskās individuālitātes, viņi tomēr prata radīt apbrīnojami viengabalīgu ansambli. Viņu Mocarta, Šūberta un Brāmsa atskaņojumā bija ir technisks spožums, ir toņa skaistums, ir apgarotība.

Jaunības entuziasms dvsa pretim no italiešu ansambļa „I musci", kas sastāvēja no gados vēl jauniem māksliniekiem.

Šis mazais orķestris spēlēja bez diriģenta, bet ar perfektu disciplīnu. Viņi atskaņoja tikai italiešu 17. un 18. g. s. komponistu darbus, bet ar apbrīnojamu iejušanos šī laikmeta garā un toņa skaistumu. — Rozalīna Tureka Holandes kamermūzikas orķestra pavadījumā atklāja klausītājiem vēl nekad nedzirdētu nokrāsu bagātību Bacha kompozicijās. Brīnišķīgi delikāts bija orķestra pavadījums: apburošs pianissimo!

Ungāru kvartets visu savu entuziasmu ielika Bartoka atskaņojumā, bet, acīmredzot, viņam palika maz sajūsmas Bethovena stīgu kvartetam programmas pēdējā daļā. Neparasti likās arī pārāk sastrēgtie tempi Bethovena izpildījumā.

Skaists noslēgums festivāla kamermūzikas koncertiem bija Mocarta serenādes „Londonas baroka ansambļa" izpildījumā — viegls, dzidrs, daiļskanīgs.

Neaizmirstama paliks festivāla apmeklētājiem Edvige Fenillēre „Kamēliju dāmā." Ar savu apgaroto, sirds siltuma caurstrāvoto spēli viņa lika aizmirst šīs lugas salkano melodrāmatismu: liels mākslinieks padara lielu visu, kam viņš pieskaŗas. Edvige Fenillēre pasvītroja viscaur Margaritas garīgumu un noblesi. Vienkārši un dabiski bija mākslinieces izteiksmes līdzekļi: neviena efekta, neviena lieka žesta! Vienā viņas drebošo roku kustībā bija vairāk dvēseles kā citu aktieŗu patētiskajos monologos, kādus tik bieži esam dzirdējuši šinī un citās lugās.

Eksotisku toni festivāla programmā ienesa japāņu „Kabuki" trupa. Varēja apbrīnot viņu skaistos kostīmus, kas atgādināja „1001 nakts" pasakaino skaistumu, bet neparasta un netīkama eiropiešu ausīm likās viņu mūzika un dziedāšana.

Edinburgas festivāla mūzikas un drāmas sarīkojumiem katru gadu ir pievienota arī gleznu izstāde. 3 iepriekšējos gados redzējām Degā, Renuāru, Sezanu; šogad izstāde bija veltīta Gogēnam (Gauguin). Bija redzami apmēram 80 šī mākslinieka darbi no dažādiem Eiropas un Amerikas mūzejiem un privātām kollekcijām. Festivāla apmeklētājs

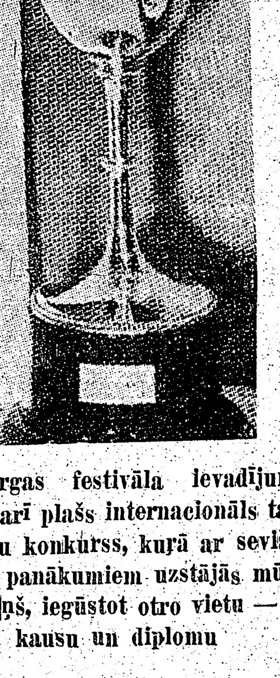

Edinburgas festivāla ievadījumā notika arī plašs internacionāls tautas deju konkurss, kurā ar sevišķi labiem panākumiem uzstājās mūsu Kamoliņš, iegūstot otro vietu — šo kausu un diplomu

LAIMĪGAIS KAPRĀLIS

Kāds jauns britu armijas kaprālis īsi pirms Hongkongas atstāšanas, pavisam negaidot kļūst multimiljonārs. Šis gandrīz neticamais piedzīvojums atgadījies ar kaprāli Viljamu Herīzu, kurš jau 7 gadus precējies ar kādu ķīniešu meiteni, savu dienesta laiku pavadīdams Hongkongā.

Kādā svētdienas rītā, roku rokā pastaigādamies ar savu sievu, viņš nejauši iekāpis japāņu izraktā un no Otrā pašaules kaŗa atstātā tranšejā. Herīzs, kurš savā brīvajā laikā nodarbojas ar archaioloģijas studijām, sev par pārsteigumu ieraudzījis kādas reti sastopamas metalla rūdas āderi. Iezilganā berila ādere stiepusies vairāk kā 300 pēdu gaŗumā, un kaprālis par atradumu nekavējoties ziņojis savai priekšniecībai, cerībā iegūt izmantošanas atļauju. Bet pēc britu armijas likumiem, nevienam vīram britu armijas formas tērpā tāda netiek dota. Tāpēc arī laimīgajam kaprālim atlika gaidīt vēl dažas dienas līdz dienesta laika beigām.

Šo reti sastopamo metallu, — berīlu izmanto aviācijā, un eksperti kaprāļa atradumu paspējuši novērtēt uz 28 miljoniem dolaru. Dienesta pēdējās dienas aiz kazarmu mūriem kaprālis pavadījis sapņos par berila raktuvju atvēršanu, jo šajā jautājumā kāda britu — ķīniešu sabiedrība viņam jau piesolījusi savu palīdzību un izmantošanas noteikumus. Liekas, ka laimīgais kaprālis tos arī pieņems.

Lietuvieši apvienojas

Lietuviešu izdevumā Ziņas 203. numurā „Studentu dienu" slejā rakstīts, ka lietuviešu studenti pacēlušies pāri nedabiskajiem liberālo un citu politisko partiju slāņu aizspriedumiem un apvienojušies jaunā studentu organizācijā (Liet. stud. Santara), kur visi sadarbojoties. No sākuma darbs esot bijis grūts, bijis jāpārliecina sabiedrība, ka jaunatne grib sadarboties, neskatoties uz atsevišķa studenta politisko noslieci, jo ar sadrumstalošanos nekas nebūtu panākams.

Hu.. At..

Ko dzirdēsim šai sezonā Toronto?

Rudenim tuvojoties, Toronto rosīgi gatavojoties jaunajai koncertu sezonai. Bez koncertiem paredzamas arī vairākas vērtīgas mākslas izstādes, baleta, operas un teātŗa viesizrādes.

No starptautiski pazīstamu mākslinieku koncertiem jāatzīmē Londonas Filharmonijas viesošanās ar diriģentu Herbertu Karajanu — 11. novembrī, baritona Leona Varrena koncerts 16. janvārī, pianista Benno Moiseviča — 8. martā, pianista Glen Golda — 16. aprīlī, soprāna Lisisas Albaneses - 1. decembr, tenora Jussi Bjoerlinga — 6. februārī.

Ītona vērtīgo koncertu ciklā paredzēts: 6. oktobrī Berlīnes baleta viesošanās 14 dejotāju sastāvā. Jāatzīmē, ka šī trupa šogad Vīnē guva sensācionālus panākumus. 10. novembrī koncertēs vijolnieks Natans Milsteins, 12. janvārī soprāns Eleonora Stebe-Steber, 1. martā pianists Klaudio Arraus, bet 22. martā baritons Roberts Merrils.

24. novembrī viesosies lieliskā vācu dziedātāja Elizabete Švarckopfa. Pavisam drīz, jau pirmdien, 26. septembrī Toronto dziedās Platofa Donas kazaku koris. Būs arī divas dejas — Ļezginka un Zobeņu deja.

Teātŗa mīļotājiem 26. septembrī Kresta teātŗa zālē būs iespējams skatīties Centrālontario Drāmatiskās līgas izrādē Sidneja Hovarda lugu „Viņi zina, ko vēlas". 7. oktobrī Ītona zālē Canadian Players izrādīs Šekspīra Makbētu. Abās izrādēs piedalās Stratfordas festivāla aktieri.

Interesantas solas būt arī divas krievu krāsu filmas Ītona auditorijā — Prokofjeva baleta filma — Romeo un Jūlija, ko izrādīs 28. septembrī, dejos G. Ulanova un V. Ždanovs. Filma Kannās ieguvusi godalgu. Otrā filma būs Musorgska Boriss Godunovs, kurai sekos vēl trīs Čechova satīras, kuŗas izrādīs 23. novembrī. Filmas būs ar angļu tekstiem.

Toronto simfoniskā orķestra koncertu ciklā, kas notiks Meseja zālē, viesosies pianists Scarpini, diriģenti Suskinds, Fleišers, pianists Rubinšteins, vijolnieks Heifecs, kontralts Forrestere, diriģents Bechams, Ungers, Monteks, vijolnieks Sterns un pianists Dudlejs.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

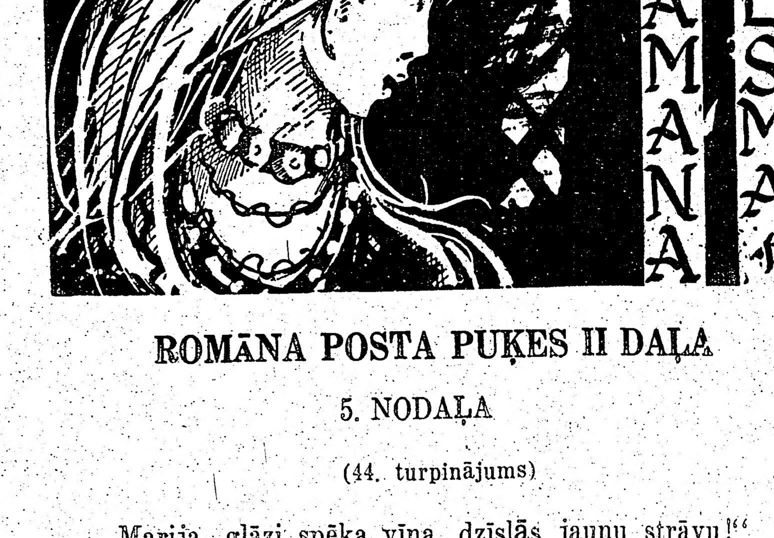

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

5. NODAĻA

(44. turpinājums)

„Marija, glāzi spēka vīna, dzīslās jaunu strāvu!"

Bet Guste izstiepj roku, Ģindenis draudzīgi pastiepj arī savu: „Jums sirds zāles? Varbūt kripatu rauga? Ja nemaldos, Mīklas abras kundze. Kliņģeŗa sievas māte?"

„Fui! Beņģeŗa kundze. Augustīne Beņģere — kādreizējā dāmu piegriezēja un cildena modiste."

„Gods. Dāmu piegriezēja? Es Amadeuss, reiz cildens dāmu mīlētājs un siržu lauzējs. Reiz pašnāvnieks un vakar dzīvības glābējs. Upes dzelmēs. Jūs un es nu saderīgi elles speltēs."

Ģindenis krata smieklus, mazliet atkāpjas uz šo pusi un pat dzied.

„Tā ir nekaunība. Vai maz zināt, kas ir kavalieris un manieres? Es neciešu apvainojumus. Vienmēr esmu grozījusies pieklājīgu aprindu vislabākos tikumos. Es — un kas jūs tāds?" Guste neatlaižas.

„Amadeuss Pacēls. No Rīgas putekļiem un gružiem, vienmēr grozījies un pārgrozījies raibas sabiedrības visļaunāko tikumu kļūdās. Pēc amata gleznotājs un jūsmīgs žūpa. Nelga. Lielā Meistara nepadevies kalps. Dārznieks. Un kalējs. Ar āmuru un kaltu urbies aizjūŗu bluķos. Reiz, svētās Terēzes lūpām sāpju vaibstu kaļot, nocirsti arī daži pirksti. Bet citādi — nebīstieties — es tikai Amadeuss un pats sev padēls."

„Vai Am-Amadejs? Man atmiņa kā pupa caurā maisā," blēj atkal Kadiķis, piestreipuļo un mutē Ģindeni.

„Am — A-ma-dejs? No toreizējās dzīŗu nakts, kad ar mammu krogū mērdējām Kristapa nāves bēdu? Gadiņi, gadiņi... zaļie ganību laucīņi! Kādēļ, Amadej, nedevies pazīstams jau vakar un šodien? Kur man pašam bija acis!"

Kadiķis pastumj sānis Gusti. Gustei no rokām izslīd saiņi, plātās, apjukusi grozās, meitas smiedamas uzmauc tai pāri cepurei vainagu.

„Līgā, līgā — pašā Jāņu vakarāi — līgā!"

Putnu mamma vairs neberza acis. Viņa nelūdza vairs arī ūdeni. No plakstiem izlidoja bites, — jā, viņa aizvien vēl sēdēja iepretī ugunskura gaismotām īstenības sejām, un tie nebija murgi.

„Zirga Ģīmis!" Viņa sauca: „Zirga Ģīmis!"

Bet Naudiene sita kannu kā zvaniķis baznīcas zvanu, divi suņi rēkdami plēsās ap kaulu, un troksnis bija pārāk liels, lai kāds dzirdētu viņu saucam.

„Līzbete, nepadodies! Pēdējā reize —," viņa sev pavēlēja: „Celies!"

Viņa cēlās ar lielu piepūli, ar vēl lielāku piepūli cēla grezno spieķi. Nekad tas nebija bijis tik smags. Sviedri izspiedās uz pieres, bet viņa saņēmās un sažvadzināja kabatās arī naudu:

„Zirga Ģīmi — Amadej!"

Šoreiz viņu dzirdēja. No alus krūzēm atrāvās mutes, šurpu pagriezās galvas.

„Kam tā melnā dziestu ēna?" Ģindenis nāca pret: „Tumšā brēca kāda pūce..."

„Es tā esmu. Pati es!"

„Sirds miera meklētāja? Tik vēlu? Vai nepasniegt sēdeklim lāpstu?"

„Es!"

„Pasaules mutuļos un dūmos? No kuŗas kapsētas?"

„Man ir vēl savs vārds un savs es. Es tā esmu. Putnu un Zābu māju saimniece — pavēlniece! Kur bijāt septiņus tukšus dzeguzu gadus!"

„Nepazīstu. Septiņsimts gadi. Sabirzušu lapu čauksti, ledus salta dvaša. Laika bungas rībina pazemi. Ļaudis, nolieciet galvas!"

„Ļaudis — atgrieziet galvas! Miķelis rībina klēti —"

„Gadi — vagari un kungi. Vai tās ir smiltis vai apsūbējusi nauda, kas birst un šķindēdama nozūd zemes plaisās? Gadi. Atkal gadi. Zvani. Mana atmiņa atkāpjas un skatās tālās dzīŗu gleznās. Vai toreiz morgā? Morgā, kur gulēju miega zāļu gaŗo miegu? Un tu — un es — un trīs jautri dakteri? Vai, es minu un piedod, ja neuzminu, vai toreiz, kad pazemīgs un visiem tāls tumšās krāsās apraudāju Krustā sistā tēlu... un arī tevi liecu saknupušo sievu pulkā? Jā! Nu es zinu un pareizi minu. Tu! Manas iedvesmes reiz apskautā! Toreiz — Jelgavas krogos, dūmos, glāžu šķindos. Starp nodzertiem prātiem, atlūzušām galvām. Tu, Karalienē zviļainā tērpā ar cepures ēnu, mākslīgu rozi pār acu bēdu. Prozit! Es ceļu kausu. Vai uzminēju?"

„Jā. Es pati — es!"

„Sen vairs ne. Tu viņai tikai ēna. Skaudro sāpju svētku tērps pārvērties aizgrābtības sēru autos. Vai tomēr neapsēsties tev uz pelnu vieglās plēnes? Jeb vai pasniegt balstam smilgas kātu?"

„Vēl es tālu no skudrām un tārpiem! Neapmānīsi. Atmiņa man laba — kur mani trīsdesmit sudraba lati?"

„Lati... Jā! Ar tiem es toreiz cēlu cerības pili. Gaismas pili. Bet sagruva kā visas citas."

„Un man bezcerības pagraba tumsu, kas nesagrūst, bet tikai pūdē? Prasu!"

„Karalienes Ēna — patiesi — ēnu Ēna! Tu nelīpi vairs klāt ne dzīvai dienai, ne tās naktij. Nupat, nesen, mēnesnīcas glāstā meitene ar nāras matiem minēja tevi kā nāves baismu, ar vārdiem bēgdama maldījās rītdienas laimes dārzos. Ticēja, cerēja. Es klausījos viņas dziesmā. Kur tev tumsa un biedi — viņai, mīlestības staru puķes. Un vai taisnība — tepat aiz žoga — zilos torņos zemes cilvēku debess mājas?

„Tā izlokās un muld. Tā izvairās un melo. Krāpnieks!"

„Krāpnieks? Tiesa. Bet tikai reizi tā dēvēts, kad sirds no krūtīm lidoja uz citu pusi un bija ilgi pazudusi. Bet citādi — ak, ēnu Ēna! Es allaž godinājis cilvēkus un viņu šķērsu dzīvi, ar acīm cēlis, plakstiem vēlis neikdienas gaismā. Augstāk par pieminekļiem un staltiem torņiem, pats klupdams grimis padibeņu dūksnā."

„Jūs! Bet spītēdams atkal uzpeldējis augšā. Šķietas — kauls un riba. Bet patiesībā tauku ripa!"

„Līzabet, neuztraucies! Aizdomīgs — nav pat bikšu." Starp nesamaņu un grūto kaulēšanos stundu vidū iesprauцās Guste.

Varbūt par to bija tikai jāpriecājas un atpestīgi jānopūšas, bet Putnu mamma sagrīļojās:

„Zirga Ģīmi — speŗ viņu ar pakavu vai kāju sānis! Kaplīčas, puķu ūdeņu smakas. Šķebina dūšu."

(Turpinājums sekos)

EATON'S

LIELĀKĀ PREČU PĀRDOŠANAS ORGANIZĀCIJA BRITU IMPERIJĀ

Ītona veikali un nodaļas visā Kanadā, kā arī pasūtinājumi, kas izdarīti pēc kataloga, aizsniedz pasūtinātājus visā Dominijā.

Ilggadīgā apkalpošanas prakse, kā arī garantija par pārdodamajām precēm; „pirmklasīgas preces — vai naudas atmaksa," ir vērtība, ko kanadieši vienmēr baudījuši.

EATON'S OF CANADA

B. BJERNSONA
PA DIEVA CEĻIEM
$3.00
DV GRĀMATNICĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

LITTLE BEAUTY SALON
(Ipašn. Erika Mīlting) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
Elektriskie, ķīmiskie, aubstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

LUNSKY OPTIĶIS
WA 1-3924 470 College St.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam briļles visiem redzes defektiem.

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto
1. lekcija priekšpusdienā $1.25, pēc pusdienā $1.50.

P. ROZĪTIS
ZEMES PRIEKS, romāns
342 lpp. Cena $3.80
DV GRĀMATNICĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
3587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

HARRY O. HOLM, D.C., N.D.
CHIROPRACTOR-NATUROPATH (zviedrs)
Speciālists galvas un muguras sāpēs, reumatismā
620 SPADINA AVE., (pie Harbord), tel. WA 1-6766, Toronto
Tikai ar iepriekšēju pieteikšanos

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2908 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vāciu un slavu valodas.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

SALĀTI ZIEMAI

Ir pienācis laiks sagatavot salātus ziemai. Nav jau jāgatavo viss uzreiz, bet pamazām pa šķirnei.

Ir patīkami pasniegt galdā ceptu vai sautētu cāli ar ķirbīšu un plūmju salātiem vai arī kādu medījumu ar dzērveņu salātiem.

PARADĪZES ĀBOLI ETIĶĪ

2½-3 mārc. ābolīšu, 3 krustnagliņas, 1 gabaliņš kanēļa, 1 mārc. cukura, ½ ltr. vīnetiķa.

Ābolus nomazgā un kātiņus nogriež līdz pusei. Vīnetiķi ar cukuru un garšvielām savāra sīrupā. Atdzisušu pārlej par sakārtotiem āboliem. Garšvielas var arī nevārīt, bet pielikt kārtojot ābolus traukā. Nosloga un trauku nosien.

Paradīzes āboli ielikšanai etiķī jāņem, iekāms tie nav kļuvuši mīlstaini.

Šādus ābolu salātus dod klāt pie cepešiem.

ĀBOLU SALĀTI

Jāņem labas šķirnes āboli. Nomazgā, saliek koka traukā vai muciņā, kārtām liekot jāņogu un ķiršu lapas. Tad uzvāra ūdeni ar mazliet sāls (uz 10 litriem ūdens ņem 300 gr. sāls), estragonu, baziliku un atdzisušu pārlej sakārtotiem āboliem.

Ūdeni var arī uzvārīt ar 2 mārc. medus, 50 gr. sāls un mazliet estragona. Atdzisušu pārlej āboliem.

VĪNOGAS ETIĶĪ

4 mārc. zaļo vīnogu (bezsēklu), 2 mārc. cukura, 1 ltr. etiķa.

Vīnogas nomazgā un noplūc no kātiņiem. Saliek traukā.

Cukuru ar etiķi uzvāra un atdzisušu pārlej vīnogām. Nākamā dienā sīrupu nolej, uzvāra un pārlej ogām. Tā turpina 2-3 reizes.

Atdzisušu sapilda glāzēs un nosien. Noliek vēsā vietā.

ĶIRBJI ETIĶĪ

Ķirbju salātiem ņem ne visai nogatavojušos dzelteno mandeļķirbji. Nomizo, pārgriež un izņem mīkstās daļas. Sagriež mazos garenos vai četrstūrainos gabaliņos un ieliek uz 5 stundām vājā etiķa ūdenī, tad uzliek uz sieta un notecina.

Uz 3 mārc. ķirbju ņem 3 mārc. cukura, ½ ltr. vīnetiķa, ¼ ltr. ūdens, 1 mazāku engveres sakni, 4 krustnagliņas, 1 gab. kanēļa un ½ citrona mizu.

Visu savāra sīrupā, ieliek sagatavotos ķirbjus un vāra, kamēr gabaliņi top caurspīdīgi. Tad izņem ar putu karoti un ieliek nākamos. Izņemtos ķirbju gabaliņus saliek stikla glāzēs. Sīrupu, ja vajadzīgs, vēl ievāra un pārlej ķirbjiem. Atdzisušu nosien. Tādā pašā veidā sagatavo arī melones. Melones var arī griezt lielākos gabalos vai garenās šķēlēs.

PLŪMES ETIĶĪ AR VĪNU

5 mārc. dzeltenās plūmes, 2½ mārc. cukura, ¼ ltr. vīnetiķa, ½ ltr. sarkanvīna, 1 gabaliņš kanēļa.

Plūmes nomazgā, pārdala uz pusēm un izņem kodolus.

Vīnu, etiķi, cukuru un garšvielas savāra un pārlej sagatavotām plūmēm, atstāj līdz nākamai dienai. Tad nolej šķidrumu un uzvāra, pārlej karstām plūmēm. To atkārto 3 reizes. Ceturtā dienā sīrupā uzvāra plūmes, tad izņem un saliek glāzēs. Sīrupu vēl ievāra un pārlej pār plūmēm. Atdzesē un glāzes nosien. Noliek vēsā, tīrā vietā.

DZĒRVENES ETIĶĪ

2 mārc. skaistu, lielu dzērveņu, 250 gr. cukura, ½ ltr. etiķa, mazliet citrona mizas, 4 krustnagliņas.

Etiķi ar cukuru un garšvielām uzvāra. Ieliek dzērvenes un vāra 10 minūšu, tad ogas izņem ar putu karoti un ieliek akmens podā. Sīrupu ievāra biezu un pārlej pār ogām. Atdzisušu nosien.

Šādā veidā var sagatavot arī brūklenes. Etiķa vietā var ņemt pusi ūdens un pusi vīna.

PUĶU KĀPOSTI ETIĶĪ

Puķu kāpostus notīra, izlauž rozītes un uz 15 minūtēm ieliek vājā etiķa ūdenī. Tad liek verdošā ūdenī un vāra 10 minūtes. Izņem ar putu karoti, uzliek uz sieta un notecina. Saliek stikla glāzēs. Vīnetiķi uzvāra ar pipariem, vircēm, lauru lapu, mazliet cukura un sāls, pārlej sakārtotiem puķu kāpostiem. Atstāj līdz nākamai dienai. Otrā dienā šķidrumu nolej, uzvāra un pārlej vēl karstu pār puķu kāpostiem. Atdzisušu nosien.

BARAVIČIŅAS ETIĶĪ

Mazas baraviciņas notīra un labi nomazgā aukstā ūdenī un uzvāra ar vīnetiķi, pipariem, sāli un lauru lapām. Vāra apm. 15 minūšu. Atdzesē, sapilda stikla traukos un nosien.

Ja etiķis kļūst neskaidrs, tad nolej un uzvāra jaunu etiķi ar garšvielām.

Līdzīgā kārtā gatavo arī bērzlapu podiņus. Kā garšas var likt klāt arī piparus, vircas un mazliet estragona.

ŠAMPIŅONI ETIĶĪ

Marinēšanai šampiņonus ņem mazākus un nomazgā citrona skābes ūdenī. Notecina uz sieta un novāra vājā sāls ūdenī, kuram pievieno citrona sulu. Vāra 15 minūšu, tad notecina uz sieta un sapilda nelielās glāzēs. Etiķi uzvāra ar mazliet bazilika, estragona un piparu graudiem. Vārot var pielikt klāt dažus pērļu sīpoliņus. Atdzesē, izkāš un pārlej sēnēm. Ja vēlas, var arī sīpoliņus likt klāt sēnēm. Pēc divi dienām šķidrumu nolej. Atdzisušu nosien.

PĒRĻU SĪPOLIŅI ETIĶĪ

Pērļu sīpoliņus pārlej ar verdošu ūdeni. Nomizo un ieliek aukstā sāls ūdenī un atstāj 12 stundas. Tad ņem pusi etiķa, pusi ūdens, mazliet cukura, piparus, vircas un uzvāra. Atdzisušu pārlej sīpoliņiem un nosien.

BIEŠU SALĀTI

Mazākas sarkanās bietes novāra, vai izcep cepeškrāsnī. Nomizo, sagriež plānās šķēlēs un saliek stikla vai māla traukā, kaisot pa starpām ķimenes un korianderu.

Uzvāra vāju sāls ūdeni ar mazliet etiķa un cukura piedevu, atdzesē un pārlej bietēm.

BIEŠU MĀRRUAKU SALĀTI

2 mārc. sarkano biešu, ½ mārc. mārrutku, 1 tēj. kar. sāls, ½ tēj. kar. piparu, 100 gr. cukura, ½ ltr. vīnetiķa.

Novārītas bietes sarīvē uz biešu rīves. Mārrutkus nomazgā un nomizo, sarīvē smalki un sajauc ar garšvielām. Etiķi, cukuru un sāli uzvāra, atdzesē un pārlej maisījumam un pilda glāzēs.

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūri
Zvanīt EM 8-9668, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

IZGLĪTĪBAS SISTĒMA KANADĀ

PAMAT- UN VIDĒJĀ IZGLĪTĪBA KANADĀ LĪDZ 14 GADU VECUMAM IR PAR BRĪVU

MĀCĪBU SĀKUMS

Skolas parasti atveŗ septembŗa sākumā. Ja jums ir bērni skolas vecumā, jums jādomā par viņu sūtīšanu skolā. Pēc iekārtošanās Kanadā to jūs viegli atrisināsit.

Labākais ir sazināties ar jūsu tuvākās skolas vadību, tur saņemsit vajadzīgo informāciju. Skolas vadība un skolotāji vienmēr ar prieku jums pakalpos.

VAKARSKOLAS

Visās lielākās pilsētās un lielākos centros noorganizētas vakarskolas angļu valodas un valsts iekārtas apgūšanai. Visi jaunkanadieši aicināti izmantot šīs iespējas, lai labāk iepazītos ar Kanadu un tās dzīves veidu, kas dos iespēju ieņemt tādus amatus, kuŗos angļu valodas prašana ir nepieciešama.

Bez tam jums ir iespēja mācīties arī citus speciālpriekšmetus, kas jums interesē. Pieteikšanās skolā jāizdara laikus. Pieteikšanās termiņi tiek izsludināti vietējos laikrakstos. Par lekcijām jāmaksā neliela mācību maksa, ko dažos gadījumos atmaksā atpakaļ.

Katrā visdusskolā jūs varat saņemt plašu informāciju par šīm mācībām.

KANADAS IEKĀRTA DOD JUMS IESPĒJU IZGLĪTOTIES

Telpa rezervēta Labatt's BREWERS SINCE 1832 John Labatt firmai

Aiz DZELZS UZSKARA

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Skolas

TIKAI 30 PROC. BEIDZ PAMATSKOLU

„Ja dažos rajonos notiek skolēnu atsijāšanās, tas nozīmē, ka tautas izglītības organi neizlieto viņiem dotās iespējas, neatver internātus, nelikvidē otrgadniecību, neved skolēnus uz skolām, bet vietējās partijas un padomju organizācijas šim neciešamajam stāvoklim paiet garām. Jāzina, ka skolēnu pievilkšana pirmajās klasēs nav uzdevuma atrisinājums. Svarīgi nodrošināt, lai visi skolēni pārietu no klases klasē un iegūtu septiņgadu izglītību. Skolotāju apspriedēs būs jānoskaidro, kāpēc pērn daļa bērnu atstājuši skolas Ludzas, Kārsavas un dažos citos rajonos? Nesekmīguma dēļ Skrundas rajonā septiņgadu izglītību iegūst ik gadus tikai 30-40% bērnu no tiem, kas iestājušies 1. klasē. Ludzas raj. skolās 1948./49. m. g. skolās iestājās 430 bērnu, bet pēdējā laikā mācījās tikai 293. Pērn tika pieļauta sekmju pasliktināšanās Krustpils, Dagdas un Grīvas rajonu skolās..." (Sov. Latvija ievads 25. 8. 55.).

SKOLAS STRĀDNIEKU BĒRNIEM

„Strādnieku un lauku jaunatnes skolas mūsu republikā sāka darboties 46./47. māc. gadā. Toreiz 16 strādnieku skolās mācījās 1.426 audzēkņi un 1 lauku jaunatnes skolā 19. Kopš tā laika šo skolu skaits Rīgā vien palielinājies 8 reizes, bet skolēnu skaits 12 reizes. Pēckara gados, nepārtraucot darbu ražošanā, vidusskolu beiguši 10.500, septiņgadīgo izglītību ieguvuši vairāk kā 9.000. Daudzi jaunieši un jaunietes, kam nav pabeigta septiņgadīgā vai vidējā izglītība, skolās nemācās. Tautas saimn. plānā paredzēto 82 strādn. jauno skolu vietā 1954. g. 1. sept. sāka darboties tikai 77, bet līdz mācību gada beigām palika 76, audzēkņu skaits samazinājās no 13.000 līdz 9.317. 1954./55. māc. g. no plānā paredzētām 60 lauku jaunatnes skolām darbojās tikai 42. Skolu komplektēšanu neapmierinoši veica Abrenes, Aknīstes, Alsungas, Baldones, Varaklāņu, Dagdas, Ilūkstes, Kandavas, Kārsavas, Madonas, Neretas, Priekules, Rēzeknes, Smiltenes, Cēsvaines, Viļānu un Daugavpils rajonos." (Cīņa 19.8. 55.).

„...Tagad ievērojami paplašinās vakar un neklātienes mācības... Atklāj jaunus vakara institūtus, vakara un neklātienes mācību iestāžu filiāles..." (Izv. 18.8. 55.).

SKOLOTĀJI

„Krievijas federācijā 150.000 skolotājiem nav vajadzīgās izglītības. Pleskavas apgabalā no 57 inspektoriem tikai 20 ir ar augstāko izglītību" (to piešķir arī partijas skolas — Red.)... (Uč. g. 17. 8. 55.).

„Krievijas federācijas lauku apvidos tagad pāri par 46.000 viena komplekta skolu, t. i. tādu, kur nodarbojas tikai viens skolotājs. Tādas skolas pastāvēs vēl ļoti ilgu laiku." (Uč. g., 13. 7. 55.).

PRIEKUĻU LAUKSAIMNIECĪBAS TECHNIKUMS

Skolā mācās 500 audzēkņu. Kopmītnes aukstas, mitras, trūkst iekārtas. Technikuma territorijā nav veikala, med. punkta, frizieŗa un kurpnieka darbnīcas. Nav iekārtota pirts. Direktora vietn. Krēsliņš ik dienas ņem no kases 2.000 — 3.000 rub. un dodas produktu meklējumos. Maizi un putraimus pērk patērētāju biedrībā, bet citu iepērk tirgū no spekulantiem." (Sov. Latvija 16. 11. 54.).

„Sākot ar 1946. g. republikā uzceltas 44 skolu un bērnu iestāžu ēkas." (Radiofons 7. 7. 55.).

Lauksaimniecība

KUKURŪZA

„Pārskati rāda, ka kukuruzu mūsu republikā kopj vairāk kā slikti. Līdz pat šai dienai ap 30% kukuruzas sējumu nav vēl ne rušināti, ne ravēti. Daudzos kolchozos sējumus pārņēmušas nezāles..." (C. 3. 8. 55.).

„Cēsu rajona K. Marksa v. n. kolchozā līdzās kantoŗa ēkai līgojas nezāļu lauks. Ja gājējs izbrīnījies apjautājas, kāpēc tas pavasarī nav apsēts, tad kantoŗa darbinieki laipni paskaidro, ka tur augot kukuruza. Jā, uzmanīgi ieskatoties, tiešām var redzēt kukuruzas stādus, kas izmisīgi sacenšas ar nezālēm un gaida palīgā cilvēku rokas. Bet cilvēki dienu no dienas iet tai vienaldzīgi garām, it kā viņi būtu tuvredzīgi un nespētu saskatīt, ka lielas vērtības iet zudumā. No 96 ha tikai 40% izkaplēti. Kolchozā 5 cilvēki nodarbojas tikai ar uzskaiti. Pr.-js Zariņš saka: „Vai mums vieniem kukuruza aizaug ar nezālēm?" Kolchozā ir daudz vecu mūŗa ēku bez jumtiem, no kuŗām ar nelielu darbu un nelieliem līdzekļiem varētu izveidot skābbarības tvertnes. Pērn kolchozā nesagatavoja pietiekami daudz lopbarības un ziemā katrai slaucamai govij dienā deva tikai 1 kg siena, 4 kg salmu, 3 kg skābbarības..." Aprīlī un maijā caurmērā no govs izslauca 1.8 kg piena dienā..." (C. 9. 8. 55.).

KOMJAUNIEŠI AIZMIRSUŠI KOPT KUKURUZU

„Komj. CK biroja lēmumā bija teikts, ka no 5.-15. augustam visā republikā jāorganizē komj. un jauniešu dekāde kukuruzas sējumu kopšanā... Siguldas rajonā strādā 1200 komjauniešu, bet kukuruzas sējumu kopšanā piedalās tikai Ausma... Kolchozā Staļina ceļš lielās platībās kukuruza aizaugusi ar nezālēm un grūti pateikt, kas aug..."

RAŽAS NOVĀKŠANA

„...Daugavpils rajonā Maļenkova v. n. kolchoza pr-js Kravčenko saka: „Krāpj mani MTS, bet negribu bojāt attieksmes ar MTS, jo tad nedos kombaini. Kombainis atstājis nenoplautus apm 1/3 stiebru, kas iemīti zemē. Apmēram puse graudu aizgāja salmos un pelavās. Mech. Snigirevs pierunā kombainieri Kravčonoku: „Zinu, balodīt, ka ar neatremontēto mašīnu vairāk par 50 ha nenoplausi — bet vai tev nav labāk būt uz lauka, saulītē un svaigā gaisā?" — Trūkst mechanizātoru, maz kuļammašīnu mašinistu. Dažos kolchozos mašīnas stāv dīkā jau 2 mēnešus... Jau plkst. 5 sākas rosība: ar smago mašīnu un motocikliem MTS darbinieki brauc mājās uz Daugavpili, pēc tam sekō velosipēdi un pajūgi, kas ved uz mājām arī partijas instruktorus un kolchozu pr-jus..." (Sov. Latvija, 13. 8. 55.).

LOPBARĪBAS SURROGĀTI

„Pašreiz īstais laiks lapu slotiņu sagatavošanai. Jau sagatavotas 21 tūkst. Veciem, smaga darba nespējīgiem kolchozniekiem katram jāsagatavo 500 slotiņu, pusaudžiem, neatstājot darbu pie siena, 3000 — 5000... (Skrundas raj. k. Jaunais komūnārs, Cīņā, 15. 7. 55.).

Ilūkstes rajona kolchozi čakli sagatavo augstvērtīgu lopbarību — kārklus un sīkos bērziņus, gatavojot no tiem tā saukto slotiņu barību. Rajonā jau sagatavots 80 t slotiņu barības..." (Radiofons 11. 8. 55.).

SKUJU MILTI

„Kuldīgas mežsaimniecībā pabeigta iekārtas uzstādīšana un pārbaude jaunbūvētai skuju miltu fabrikai. No egļu skujām, ko līdz šim uzskatīja par atkritumiem un cirsmās sadedzināja — turpmāk ražos olbaltumvielām un vitamīniem bagātus lopbarības miltus. Egļu skuju miltu barības vērtība ir apmēram tāda pati kā graudiem. Šos miltus ar ļoti labām sekmēm var izēdināt kā vērtīgu barības piedevu liellopiem, cūkām, putniem un arī zivīm. No vienas ciršanas vecumu sasniegušas egles var iegūt ap 40 kg sausu skuju miltu. Rudens periodā fabrikā paredzēts ražot arī zāles miltus, izmantojot attāla zāli. Ar strauju izžāvēšanu zāles miltos pilnīgi saglabājas barības vielas un vitamini. Lauksaimniecības ministrijas mežsaimniecības galvenā pārvalde devusi norādījumu uzsākt nāk. gadā skuju un zāles miltu ražošanu arī pārējās rep. mežsaimniecībās, iekārtojot pārvietojamās fabrikas tieši mežā." (Mežrūpniecības ministrija tātad ar šo „rūpniecību' nenodarbojas. — Red.) (Radiofons 24. 8. 55.).

Frank Vass B.A.
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 408
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē
NINA KOCHS
145 DOWLING AVE, TORONTO,
Tel. LA 3437
Bagātīga izvēle — lētas cenas
(405)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
Runā vāciski, krieviski un zviedriski

LATVIJAS UNIVERSITĀTES GADA SVĒTKU SARĪKOJUMS
24. septembrī, plkst. 8 vak. Ņujorkā, Jaeger House zālē Lexington Ave un 85. ielas stūrī

SVĒTKU AKTS UN AKADĒMISKĀ BALLE

Akadēmiskā runa — prof. Dr. phil. h. c. LUDVIGS BĒRZIŅŠ. Ar dziesmām piedalīsies ANNIJA VITOLA
Galdiņus var pasūtināt no plkst. 8-10 vak. pa telefonu UL 1-8589.
Galdiņu rezervēšana $1.00 no personas. Ieeja $2.00, iesk. nodokli. Sarīkojuma atlikums latviešu studentu stipendijām.

ŅUJORKAS AKADĒMISKO ORGANIZĀCIJU APVIENOTĀ KOMITEJA

KIČENERAS - VATERLO LATVIEŠU B-BA RĪKO

5 GADU PASTĀVĒŠANAS KONCERTU BALLI

š. g. 24. septembrī, plkst. 7 Walper Hotel Crystal Ball Room telpās Kitchener,
1 King St., W. Ieeja ar vakariņām $1.75
Laipni ielūdz rīkotāji

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

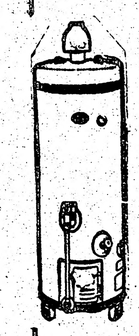

BRYANT

Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

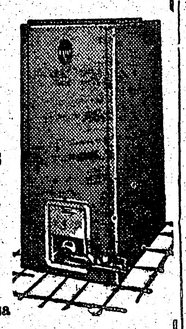

60 mēnešu nomaksa
BEZ IEMAKSAS
36 mēnešu nomaksa

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY
15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

THEATRE

344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319

Sākot ar ceturtdienu 22. septembri līdz trešdienai 28. sept. Darbdienās 6.05 un 8.30, sestdienās 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15 vakarā.

KONSUL STRATTHOFF

(Angļu teksts)

Piedzīvojuša vīra mīla; tas iemīlējies mūzikas studentē, bet tā savu sirdi atdod jaunākam. Ļoti interesanta sabiedriskās dzīves filma ar ļoti skaistu mūziku. Ar Hamburgas un Salcburgas attēliem.

Galvenās lomās: INGE EGGER, MAGARETE HAAGEN, WILLY BIRGEL, ERIK SCHUMANN, CARL WERY u. c.

Pielikumā: Vācijas jaunākais nedēļas apskats Blick in die Welt.

Nākošā filma DIE STÄRKERE

Visi laipni ielūgti

Ikvienu, kas kaut ko zinātu par

JĀŅA JAUNZEMJA

sievu

HERMINI JAUNZEMI,

kura pēdējo reizi redzēta 6. okt. 1944. g. Rīgā, lūdz ziņot

FRANK VASS
Barrister & Solicitor
455 Spadina Avenue
Toronto, Ont., Canada.

Šī ir jūsu Kanada

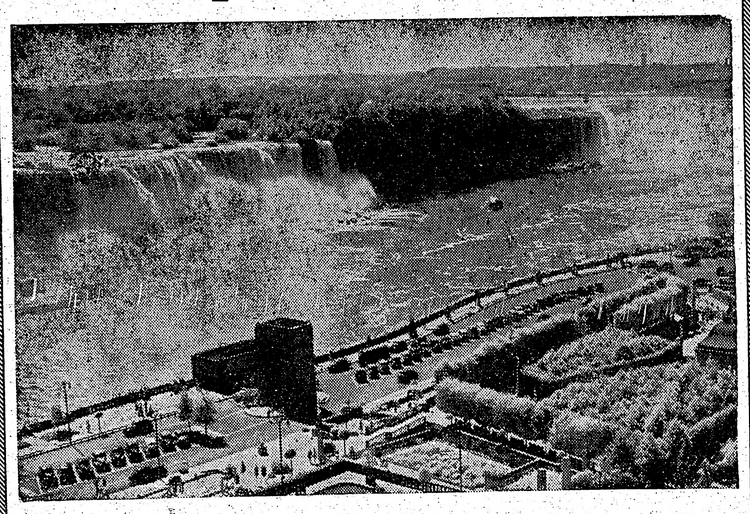

KANADA ir iepriecinošu skatu zeme. Daudzos apgabalos federālās un provinces valdības ierīko Nacionālos parkus un spēļu laukumus, kas paliek kā pierādījumi tālākajām paaudzēm. Viens no visievērojamākajiem dabas krāšņumiem un viens no septiņiem pasaules brīnumiem ir Niagaras ūdenskritums Niagaras upē, apmēram pusceļā starp Erie un Ontario Ezeriem. Ūdens kritums ir 160 pēdu augsts, kas gadu laikā ir mazliet nosēdies. Speciāla eja ved zem krituma. Naktīs ūdenskritumu apgaismo krāsainās gaismās, un šis skats pievelk simtiem tūkstošu apmeklētāju ik gadus. Pievilcīgi parki, kas ierobežo krācošo kritumu, un dziļā upe veido jaukus dabas skatus, kas nav tik viegli aizmirstami — skats, kas vairo pašas Kanadas varenumu un skaistumu.

DOW
KINGSBEER
BREWERY LIMITED

P.S.P. man sagādā naudu

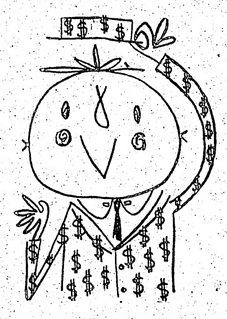

pirmoreiz manā dzīvē

Jaunskotijas Bankas Personiskā Nodrošinājuma Programma palīdz jums krāt līdz mērķis sasniegts.

P.S.P. darbojas apbrīnojami, galvenokārt, ja jums grūtības naudas uzkrāšanā... viss jūsu ietaupījums ir jūsu rīcībā, ko var izņemt katrā laikā, arī jūsu miršanas gadījumā. Pieprasiet bezmaksas P.S.P. brošūras sev tuvākajā Jaunskotijas bankas nodaļā.

Jūsu partneris, kas palīdz Kanadas attīstībā

The BANK of NOVA SCOTIA

✝

Dziļās sērās paziņojam, ka no mums šķīries mans vīrs, mūsu tēvs, vectēvs un slovastēvs

VILIS BALODIS

Dzimis 1899. g. 21. janvārī Tilžas pagastā, miris 1955. g. 3. septembrī Doylestown, Pa, ASV.
Guldīts zemes klēpī 1955. g. 9. septembrī Doylestown kapsētā.

Tālajos laukos gribēju iet,
Pārtrūka stīga, apklusa balss...

Sēro sieva Amerikā, dēls Havajā, meitas, mazbērni un znoti Toronto.

AR 1. OKTOBRI izīrējamas 2. stāvā 3 istabas un apakšstāvā 1 istaba ūn virtuve ar atsevišķu ieeju. Zvanīt RI 5697, Toronto. (747)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba 2. stāvā uz vēlēšanos ar uzturu, pilsētas rietumos. Zvanīt pēc plkst. 6 vak. LA 2208. Toronto.

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba, uz vēlēšanos ar uzturu, garāža. Tel. HA 7929, Toronto,

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montrešlu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
20 DEWSON ST., Toronto, Ont.

LATVIJAS AMERIKA MODERNĀ SPIESTUVE

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, kā arī grāmatas un žurnālus.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar ilggadīgu praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron St., tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

Pasūtinājumi no provinces jānoded nedēļu un no Toronto trīs dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15., N.Y.

Svētdien, 25. septembrī, plkst. 3 pp. Latvijas universitātes gada svētku dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš. Piedalīsies brīvmākslniece Alise Dzirkale-Cenne, klavieres.

Plkst. 6 vari. sv. Toma baznīcā Bronksā, māc. J. Ozols, pie ērģelēm Rita Pētersone.

Plkst. 2 dienā Metodistu baznīcā Hempstedē, māc. D. Grauds.

Konfirmandu mācība ir jau sākusies un turpināsies katru sestdienu no plkst. 10-1 dradzes namā. Jaunieši vēl var pieteikties pie mācītājiem. Iesvētīšana svētdien, 30. oktobrī Betlemes baznīcā.

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembra mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgā latviešu ev.-lut. Miera dr. Plaujas svētku dievkalpojums 2. oktobrī, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd. Mācītāji A. Sudārs un K. Kalngars. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplinās Alma Ezergaile-Kalngara. Pie ērģelēm prof. Jakubenas. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St., 25. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Plkst. 2 pp. dievvārdi bērnu svētkos Wolf Rd. un Ogden Ave krustojumā, māc. A. Rautenšilds.

Aurorā septembra dievkalpojums nenotiks, aicinām piedalīties bērnu svētku dievvārdos.

Māc. Pāvils Kirsons Meivudā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Dievkalpojumi:

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansingā, Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Svētdien. 25. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 25. septembrī, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā, dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave. So.)

Ceturtdien, 22. septembrī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 116 Hugson St., South.

Piektdien, 23. septembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Jāņa ev.-lut. baznīcā. 2. okt., pl. 9.45 rītā Plaujas svētku dievkalpojums. Ar 11. sept. atjaunota svētdienas skolas darbība, kas notiek pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās.

Māc. A. Cupa, (113 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī.

Svētdien, 25. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Pēc dievkalpojuma — draudzes dāmu komitejas pilnsapulce.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

25. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

Dievkalpojums 25. septembrī, pl. 12.30 dienā sv. Jāņa baznīcā.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa. Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. R. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

25. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums.

Sestdien, 1. oktobrī, plkst. 5 pp. Graveley ielā 1720 draudzes bazārs.

Svētdien, 2. oktobrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Kitsilano lut. baznīcā.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 3 pp. Plaujas svētku dievkalpojums Kitsilano lut. baznīcā 12. avenijas un Stephens ielu krustojumā.

Pēc dievkalpojuma svētku mielasts baznīcas zālē.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

25. sept., plkst. 1.30 pp — dievkalpojums, dziesmu grāmatas.

Otavā, sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Kornvalē, Anglikāņu baznīcā, 1st. un Morobo St. stūrī.

Iesvētīšanas mācības sākums Montreālā 21. sept., plkst. 8 vak., māc. mājā, iesvētīšana 9. oktobrī.

Draudzes gadskārtējais bazārs 1. okt., plkst. 7 vak., 400 Sherbrooke St., W.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklendleikā svētdien, 25. septembrī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā svētdien, 25. septembrī, plkst. 14, anglikāņu bazn. dievkalpojums.

Norandā svētdien, 25 septembrī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpoj.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

25 sept., pl. 2 p. p. dievkalpojums, dz. gr-m.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 6 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4238.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

LATVIEŠU APTIEKARS (T. Kraumanis)
CITY PARK DRUGS LTD.
Tagad piedāvā savus pakalpojumus
501 Yonge St., Toronto, tel. WA 3-4440

Nenokavējiet! Nenokavējiet!

BEST FUR CO.

127 Yonge Street — pretī Simpsonam.
Jūs arī varat būt starp laimīgajiem un
LAIMĒT ĀDAS KAŽOKU.

ŽURNĀLI
ATPŪTAS UN VAĻAS BRĪŽIEM

Okupētā Latvija, informācijas biļetens, reizi mēnesī	ā $0.15
Ceļa zīmes 23., 24. un 25. N.N.	ā $1.20
Trimdas skola 4. un 5. N.N.	ā $0.75
Latvju Zeltene 24. N.N.	ā $0.75
Laikmets 27. un 28. N.N.	ā $0.75
Modernie rokdarbi 1., 2. un 3. N.N.	ā $1.00

DABUJAMI
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario
Izsūtām pa pastu uz pieprasījumu. Pasta izdevumi 10 c.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Parakstīs .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 29 Wrightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9868

LAVLI DEI - IZNT IT!?

Ar Augustu Nopūtu atvaļinājumā devusies Zete Palete

Taisnība nāca no darba mājās pavisam pacilāts: pēc gara grūta darba gada šodien sākās viņa kārtīgi nopelnītais atvaļinājums. Ja vēl citi šā vai tā, bet viņš gan pagājušajā gadā darbā nebija trūcis nevienu dienu. To bija ievērojis arī priekšstrādnieks un atvadoties bija novēlējis patīkamu atpūtu.

Taisnība arī pats juta, ka atpūta viņam nepieciešama. Lai arī darbs nebija grūtais, stundas tomēr bija pagaras; tāpat arī sabiedriskais darbs prasīja ne mazums pūļu, par nepatikšanām nemaz nerunājot.

„Bet nu gan reiz atpūtīšos!" viņš pats pie sevis domāja, „divi nedēļas ne pirksta nepakustināšu! Pamakšķerēs, palasīs kādu grāmatu, atkal pamakšķerēs — un tas viss! Ek! tā tīk reiz būs dzīvīte!"

Jau agrā pavasarī sieva ar meitenēm sarakstes ceļā bija kāda ezera krastā noīrējušas vasarnīcu. Spriežot pēc tās īpašnieka piesūtītajiem aprakstiem, šī vieta bija vienīgā, kurp vispār bija vērts braukt: miera meklētājiem tur bija solīts miers, kas gribēja zvejot, tos gaidīja neizsmeļamas zivju bagātības, kas vēlējās pavadīt laiku patīkamā sabiedrībā, tas tur varēja atrast vispiemērotākos domu biedrus; primitīvi mežoņiga dabas skaistuma cienītāju rīcībā tur bija neizbrienami mūža meži, peldēt gribētājiem smaidīja pretī baltu smilšu pludmale, bet kas ilgojās izsmalcinātas kultūras dzīves ērtības un jaukumus, tiem bija iespējams pavadīt laiku deju priekos.

„Pludmale... cilvēki... dejas..." Taisnība vērpa savu domu dziju, „tas viss viņām — lai peldas un runājas... man — klusums un miers... Un sestdien — tad atbrauks Lampatāns, un tad mēs abi divi kopā uz ezera — tas, cilvēks, arī nekā cita negrib kā klusuma un miera..."

Lampatāna jautājumā viņam ar sievu tomēr iznāca domstarpības.

„Kas tev pret to cilvēku par naidu?" Taisnība nesaprata, kāpēc Lampatāna vārdu pieminot, sieva uzreiz bija kā adata pretī, „laipns, vienmēr prieçīgs un izpalīdzīgs."

„Kā tad! Izpalīdzīgs, ja mājās kas ēdams — nokops pēdējo! Bet to es saku: šoreiz viņš līdzi nebrauks! Vismaz divi nedēļas gadā lai būtu miers! Un bez tam — tā nav vieta priekš viņa! Tur sabrauc tikai labākā sabiedrība — amerikāņi un angļi!"

Viņiem uzsmaidīja Lampatāna vaigs

„Viņš jau ar angļiem katru dienu darbā kopā!" Taisnība mēģināja iebilst.

„Un angliski tomēr nav iemācījies — tāpēc, ka ar jums tikai latviski parkšķ! Bet negribu, ka mani gāzīsimies! Es negribu, ka mani vienmēr par dīpī saukā!"

Negribēdams jau pašā sākumā sabojāt atvaļinājuma labsajūtu, Taisnība dauz pretī nerunāja, bet izmantodams brīdi, kad sieva aizmetās uz veikalu izdarīt pēdējos iepirkumus, piezvanīja draugam.

„Šoreiz lai nu iet pēc viņas prāta — tu jau zini, ar sieviešiem reizēm vajaga tā prātīgi. Un manējā šoreiz pavisam aušīga — neviens lai nezinot, kur mēs palikuši, neviens lai nebraucot ciemos, paši vien būšot kopā. Bet tu iztaisi tā: atbrauc kā nejauši! Sak' gribēji atpūsties, brauci uz labu laimi zaļumos, un redz', kur joki! atrod pazīstamu cilvēku!"

„Skaidrs," Lampatāns piekrita, „vai es mazais bērns?"

Pa to laiku Taisnībene atvadījās no draudzenēm.

„Man nekā cita nevajaga kā klusuma un miera. Divi nedēļas nekā cita kā saule, smiltis un ūdens! Un neviena cilvēka! Tas būs burvīgi!"

Uz vasarnīcu viņi aizbrauca autobusā, kaut gan Taisnība, koferus cilādams ierunājās, cik labi būtu visu to zavodu aizraut uzreizes bez kādām klapatām ar auto, un ka viņa draugam Lampatānam tāds esot.

„Būtu iemācījies braukt un nopircis — skaidrs, ka būtu ērtāk", Taisnībene neļāvās samulsināties, „tagad nes vien rociņās."

Pēc ilga un nogurdinoša ceļojuma vasarnīcu sādžiņas pagalmā tos sagaidīja priecīgs pārsteigums: tur stāvēja ne tikai vasarnīcu īpašnieks, bet matiem vējā līksmi plīvojot, viņiem uzsmaidīja arī Lampatāna priecīgais vaigs.

„Plušķīt!" sieva parāva Taisnību sāņus. „Plušķīt! Man trūkst vārdu! Ko tas nozīmē?"

„Ko es tur varu zināt?" Taisnība izlikās, ka nekā nezina, „tak jau cilvēks atbraucis vīkendā — žēl, ka nezinājām, būtu varējis atraut mūs arī."

„Ak nezināji! Melis! Tu viņam esi iedevis mūsu adresi — un nu viņš te mūs vārdzinās kā iesnas! Hau dū, mister Braun, hau dū! Vī all hīr — men end doters. Nais dei, iznt it! End zis ai introdus iz mister Lampetein, aur gud frend. Tak saki kādu vārdu!" Taisnībene, laipni sasveicinājusies ar vasarnīcu īpašnieku un viņu, bērnus un Lampatānu ar to iepazīstinājusi, grūda Taisnībai sānos, „vai lai es viena runāju — domās, ka tu mēms! Long vei voz from Pigbridž, bet nu mēs heppī hīr! Nais dei!"

Brauns kaut ko ātri stāstīja, Taisnībene skatījās viņam mutē, smaidīja un visu laiku piekrizdama teica: jes, jes, bet tad Viktorija grūda mātei sānos:

„Mom, viņš prasa, vai tu ir redī ņemt to mazo kotedžu bez fridža un bez durvīm — viņam esot amerikāņi sabraukuši?"

Saprotami ap ko lieta grozās, Taisnībene uzreiz zināja, kas sakāms:

„Vat for metter?! Ai rait letter in märč end rent kottedž! Tu saki viņam, vai viņš domā, ka mēs kādi dīpī un vai mūsu nauda sliktāka!" viņa drošības labā pārgājā uz pašu mēli un aicināja Viktoriju par tulku. Tā kaut ko ātri norunāja, Brauns atbildēja, un tad bija skaidrība:

„Viņš tikai tāpat esot jautājis — tā kotedža aizmugurē esot lētāka!"

Kad Taisnības savu vasarnīcu bija saņēmuši, Taisnībene vāl ilgi nevarēja rimties:

„Te tu redzi — otrā šķirā mēs esam! Bet tā ir visa mūsu pašu vaina: kāpēc mēs visur rādām, ka esam ārzemnieki? Ja mēs vienmēr runātu angliski, kur mūs var dzirdēt, neviens neteiktu, ka mēs dīpī!"

Lampatāns, kas bija palīdzējis sanest mantas, gribēja būt gudrāks:

„Ko nu mēs savā starpā pa angliskam! Cik tad ilgi teiksi: hau dū un nais dei, iznt it? Pa laikam jau gribas arī kādu prātīgu vārdu..."

„Tad nerunājiet nemaz, ja neprotat, bet te bīčā, kur tik daudz kotedžas, te vairs nav kā Pigbridžā! Te ir labākā angļu un amerikāņu sabiedrība."

Neskatoties uz visu labo sabiedrību, Lampatāns jau pēcpusdienā bija uzodis, ka kāds viņa kara biedrs netālu no vasarnīcām nopircis lauksaimniecību. Dabīga un saprotama lietu attīstība bija tā, ka Lampatāns pārcēlās pie viņa pavadīt nedēļas nogali, bet Taisnība, iepazīstināts — tās lielāko daļu. Tā kā veco kara laiku atmiņu cilāšana saistījās ar attiecīgu dzeramo trauku cilāšanu, tad Taisnības atgriešanās smalkajā kotedžā īsās vasaras nakts pašā beigu posmā un ļoti sirsnīgā atvadīšanās no Lampatāna Taisnībenei šķita ne vien nevajadzīgi skaļa, bet pat nepiedienīgi trokšņaina. To pašu domāja arī saimnieks, kas agrajās rīta gaitās staigādams, izmantojot situāciju un sāka rāt Taisnībeni par viņa grēkiem. Tā nepadevās, bet centās izskaidrot agrīnās trokšņošanas cēloņus:

„Aur frend Lammetein and his frend farmer hīr is frend viz mai hasbend — everibodi frend end drink frendšip end hev lots of fan! Ha ha ha! Nais dei — iznt it?"

Saimnieks tomēr bija diezgan ērcīgs — vai neesot lasījuši, kas pie sienas rakstīts par uzvešanos vasarnīcā: ka nedrīkstot naktī trokšņot, un ka stiprus dzērienus par daudz arī nedrīkstot lietot. Kaut arī Taisnībene sirdī viņam piekrita, viņa tomēr centās aizstāvēt ģimenes godu:

„Frī kantri un everibodi drink frendšip! Hard vork for vinter bat sommer endžoi lait!"

Ap pusdienas laiku, noskaidrojusi, ka Lampatāns aizbraucis atpakaļ uz Pigbridžu, Taisnībene nolēma atvaļinājuma dzīvē ievest kārtību un noteiktību. Kaut arī vīrs vēl gulēja nevainīga zīdaiņīša smaidu vaigā, viņa ķērās pie lietas ar neatvairāmu straujumu.

„Evribodī drink frendšip"

„Plušķīt, tu tagad celies un nāc mūs vizināt. Neesi gulēt braucis! Mums visām bičrobes mugurā un mēs laivā gaidām! Ja negādāji motoru, kā te visi dara, tad nāc un airē!"

„Es gan tā kā maksķerēt taisījos", Taisnība žāvādamies ņurdēja, bet tālu ar savu gudrību netika.

„To tu vari no rītiem, tad labāk ķeras. Bet tagad ņem savas maksķeres un nāc! Cilvēki sēd un skatās!"

Uz laivas steķiem ejot Taisnībene lepni veda viru pie rokas, otrā turēdama zivju izņicināšanas ierīces. Kad nonāca kāda tuvumā, kas šo varēja sadzirdēt, tā vien izmeta pa vārdam:

„Lavlī ivning! Vī go fišing — jū mast get big fiš for dinner! Tak runā tu ar kādu vārdu! Un ko tu vazā to praķi līdzi — tev jau pa gabalu redz ka tu dīpis! O vēr iz jūr svimming biksas?"

Kūdīts, arī Taisnība raudzīja izmest pa zilbei „lavlī — okē — nais" un tamlīdzīgi, bet viņam ne tuvu neizdevās norunāt tik veikli kā sievai.

Kad pēc divi nedēļām, tulznainām rokām un salīkušu muguru no galeras darbiem viņš atgriezās Pigbridžā, viņam vēl vienmēr aušīs dzīvīte:

„Lavlī dei igēn — iznt it?"

Augusts Nopūta

MEKLĒJU VECĀKU SIEVIETI,

kas uzraudzītu 4 ar pus gadus vecu bērnu. Var dzīvot arī uz vietas.

Zvanīt vakaros

Tel. RO 6-5347, Toronto

ALBERTA SPRŪDŽA

ASARU LIEKŅA

Stāsti un noveles

Preses biedrības godalgota.

B. Ancāna vāka zīmējums un ilustrācijas.

Dr. phil. H. Tichovska ievads

Broš. $1.90, ies. $2.35

JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS

2415 S. Kedzie Ave, Chicago 23, Ill., U.S.A.

THEATRE

Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070

Sākot ar piektdienu 23. sept. līdz ceturtdienai 29. septmbr. Sākums darbdienā 6.05, 8.30, sest. un svētdienā 2.05, 4.15, 6.30 un 9.45.

DIE HEXE

(angļu teksts)

Aizraujoša filma par otro seju, kas pirms 40 gadiem radīja satraukumu vairākās Eiropas zemēs.

Galvenās lomās:

ANITA BJORK, KARLHEINZ BOEHM, ATTILA HOERBIGER u. c.

Plašumā jaunākais Vācijas nedēļas apskats — Blick in die Welt.

Nākošā filma DER ERSTE KUSS

P. BLAUMAŅA

KOPOTI RAKSTI

8., 9., 10. sējumi, ies. $11.60

Dabūjami

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO

PADOMJU ZEMŪDENES SLEPENAIS CEĻOJUMS

Kādas Padomju Savienības kara flotes zemūdenes slepenais ceļojums liek Rietumu valstīm pārbaudīt savus līdzšinējos uzskatus par padomju militāro stratēģiju. Minētā padomju zemūdene nesen nobrauca 21.000 jūdzi no Murmanskas līdz antarktikai un atpakaļ, šķērsojot Atlantijas okeana stratēģiskos kuģu ceļus. Kaut gan padomju zemūdene ceļoja vislielākā slepenībā, sabiedrotajiem ir izdevies ievākt informāciju par tās ceļojuma gaitu.

Kā zināms, jau tagad krieviem ir 350 zemūdeņu, lielā steigā tiek būvētas jaunas — piemērotas tāliem braucieniem. Rietumiem jāsāk domāt arī kādā citā virzienā, proti, ka Padomju Savienība ir kļuvusi neparasti aktīva Atlantijas okeanā un polāro ūdeņu apgabalos. Tikai pirms pāris nedēļām noskaidrojās, ka kāds padomju kuģis jau ilgāku laiku nodarbojas ar pētījumiem arī Klusajā okeanā, tūliņ aiz ASV teritoriālo ūdeņu robežas. Pēc ASV militāro lietpratēju domām Padomju Savienības aktivitātes gala rezultātā ir agresīvs karš — tālu no padomju robežām.

Spriežot pēc citām ziņām, kas saņemtas Sav. Valstīs, Austrālija ir viens no Padomju Savienības nākotnes agresijas galveniem mērķiem. Padomju Savienība Austrāliju ieskata par atslēgu „pasaules okeanu" pārvaldīšanai, kamēr Dienvidaustrumāzija tiek atzīta par tramplīnu lēcienam uz Austrāliju.

Šī gada jūlija sākumā, kad Anglijas ministru prezidents paziņoja, ka Dienvidafrikas Simonstaunas flotes bāze pāriet Dienvidafrikas valdības rīcībā, Padomju Savienība atkal uzbruka Rietumiem. Šoreiz tika aizrādīts, ka īpašnieku maiņa Simonstaunā nozīmē vienīgi tālāku Rietumu gatavošanos savu kuģniecības ceļu apsargāšanai gar Labās Cerības ragu, un ka tas ir pirmais solis dibināt Dienvidatlantijas organizāciju, kas pienākumos līdzinātos Ziemeļatlantijas organizācijai.

Savos neskaitāmos uzbrukumos Padomju Savienības prese piemirsa pieminēt vienīgi kādu pavisam sīku faktu, proti, iemeslu, kādēļ Rietumu pasaulē tā steidzas ar aizsardzības sistēmas izveidošanu, kas būtu efektīgāka pret zemūdeņu uzbrukumiem kara laikā. Padomju Savienība iespējami lielākā ātrumā vairo savu zemūdeņu floti. Kā Padomju Savienības, tā arī satelitvalstu kuģu būvētavas nodarbojas vienīgi ar kara flotes palielināšanu. Tirdzniecības flotes vajadzībām tiek būvēti vienīgi tankkuģi un arī tikai tāpēc, ka tie nepieciešami kara flotes atbalstīšanai, apgādājot degvielām tālu no mājas operējošas kara flotes vienības. Spriežot pēc visa redzētā, lietojot pašu krievu izteicienu, kas veltīts Rietumiem, var sacīt, ka krievi gatavojas agresīvam karam.

Pēdējo gadu laikā vairākkārt ir nācies dzirdēt, ka Padomju Savienības zemūdenes ir manītas Sav. Valstu un Kanadas Klusā okeana piekrastē, Ziemeļatlantijā un Dienvidaustrumāzijas ūdeņos. Pašā pēdējā laikā krievi ir sākuši nodarboties ar vēl plašākiem pasākumiem, kā to liecina sekojošais stāsts:

Šī gada sākumā viena no visjaunākajām padomju „V" klases zemūdenēm, apgādāta ar „šnorkeli" un visiem iespējamiem instrumentiem, pabeidza kādu neparasti garu ceļojumu no Murmanskas līdz antarktikai un atpakaļ, veicot 21.000 jūdžu.

Kādā vētrainā janvāra rītā kapteinis Lozovskis izveda savu zemūdeni no Murmanskas ostas un, apbraucot Skandināvijas ziemeļus, uzņēma kursu uz dienvidiem. Sasniedzot Islandes salas dienvidu stūri, krievu zemūdene sastapās ar palīgkuģi „Saldētavu Nr. 7", kas bija atstājis Ļeningradu tai pašā laikā, kad zemūdene atstāja Murmansku. Pavadkuģa pienākums bija sekot zemūdenei pa gabalu un steigties talkā, ja palīdzība izrādītos nepieciešama. Kuģis ar zemūdeni sazinājās pa radio iepriekš norunātos laikos un vienīgi pa nakti, kad zemūdene iznira. — Pabraucot garām Islandei, kurss vāl vienmēr veda uz dienvidiem. Februāra beigās antarktikas ūdeņos, kaut kur starp Sandviču salām un Karalienes Maudas zemi zemūdene sastapās ar krievu valzivju kuģi „Slāva". Kamēr zemūdenes apkalpe atpūtās uz „Saldētavas Nr. 7", zemūdene tika kārtīgi pārbaudīta un remontēta. Pēc tam no „Saldētavas" uzņēma degvielu un pārtiku. Sākās atpakaļceļš, virzienā uz ziemeļiem, un „Saldētava Nr. 7" aukal cītīgi sekoja. Šoreiz krievi izvēlējās ceļu starp Islandi un Grenlandi, un maija sākumā sasniedza savu bāzi Murmanskā, šķērsojot Atlantijas okeanu no arktikas līdz antarktikai un atpakaļ.

Zvejas kuģis „Slāva uzņēma kursu uz Montevideo, lai no turienes sāktu ceļu uz Melno jūru. „Slāva" savu izejas bāzi Odesas ostā sasniedza 24. maijā. Tā kā zvejas kuģu neparastie pienākumi prasīja palielinātas degvielas rezerves, tad šogad valzivju zvejniekus apmekļēja trīs tankkuģi, nevis divi kā tas bija parasts iepriekšējos gados.

Padomju Savienības zemūdenes brauciens tika turēts vislielākā slepenībā. Katru dienu 14 stundas zemūdene pavadīja braucot zem ūdens. Tika darīts viss, lai tā netiktu pamanīta. Pat ēdiena atkritumus nemeta jūrā. Visas ārpusē esošās vara un misiņa daļas bija oksidētas, lai tās neradītu liekus spīdumus, kas zemūdeni varētu atklāt no gaisa. Caurmērā krievu zemūdene veica 250 jūdžu diennaktī. Ceļojums ilga sešas nedēļas katrā virzienā nobrauktās distances kopgarums — 21.000 jūdžu.

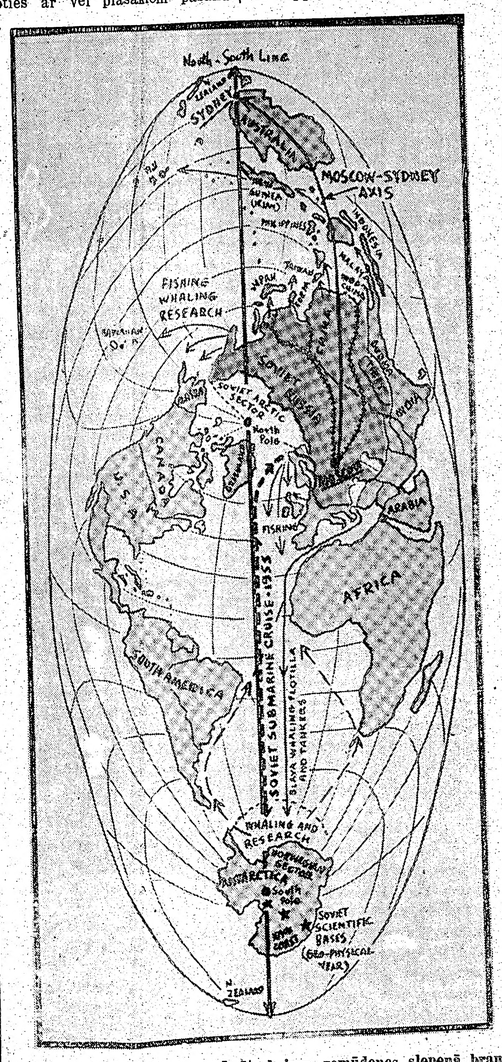

Ar lauztu līniju kartē atzīmēts krievu zemūdenes slepenā brauciena ceļš.

SPORTS

VAI DIVI LATVIEŠI STARTĒS VISPASAULES OLIMPIĀDĒ?

A. Bredovska jauni panākumi

Pirms dažiem gadiem kādu pēcpusdienu latvietis Atis Bredovskis braukāja pa Ontario ezeru savā paštaisītā kanu laiviņā. Jaunajam laiviniekam uz ezera gadījās sastapties ar vienu no vispopulārākiem airētājiem Lloidu Raisu. Vēltanī pašā dienā A. Bradovskis kļuva par Island Canue kluba biedru.

Tikšanās A. Bredovskim bija liktenīga, jo meistars jauno airētāju ņēma savā aizgādībā. Sākās rūpīgi treniņi — vasarā uz ezera, bet ziemā vingrošanas telpās. Drīz jaunais airētājs gūst labus panākumus junioru klasē un arī pirmās uzvaras. Arvien biežāk Kanadas lielajā presē parādās A. Bredovska vārds un attēls, palielinās uzvaru skaits. Sevišķi izcilus panākumus A. Bredovskis gūst kopā ar L. Raisu, airējot kajakā diviniekā, it īpaši garajā 10.000 metru distancē, kur vairākkārt laboti Kanadas rekordi un uzvaras gūtas ar milzīgu pārsvaru. Šinī distancē abi airētāji nepazīst neviena zaudējuma, ne Kanadā, ne arī sacensībās Savienotās Valstīs. Arī šī gada meistarībā izcīnītā pārliecinoša uzvara. Uzvaras vērtību ceļ sevišķi tas apstāklis, ka A. Bredovska partneris grūtajā 10.000 m distancē startēja tūlīt pēc savas uzvaras kajakā vieninieka, kas, dabīgi, prasīja no viņa lielu piepūli, un tāpēc pa daļai cīņas smagums bija jāiznes A. Bredovskim.

Skaisti panākumi gūti arī šogad Ziemeļamerikas meistarībā, kas notiek uz Potomaka upes. Šajās sacensībās noraugās desmit tūkstošiem skatītāju. Abi meistari startēja arī speciālā sprinta distancē Kanadas nacionālāg izstādes sacīkstēs, uzvarot 3/8 jūdzē.

Stabilā forma un nepārtrauktās uzvaras ir Atī Bredovski izvirzījušas par vienu no visnopietnākiem Kanadas pasaules olimpiādes kandidātiem. Jāatzīmē, ka Kanadas airētāju sniegumi ir sarptautiskas klases.

Grūti būtu uzskaitīt visas A. Bredovska uzvaras, jo sacīkšu apraksti piepildījuši jau veselu albumu, kuŗu papildina vesela balvu kŗava. Bet pietiks tikai atzīmēt, ka tuvojoties olimpiskam gadam, A. Bredovskis kopā ar L. Raisu raugās uz pasaules olimpiādi, ko atzīmējuši arī Kanadas laikraksti.

Zinot, ka jaunais sportists ne tikai nopietni trenējas, bet arī dzīvo ļoti disciplinēti, ir lielas cerības redzēt viņu Kanadas olimpiskā vienībā. Tā kā no Austrālijas ziņo par event. latvieša Bumbēra iedalīšanu Austrālijas olimpiskā basketbola vienībā, tad iespējams, ka vismaz divi latvieši piedalīsies sacensībās, kur satiekas pasaules labākie sportisti, kaut arī, diemžēl, tie nevarēs startēt zem sarkan-baltsarkanā Latvijas karoga.

„JĀŅA VĀRTI" UN ZAUDĒJUMS

Par „Jāņa vārtiem" latviešu futbola terminoloģijā jau no seniem laikiem iesaukts vārtu guvums, kad bumba caur izplēstām vārtsargā kājām ieripo vārtu tīklā. Par šādu notikumu vārtu sargs parasti nedzird visai glaimīgus vārdus. Tā spēlē pret skotu Caledonians gadījās arī Toronto DV beigu vīram Jēkabsonam.

Spēle bija vājas kvalitātes, jo divi krietni latviešu spēki — Alksnis un Kudrošovs spēlēja savainotām kājām, kamēr Blaubergs laukuma malā atpūtās pēc šķietami smagas sestdienas. Skoti puslaiku beidza savā labā ar 1:0 un otrā puslaikā pievienoja „Jāņa vārtus". Cīņos beigu posmā Herebergs ar skaudru raidījumu vienu vārtus atguva, bet spēle tomēs beidzās ar kaledoniešu 2:1 uzvaru.

Vispārēja neapmierinātība (arī skatītāju solos) bija par uzbrucēju līnijas darbību, jo pussargu vai aizsargu uzbrucējiem piespēlētās bumbas savā ziņā vienmēr pārņēma pretinieka aizsardzība. Šai sakarā der atcerēties, ka uzbrucēju — aizsargu divcīņas, ja pirmie saņem taisnas piespēles no aizmugures uz priekšu laukuma vidū, nenoliedzamas priekšrocības ir pēdējiem, vai tādēļ nevajadzētu mēģināt uzbrukumus ievadīt ar pussargu — malējo uzbrucēju sadarbību? Šādā gadījumā malējiem uzbrucējiem daudz lielākas izredzes bumbu piespēlēt iekšējam uzbrukuma trijniekam pretinieka vārtu priekšā. Ja vienība to panāks, būs iets uz priekšu krietns septiņjūdžu solis, kas neapšaubāmi dos arī panākumus un uzlabos visas uzbrukuma līnijas darbību.

Vienībā spēlēja — Jēkabsons, Sprogis, Ģimis, Alksnis, Litaunieks, Lukovskis, Miezītis, Kudrašovs, Būss, Herebergs, Muskats, Kadiķis, Kajaks.

GOVS — VILTUS REKORDISTE

Lielu ievērību Francijā izpelnījusies govs Marija 2., kas 350 dienu laikā devusi 12.535 kg. piena, uzstādot pasaules rekordu. Ar to speciālisti vēl būtu samierinājušies, bet aizdomas radīja tauku procents, kas samērā turējās neticami augstu.

Tieši tad, kad Francijas valsts prezidents Koti labo saimnieku bija apsveicis, Marīju 2. ielenca pieci policisti. Salmos paslēptu atrada veselu cauruļu sistēmu un kājmināmu ierīci, ar kuŗu varēja palīdzēt govij piepildīt slaukšuvi un paaugstināt tauku procentu.

Apcietināts arī govs kopējs un slaucējs, bij. vācu gūsteknis Kurts Kramers, kas parasti iedarbinājis pedāli, jo Marija 2. pati to nav pratusi.

Tiesu iestādes nav skaidrībā, ko darīt, jo paceļas jautājums, vai vispār šāda rīcība ir sodāma: viens nav vis atšķaidīts, bet gan uzlabots un nevienam zaudējumi nav nodarīti.

Kas arī ar saimnieku un viņa kalpu notiktu, Marija 2. tāpat turpinās ēst ābolīņu un sienu, bet franču zemniekiem līgi vēl būs lemesls smiekliem par piemānītajiem lauksaimniecības speciālistiem.

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA

tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.

Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.

100% apmierinājums.

Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.

Tel. EM 8-9527

Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"BRUNCH"

(BRĀNČ)

Pieaugoša populāritāte ir novedusi pie vecā angļu vārda lietošanas „brunch", kur divi vārdi savienoti vienā: „breakfast" un „lunch". Tas nozīmē, ka novēlotas brokastis tiek iebaudītas pusdienas laikā.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario

MELCHERS DISTILLERIES LIMITED

KANADA RŪPĒJAS PAR SAVIEM STRĀDNIEKIEM

Nacionālā dienesta iestādes palīdz katram atrast darbu pēc spējām un intereses, lai ikviens būtu apmierināts. Darba likumi nodrošina strādniekiem darba laiku, piemērotas algas un apdrošinājumu darbā. Lielākā daļa rūpniecības strādnieku saņem brīvu medicīnisko pārbaudi, kā arī atlīdzību nelaimes gadījumos, ja tie ir notikuši darbā.

KANADA RŪPĒJAS PATI PAR SEVI — IEPAZĪSTIETIES AR TO VAIRĀK

MELCHERA DZĒRIENRAŽOTĀJU SABIEDRIBA

MELCHERS DISTILLERIES LIMITED